

REFERAT |KRS| Formannskapet (2007-2011) d. 16-06-2010

Mødedato Onsdag d. 16. juni 2010 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Oversendelses forslag - Svar på bystyrets oppfordring om hvordan man best mulig kan la foreldre c	3
Nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammestyrte sektor i høring.....	6
Uttalelse til oppløsning av Stiftelsen Opera Sør.....	14
Uttalelse til oppløsning av Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester.....	16
Svar på oversendelsesforslag - ytterligere salg av kommunal eiendom.....	18
Oversendelsesforslag om utredning av videre utvikling av bussmetroen.....	22
Oversendelsesforslag om gratis buss.....	24
Bygge- og deleforbud - endring av flekkerøyplanen.....	26
Styrke i muligheter Kommuneplan for Kristiansand 2010 - 2021. Høringsforslag.....	28
Forskrift for husholdningsavfall for kommunene Kr.sand, Songdalen, Søgne og Vennesla.....	37
Gebyrregulativ for byggesaksbehandling - justering i forhold til endring av plan- og bygningsloven	43
Klagenemnda og formannskapet som intern klageinstans.....	46
1. tertialrapport 2010 - Investeringsdelen.....	56
1. tertialrapport 2010 - driftsdelen.....	69
Evalueringsrapport av Kristiansand Ungdomsutvalg- anbefaling om videreføring.....	95
Tiltak for å bedre innbyggernes tillit til lokaldemokratiet i Kristiansand.....	113
Sommerfullmakt til ordføreren 2010.....	132

Punkt 51/10: Oversendelses forslag - Svar på bystyrets oppfordring om hvordan man best mulig kan la foreldre og elever i større grad være med å evaluere utdanningsopplegg, lærere, fagområder og arbeidsmiljø på skolene

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 14.04.2010
Saksnr.: 201003509-1
Arkivkode E: A20
Saksbehandler: Kari Tønnesland

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

27.04.2010
26.05.2010

Oversendelses forslag - Svar på bystyrets oppfordring om hvordan man best mulig kan la foreldre og elever i større grad være med å evaluere utdanningsopplegg, lærere, fagområder og arbeidsmiljø på skolene

Sammendrag:

Orientering til Oppvekststyret.

Oversendelsesforslag i forbindelse med handlingsprogrambehandlingen desember 2009. *Bystyret ber administrasjonen vurdere hvordan man best mulig kan la foreldre og elever i større grad være med å evaluere utdanningsopplegg, lærere, fagområder og arbeidsmiljø på skolene.*

Læringsssynet, som ligger til grunn for læreplanen *Kunnskapsløftet*, vektlegger medvirkning fra elever og foresatte i læringsprosessene. Involvering og deltakelse er en forutsetning for indre motivasjon og engasjement. Fra sentralt hold lages det for tiden en rekke nyttige styringsredskap til bruk for skoler, kommuner og nasjonalt nivå. Ulike undersøkelser er en håndsrøking for å kunne skaffe seg mer solide og holdbare data om tilstanden i egen organisasjon på områder med stor betydning for elevenes utbytte av egen skolegang. Redskapene trenger å bli bedre kjent og brukt systematisk og målrettet, som del av kvalitetsarbeidet i sektoren.

Elevundersøkelsen er obligatorisk i Kristiansand fra 5. trinn til 10. trinn (nasjonalt obligatorisk 7. trinn, 10. trinn). Undersøkelsen legger vekt på at elevene sier sin mening om læring og trivsel. Den har en rekke spørsmål innen de mest sentrale områdene i elevenes skolehverdag. Dette gjelder både innen det fysiske læringsmiljøet, trivsel/mobbing, men også i stor grad innen alle fag som elevene har og lærernes evne til å motivere og følge opp elevenes faglige utvikling. Skolene kan her finne elevenes vurdering av kvaliteten på undervisningen og lærernes oppfølging i alle fag ned på klassenivå, og dermed gjøre aktuelle tiltak der dette oppleves nødvendig. Resultatene tas opp i ulike fora både internt på skolene og i samtaler mellom skoledirektøren og hver skole.

Foreldreundersøkelsen ligner den for elevene. Alle skolene oppfordrer foreldrene til å svare på undersøkelsen. På undersøkelsen kan foreldre/foresatte svare på spørsmål om hvordan de oppfatter barnets læringsmiljø i skolen, og hvordan samarbeidet mellom hjem og skole fungerer. Det er ønskelig å øke svarprosenten.

Nylig er det laget en *Ståstedsanalyse og en organisasjonsanalyse* til bruk for skoler. Elever, foreldre og ansatte på skolen utfordres gjennom spørsmål som omhandler læringsmiljø, læring, relasjoner og faglig utvikling. Undersøkelsen anbefales som grunnlag når skolen vurderer kvaliteter ved egen virksomhet. Hva fungerer godt og skal videreføres? Hvor trengs en særlig innsats framover? Undersøkelsene trekker inn resultater fra nasjonale prøver, elev – og foreldreundersøkelsen og inviterer til refleksjon og overblikk. I forbindelse med *ekstern vurdering* oppfordres skoler å ta disse verktøyene i bruk i forkant av vurderingsuken. Undersøkelsene gjøres obligatoriske for de seks skolene, som årlig skal ha ekstern vurdering i Kristiansand. Opplegget innebærer også intervjuer med utvalgte elever og foresatte. Gjennom en egen plan for gjennomføring av ekstern vurdering skal alle skolene i løpet av de kommende år gjennomføre en slik vurdering med 6 nye skoler hvert år.

Individvurdering – det er kommet ny forskrift 01.08.2009 (undeveisvurdering og sluttvurdering). Elevene har krav på vurdering av sin kompetanse i fag og hvordan de ligger an i orden og oppførsel. Elevene skal involveres i vurderingen av eget arbeid og egen faglig utvikling.

Konferansetime/utviklingssamtalen gjennomføres to ganger i året mellom lærer og foreldre/elev. Konferansetimen er en arena for dialog, vurdering faglig sosialt og personlig. Etter fylte 12 år har eleven rett til å være med. *Elevsamtalen/læringssamtalene* danner grunnlag for samtalen med foresatte. Slik lages det et helhetlig system der elever og foresatte involveres i læring og målsetting videre.

Skoleetatens administrasjon skal sammen med Kristiansand kommunale foreldreutvalg igangsette arbeidet med en felles plan for *hjem/skole-samarbeid*. Her vil også skolene og de ansatte bli involvert. Planen skal omhandle struktur på og forventninger til innhold i samarbeidet slik at dette blir mest mulig enhetlig uavhengig av hvilken skole elevene går på.

Kommunen har systematisk opplæring og oppfølging for *elevrådsarbeid*. Elevrådene kan utfordres i forhold til å gi mer direkte oppmerksomhet til kvaliteter som fremmer læring og faglig utvikling. *KUU* – Kristiansand Ungdomsutvalg har erfarne elever fra grunnskolen som kan utfordres.

Kompetanseprogrammet for Kristiansandskolen inneholder mange elementer som skal bidra til ytterligere engasjement i læringsarbeidet for elevene. (se egen sak).

Styrene ved kommunens skoler har to elevrepresentanter og tre representanter for de foresatte (en foreldrerepresentant utover det Opplæringslova krever). Retningslinjene er nå under revisjon. Gjennom arbeidet i styrene skal både elev- og foreldrestemmen høres og vektlegges. Styrets politiske representant har dessuten mulighet for å bringe informasjon om skolenes drift til sitt politiske parti.

Skoleetatens sentraladministrasjon har faste samarbeidsmøter med det kommunale foreldreutvalget der aktuelle saker vedrørende foreldreinnflytelse drøftes.

Alle skoler har et eget *miljøutvalg* som skal ivareta arbeidsmiljøet for elevene. Utvalget er på de fleste skoler knyttet opp mot skolenes styrer.

Slik den sentrale skoleadministrasjonen vurderer det, er det mange arenaer for at både elev – og foreldrestemmen kan bli hørt. Det er en viktigere jobb å få de mulighetene som alt er der bli så effektive og gode som mulig enn å innføre nye ordninger.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet tar orienteringen til etterretning

Marie Føreland
skoledirektør

Punkt 52/10: Nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammestyrte sektor ; høring

Bilag

Saksprotokoll

Ikke kommunale barnehager rammefinansiert

Finansieringssystem ikke kommunale barnehager

Dato: 10.05.2010
Saksnr.: 201003885-2
Arkivkode E: 202 A10
Saksbehandler: Kjetil Solvang

Saksgang

Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

25.05.2010
09.06.2010

Nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammestyrkt sektor – høring

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementet foreslår ny finansieringsmodell for ikke-kommunale barnehager. Denne modellen sier at kommunen skal sørge for likeverdig behandling av all barnehager i kommunen der likeverdig behandling defineres som at ikke-kommunale barnehager får 100 pst. av det tilsvarende kommunale barnehager i den aktuelle kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd. Det kommer til å være en overgangsperiode fra dagens ordning til nytt finansieringssystem, som omtalt i høringsnotatet.

Det vises til vedlagte høringsnotat som vil få store konsekvenser for kommunens økte finansieringsplikt ovenfor private barnehager. Kristiansand kommune er bekymret for om staten vil fult ut kompensere for den økte forpliktelsen som ny finansieringsmodell medfører. Og dette spesielt for kommuner som har høy andel ikke-kommunale barnehager.

Kristiansand kommune er også bekymret for at det kan bli meget omfattende og komplisert for kommunene å skulle håndtere de foreslåtte reglene i forhold til uttak av verdier fra barnehagene.

Forslag til vedtak:

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til forslag om endring av finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager slik det fremgår av kommunens merknader til Kunnskapsdepartementets høringsnotat.

Tor Sommerseth
rådmann

Gro Holte
Fungerende barnehagedirektør

Trykte vedlegg:

1. Høringsbrev av 19.04.2010 – Høring av nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor
2. Høringsnotat – Nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken :

Kunnskapsdepartementet har i vedlagte høringsbrev av 19.04.2010 sendt ut forslag til endringer av finansieringssystemet for ikke-kommunale barnehager i en rammestyrkt sektor.

- Ny forskrift om likverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd
- Ny § 14a i barnehageloven om krav til bruken av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager
- Ny forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i ikke-kommunale barnehager.

Kunnskapsdepartementet har bedt om merknader til vedlagte høringsnotat innen 31. juli 2010. Kommunens merknader til høringsuttalelsen behandles i oppvekststyret og formannskapet.

Det vises til følgende punkter i høringsuttalelsen:

2.2. Bakgrunn for gjeldende finansieringsordning

Som følge av barnehageforliket ble det fra 1. mai 2004 innført en maksimalgrense på foreldrebetalingen og kommunene fikk en forskriftsfestet plikt til å behandle kommunale og ikke-kommunale barnehager likeverdig ved tildeling av offentlige tilskudd. Plikten innebærer at kommunen skal dekke kostnader i ikke-kommunale barnehager som ikke dekkes gjennom foreldrebetaling og andre offentlige tilskudd. På samme tidspunkt ble det innført egne skjønnsmidler til kommunene for å kompensere for merutgiftene knyttet til forliket. Skjønnsmidlene er et øremerket tilskudd til kommunen, som i sin helhet skal nyttes til drift av barnehager.

Fra 1. august 2005 ble det krav om at kommunens tilskudd må sørge for at den samlede offentlige finansieringen utgjør minst 85 pst. av det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlige tilskudd.

5.1. Rammefinansiering

Rammefinansiering er hovedfinansieringsmodellen for kommunesektoren. Rammetilskudd og utjevning av skatteinntekter fordeles til kommunene gjennom *inntektssystemet*, som Kommunal- og regionaldepartementet har ansvaret for. Kommunene fordeler selv midlene mellom de ulike tjenesteområdene i kommunen. Barnehagesektoren er per i dag et unntak fra denne finansieringsmodellen, og finansieres i stor grad gjennom øremerkede statlige tilskudd. De øremerkede tilskuddene til barnehagesektoren er planlagt innlemmet i rammefinansieringen fra 2011.

6.2. Hovedelementene i ny modell

Kommunen skal sørge for *likeverdig behandling* av alle barnehager i kommunen. Likeverdig behandling av barnehager defineres som at ikke-kommunale barnehager får 100 pst. av det tilsvarende kommunale barnehager i den aktuelle kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd (per heltidsplass). Dette skal gjelde alle kostnader til basistilbudet i barnehagen, inkludert kapitalkostnader og administrasjonskostnader. Det vil si at ekstrautgifter til barn som trenger særskilt tilrettelegging holdes utenfor beregningsgrunnlaget. Kommunen kan dessuten holde kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget.

Departementet ber spesielt om forslag til hvordan denne siste bestemmelsen kan utformes.

Forslag fra Kristiansand kommune:

- Særskilte høye kostnader defineres som barnehager som har mer enn XX pst. høyere kostnader pr. oppholdstime enn gjennomsnittet av alle kommunale barnehager i kommunen. (Prosentatsen foreslås satt av Kunnskapsdepartementet - for eksempel 20 pst.)
- Det er kun lov å holde utenom beregningen opp til XX pst. av de kommunale barnehagene som har særskilt høye kostnader til drift.

Nye regler for finansiering av ikke-kommunale barnehager kan således gjelde fra 2011. Kunnskapsdepartementet foreslår en modell hvor kommunen skal fastsette separate tilskuddsatser for drift og kapital:

- For **drift** skal det fastsettes én sats for små barn med heltidsplass og én sats for store barn med heltidsplass. Kommunen skal fastsette satsene separat for ordinær barnehage, familiebarnehage og åpen barnehage.
- Kommunen skal dessuten gi et påslag for **administrasjon** på fire prosent av det beregnede tilskuddet for drift. Administrasjonspåslaget er fastsatt på bakgrunn av beregninger på nasjonalt nivå og skal være likt for hele landet.
- For **kapital** skal det fastsettes én sats per barn med heltidsplass, uavhengig av barnas alder. Tilskuddet skal dekke avskrivnings- og rentekostnader. Kommunen skal fastsette separate satser for ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager.
- Kommunen **kan** gi ekstra tilskudd til enkeltbarnehager som har høye kapitalkostnader.

6.3.1. Overgangsregler

Fra 1. august 2010 økes minimumsforpliktelsen for tilskudd til ikke-kommunale barnehager til 88 pst. av det tilsvarende kommunale barnehager mottar i offentlig finansiering. Inntil full likeverdig behandling er innfaset i statsbudsjettet, må forskriften inneholde overgangsregler.

Departementet foreslår følgende overgangsregler:

1. Ikke-kommunale barnehager skal gis det beste av enten minimumssatsen for tilskudd til ikke-kommunale barnehager **eller** videreføring av samme andel av det gjennomsnittlige offentlige tilskuddet til tilsvarende kommunale barnehager som året før. Kommunene kan holde kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift utenfor beregningsgrunnlaget også i overgangsperioden.
2. Kommunen har ikke plikt til å gi tilskudd slik at den offentlige finansieringen av en ikke-kommunal barnehage overstiger det tilsvarende barnehager eid av kommunen i gjennomsnitt mottar i offentlig finansiering.
3. Nyetablerte barnehager som er godkjent av kommunen, gis tilskudd etter kostnadsdekningsprinsippet det første året, men ikke lavere enn minimumssatsen. Året etter gis barnehagen det beste av enten minimumssatsen for tilskudd til ikke-kommunale barnehager eller videreføring av samme andel av det gjennomsnittlige offentlige tilskuddet til tilsvarende kommunale barnehager som året før.

Departementet mener at hensynet til forenkling bør veie tungt, og at ulempene ved overgangsreglene ikke er uforholdsmessig store.

Kristiansand kommune mener følgende formuleringen danner grunnlag for å kunne tolkes ulikt: "Ikke-kommunale barnehager skal gis det beste av enten minimumssatsen for tilskudd til ikke-kommunale barnehager eller videreføring av samme andel av det gjennomsnittlige offentlige tilskuddet til tilsvarende kommunale barnehager som året før"

Kristiansand kommune mener at setningen kan tolkes som at kommunene skal gi alle barnehagene samme offentlig finansiering i 2011, altså snittet av 2010. Eller at det er den enkelte barnehages prosentvise offentlige finansiering som videreføres fra året før (Det vil si at den offentlige finansieringen kan variere for den enkelte barnehage fra 88 pst. til 100 pst.).

Kristiansand kommune mener den siste av de to tolkningene er den mest rettfærdige finansieringsmåten, i og med at i motsatt fall vil barnehager kunne få vesentlig mindre i off. støtte fra 2010 til 2011. Dette ved at noen barnehager i 2009 har fått tilsvarende finansiering som de kommunale barnehagene og vil da ved første tolkning gå fra 100 pst. og til ett gjennomsnitt som i 2009 lå på 89 pst. Den siste tolkingen vil dog være mer tidkrevende enn den første tolkning.

6.6.1. To modeller for beregning av tilskudd til kapital

Departementet har vurdert to alternative modeller for fastsettelse av tilskudd for kapitalkostnader. (Tilskuddet skal dekke avskrivnings- og rentekostnader)

- Modell 1 går ut på at alle kommuner som har egne barnehager skal fremskaffe tall på kapitalkostnader i kommunale ordinære barnehager, familiebarnehager og tilbud i åpne barnehager.
- Modell 2 gir kommunen mulighet til å velge om den vil beregne kapitalkostnadene i egne barnehager eller benytte nasjonale gjennomsnittssatser for kapitalkostnader i ikke-kommunale barnehager.

Departementet foreslår at det presiseres i forskriften at kommunen kan gi ekstra tilskudd til barnehager med høye kapitalkostnader, jf. utkast til forskrift § 7.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om alle kommuner som har egne barnehager, skal pålegges å beregne kapitalkostnadene i kommunale barnehager eller om de bør kunne velge å benytte nasjonale gjennomsnittssatser. Den siste modellen er valgt i utkast til forskrift, jf. § 6.

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til modell 2. Dette for å sikre ett system som kan benyttes av alle kommuner, samt at det vil være lettere å administrere. Uten mulighet til å benytte gjennomsnittssats vil finansieringen avhenge mye av de ulike kommuners alder på bygg, samt ulike regnskapsmessige måter å bokføre barnehagene/sektorens kapitalkostnader.

Kristiansand kommune er skeptisk til at Departementet presiserer at kommunene kan gi ekstra tilskudd til barnehager med høye finansieringskostnader, da det da gjerne skapes forventninger om at kommunen skal innføre en slik ordning, samtidig som det av erfaring ikke følger med ekstra midler til kommunene til å avvike fra minimumsnormene.

For kommuner som har høyere andel ikke-kommunale barnehager enn gjennomsnittet vil omleggingen til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager med stor sannsynlighet ville bli en merutgift for kommunen ettersom kommunene får overføringene ut fra gjennomsatser samt at Kristiansand kommune mener at staten allerede underfinansierer barnehagesektoren betydelig. Kristiansand kommune har 62 pst. av oppholdstimer i private barnehager mot 46 prosent som er snittet på landsbasis.

Alternativ modell – tilskudd til kapital:

En mulig alternativ modell, som enkelte kommuner benytter i dag, innebærer at kommunen gir et noe lavere kapitaltilskudd til de ikke-kommunale barnehagene enn gjennomsnittsprinsippene skulle tilsi. Innsparingen benyttes i sin helhet til en pott ikke-kommunale barnehager kan søke om midler fra. Dermed vil barnehager med store kapitalkostnader få ekstratilskudd uten at kommunen må benytte midler utover det likeverdige behandling tilsier. Ulempen med ordningen er at nye barnehager som har lavt behov for reinvesteringer på kort sikt får større tilskudd enn eldre barnehager med stort behov for reinvesteringer på kort sikt.

Departementet har derfor ikke gått videre med denne alternative modellen, men ønsker høringsinstansenes syn på denne vurderingen.

Kristiansand kommune stiller seg bak Departementets vurdering i forhold til tilskudd til kapital. Dette ettersom man ved kun en måte å beregne tilskudd til kapital på minker behovet for at kommunene må bruke skjønn. Behovet for reinvestering for eldre barnehager medfører uansett at alle barnehager har omtrent samme behov for kapital til rente og avskrivning til bygg over en lang tidsperiode.

6.7. Nærmere om uttak av verdier

Departementet er kjent med at enkelte barnehageeiere tar ut store verdier fra barnehagedriften. Departementet vurderer derfor å innføre regulering av uttak av verdier.

I dag har barnehageloven og tilhørende forskrifter ikke begrensinger i adgangen til å ta ut verdier fra barnehagevirksomheten.

Departementet foreslår at det i ny § 14a i barnehageloven lovfestes krav til bruken av tilskudd og foreldrebetalingen, og at det lovfestes en adgang for kommunen til å:

- Kontrollere at offentlige tilskudd og foreldrebetalingen brukes i samsvar med barnehageloven og gjeldende forskrifter. Videre foreslås det at departementet gis hjemmel til å gi forskrifter med nærmere regler om krav til dokumentasjon av transaksjoner, om hva som er rimelig uttak av verdier.
- Departementet foreslår at uttak av utbytte det enkelte år maksimalt kan utgjøre en avkastning på egenkapitalen tilsvarende 10 års statsobligasjonsrente tillagt ett

risikopåslag på 2 prosentpoeng. Det vil ikke være adgang til uttak i tilfeller der eiere ikke har skutt inn kapital i selskapet. Departementet legger til grunn at dette også vil gjelde eiere som arbeider i barnehagen, slik at disse ikke kan ta ut verdier utover rimelig lønn.

- Kommunen kan kreve tilbakeført verdier bygget opp ved offentlig tilskudd og foreldrebetaling, utover maksimal årlig avkastning på egenkapitalen. Dersom barnehageeier har valgt ikke å ta ut maksimalt utbytte hvert enkelt år (jf. § 2 i forskriften), skal summen av disse årlige beløpene trekkes fra tilbakeføringskravet.

Utfordringen for kommunene vil eksempelvis være å verifisere at innkjøpene har skjedd til markedspris, slik at transaksjonene ikke innebærer skjulte overføringer av verdier. Det er behov for nærmere forskrifter om dokumentasjonskrav og om kommunens myndighet til kontroll og håndheving. Det foreslås at eiere av ikke-kommunale barnehager skal være ansvarlige for å inneha nødvendig og tilstrekkelig dokumentasjon om driften slik den er godkjent etter barnehageloven. En slik plikt vil for eksempel innebære krav om å ha dokumentasjon som viser at transaksjoner mellom nærstående baserer seg på markedsmessige priser, herunder skriftlig dokumentasjon på leiekontrakter, bilag som viser fakturerte timer og timepris for regnskapstjenester. Et dokumentasjonskrav vil understreke plikten til å vurdere grunnlaget for prisfastsettelsen ved transaksjoner mellom nærstående og sikre at slike vurderinger gjøres skriftlig, slik at de kan etterprøves. Kommunen kan etterspørre dokumentasjonen ved behov. Dokumentasjonskravene vil også gjelde ved fastsettelse av lønn til eier som arbeider i barnehagen.

Det foreslås at det vil være barnehageeiers ansvar å dokumentere at transaksjonene er foretatt på markedsmessige vilkår. Departementet foreslår at det i forskriften gis adgang for kommunene til å føre kontroll med de ikke-kommunale barnehagene, og at kommunene kan kreve tilbakebetalt offentlige tilskudd og foreldrebetaling brukt i strid med barnehageloven og forskriften, rentekompensasjon inkludert.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på forslag om regulering av uttak av verdier.

Kristiansand kommune mener at ny § 14a i barnehageloven om uttak av verdier vil medføre at kommunene får en omfattende og komplekse kontrolloppgave. De ikke-kommunale barnehagene vil få økte offentlige overføringer samtidig med at utbyttmulighetene begrenses kraftig. Denne kombinasjonen vil som høringsuttalelsen beskriver føre til at det er behov for ulike kontrollmetoder for å sjekke at ikke eier prøver å skjule ulovlige overføringer til seg selv eller andre, og det må også detaljregler på hva som er rimelig lønn til eier osv. Kristiansand kommune mener det kommer til å bli behov for at det er kommunerevisjonen som utfører den omfattende kontrollvirksomhet som kommer til å bli nødvendig ved innføring av foreslåtte regelverk.

Kristiansand kommune ser behov for standardiserte regler med hensyn til for eksempel hvordan det skal beregnes hva som for eksempel skal tilbakebetales av offentlige midler ved salg av barnehager og er bekymret for om reglene kan bli både vanskelige samt arbeidskrevende å administrere på en hensiktsmessig måte.

Punkt 53/10: Uttalelse til oppløsning av Stiftelsen Opera Sør

Bilag

Saksprotokoll

vedlegg 1 opera sør

Dato: 27.05.2010
Saksnr.: 201005165-2
Arkivkode E: 037
Saksbehandler: Stein Tore Sorthe

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
09.06.2010
16.06.2010

Uttalelse til oppløsning av Stiftelsen Opera Sør

Styret for Opera Sør vedtok 25. februar 2010 å søke om omdanning av stiftelsen til opphør for å kunne innlemme virksomheten i *Kilden teater- og konserthus for Sørlandet IKS*. Stiftelsen ber nå i vedlagte brev av 25. mai 2010 om at Kristiansand kommune som en av stifterne, uttaler seg til spørsmålet om oppløsning og videreføring av formålet. I følge stiftelseslovens § 48 må slik uttalelse vedlegges søknaden til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Styret for Kilden TKS IKS har i møte 26. mai 2010 forpliktet seg til å videreføre formålet med Opera Sør som en del av Kilden Drift AS og deretter Kilden TKS IKS.

Den prosessen som nå er igangsatt er en direkte konsekvens av bystyrets vedtak 18. februar 2009 hvor prinsippene for organiseringen av Kilden ble godkjent. Rådmannen ønsker å bidra til at Stiftelsen Opera Sør kan få sendt søknad til tilsynet så snart som mulig, og fremmer derfor en meget kortfattet saksutredning og forslag til vedtak i samsvar med bystyrets planer for teater- og konserthuset.

Forslag til vedtak:

1. Som medstifter er Kristiansand kommune enig i at det er formålstjenelig å omdanne Stiftelsen Opera Sør til opphør, og at formålet best ivaretas ved at driften fortsetter som en del av Kilden teater- og konserthus IKS.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Trykte vedlegg: Brev fra Opera Sør, 25.05.2010
Utrykte vedlegg: ingen

Punkt 54/10: Uttalelse til oppløsning av Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester

Bilag

Saksprotokoll

Hoveddokument

Dato: 27.05.2010
Saksnr.: 201004821-2
Arkivkode E: 037
Saksbehandler: Stein Tore Sorthe

Saksgang

Formannskapet
Bystyret

Møtedato

09.06.2010
16.06.2010

Uttalelse til oppløsning av Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester

Styret for Kristiansand Symfoniorkester har vedtatt å søke om omdanning av stiftelsen til opphør for å kunne innlemme virksomheten i *Kilden teater- og konserthus for Sørlandet IKS*. Stiftelsen ber i vedlagte brev av 10. mai 2010 om at Kristiansand kommune som en av stifterne, uttaler seg til spørsmålet om oppløsning og videreføring av formålet. I følge stiftelseslovens § 48 må slik uttalelse vedlegges søknaden til Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Styret for Kilden TKS IKS har i møte 26. mai 2010 forpliktet seg til å videreføre formålet med Kristiansand Symfoniorkester som en del av Kilden Drift AS og deretter Kilden TKS IKS.

Den prosessen som nå er igangsatt er en direkte konsekvens av bystyrets vedtak 18. februar 2009 hvor prinsippene for organiseringen av Kilden ble godkjent. Rådmannen ønsker å bidra til at Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester kan få sendt søknad til tilsynet så snart som mulig, og fremmer derfor en meget kortfattet saksutredning og forslag til vedtak i samsvar med bystyrets planer for teater- og konserthuset.

Forslag til vedtak:

1. Som medstifter er Kristiansand kommune enig i at det er formålstjenelig å omdanne Stiftelsen Kristiansand Symfoniorkester til opphør, og at formålet best ivaretas ved at driften fortsetter som en del av Kilden teater- og konserthus IKS.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Trykte vedlegg: Brev fra Kristiansand Symfoniorkester, 10.05.2010

Utrykte vedlegg: ingen

Punkt 55/10: Svar på oversendelsesforslag - ytterligere salg av kommunal eiendom

Bilag

Saksprotokoll

Dato: 19.05.2010
Saksnr.: 201003208-1
Arkivkode E: 611 &55
Saksbehandler: Nils Erik Hessen

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	08.06.2010
Formannskapet	09.06.2010

Svar på oversendelsesforslag - ytterligere salg av kommunal eiendom

Sammendrag:

Bystyret vedtok 17/12-09 bl.a. følgende oversendelsesforslag:

"Bystyret ber administrasjonen legge frem sak for vurdering om gjennomføring av ytterligere salg av kommunale eiendommer."

Salg av kommunal eiendom har hatt administrasjonens fokus over lang tid. Det vises i den forbindelse til bystyrets vedtak i forbindelse med budsjettbehandlingen i 1998 og påfølgende sak 21/99 for Kommunalutvalget hvor eiendomsmassen grundig ble gjennomgått og eierskap vurdert. Salg av boligfestetomter til boligfestere og salg av næringsseiendommer til Kristiansand Næringssselskap AS samt overføring av boligeiendommer for boligsosiale formål til Kristiansand Boligselskap KF og eiendommer overført til Kristiansand Parkeringselskap KF har medført en betydelig reduksjon i "kommunal" eiendomsmasse.

Eiendomsmassen er etter gjeldende eiendomsstrategi strukturert i tre kategorier. Etter avkastning, etter formål/forvaltning og sikring, slik det er redegjort for nedenfor. Salg av kommunal eiendom vurderes løpende og fremgår av gjeldende handlingsprogram pkt 4.3.2 og 6.6. Salg av boligtomter i utbyggingsområdene følger kommunens utbyggingsprogram så langt dette er mulig.

Rådmannen anbefaler at formannskapet slutter seg til prinsippet om at administrasjonen i forbindelse med årlig rullering av kommunens handlingsprogram forbereder og vurderer muligheten for salg av kommunal eiendom.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til Rådmannens anbefaling

Tor Sommerseth
Rådmann

Ole Dag Myhrstad
Eiendomssjef

Trykte vedlegg:
Utrykte vedlegg:

Ingen
Ingen

Bakgrunn for saken :

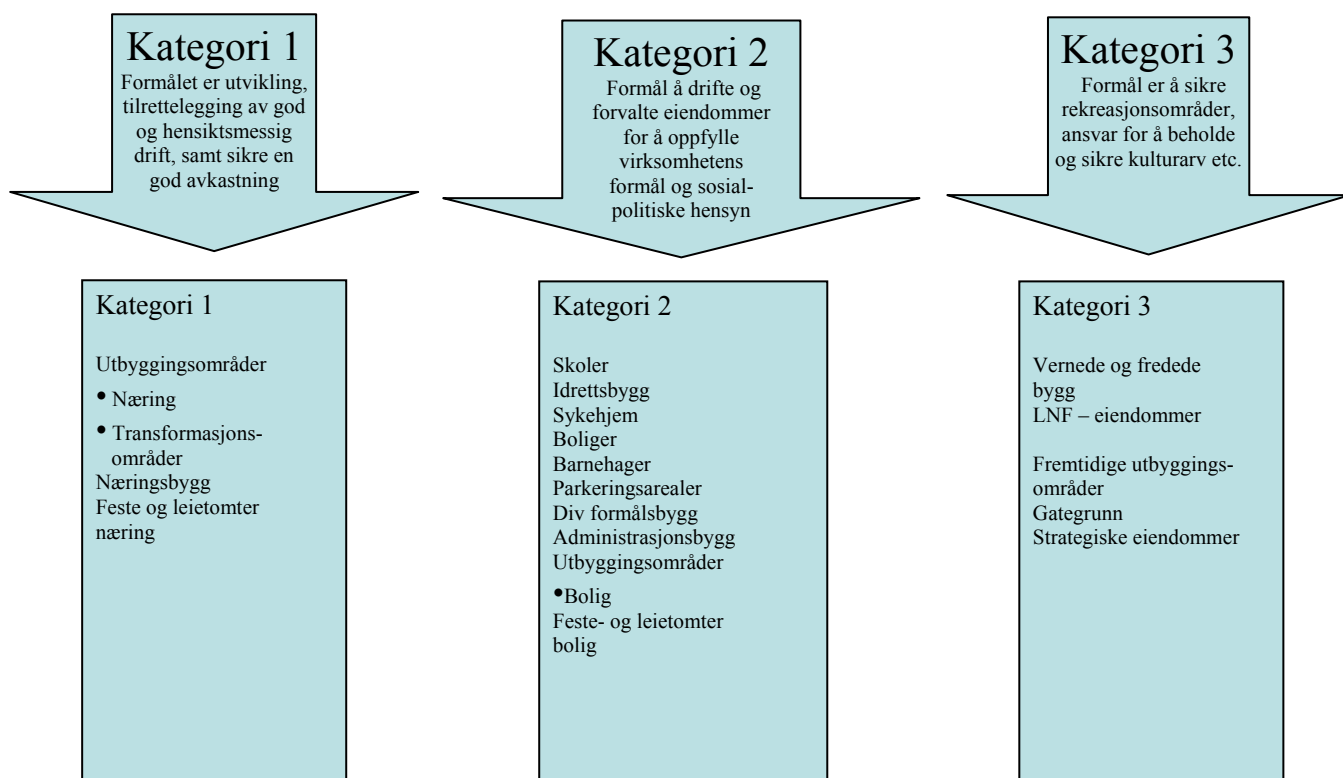
Bystyret vedtok 17/12-09 bl.a. følgende oversendelsesforslag:

”Bystyret ber administrasjonen legge frem sak for vurdering om gjennomføring av ytterligere salg av kommunale eiendommer.”

Salg av kommunal eiendom har hatt administrasjonens fokus over lang tid. Det vises i den forbindelse til bystyrets vedtak i forbindelse med budsjettbehandlingen i 1998 og påfølgende sak 21/99 for Kommunalutvalget hvor eiendomsmassen grundig ble gjennomgått og eierskap vurdert. Et betydelig antall objekter ble solgt. Videre er salg av boligfestetomter til boligfestere gjennomført. Salg av næringsseiendommer til Kristiansand Næringssselskap AS samt overføring av boligeiendommer for boligsosiale formål til Kristiansand Boligselskap KF og eiendommer overført til Kristiansand Parkeringssselskap KF har medført en betydelig reduksjon i ”kommunal” eiendomsmasse.

Kristiansand Eiendom vurderer i tråd med gjeldende eiendoms- og boligpolitikk løpende kommunens eiendomsmasse. Arealer og bebygde eiendommer som ikke lenger er egnet eller nødvendig for kommunens eget formål skal underlegges en vurdering mht påregnelig etterbruk og vil derfor først bli underlagt reguleringsmessig behandling. Eiendomsverdien for objekter som kan selges skal maksimeres på kommunens hånd, før de omsettes i det frie marked. Gjeldende handlingsprogram viser eiendommer under utvikling.

Eiendomsobjektene er i tråd med kommunal eierstrategi kategorisert i følgende grupperinger:

Kategori 1 Eiendommer er solgt til Kristiansand Næringssselskap AS (KNAS) i hht eget vedtak.

Kategori 2 Deler av eiendomsporteføljen er delvis solgt til Kristiansand Boligselskap KF og Kristiansand Parkeringssselskap KF.

Kategori 3 Eierskapet til eiendommene sikrer gjeldende bruk.

Gjeldende bolig- og eiendomspolitikk krever vederlagsfri overskjøting av regulerte off. trafikkformål, herunder kommunal tekniske anlegg eller friområder fra private grunneiere.

KE vurderer det ikke naturlig å selge eiendommer så lenge arealene oppbærer slike reguleringsformål.

Regulerte arealer til byggeformål, bolig selges løpende til markedspris når disse er klargjort og takten følger det til enhver tid gjeldende utbyggingsprogram så langt mulig.

Boligfeste: Boligfestetomter er i all hovedsak avhendet. Gjenværende eiendommer forvaltes i tråd med bystyrets vedtak og inngåtte festeavtaler.

Regulerte arealer til næring tilbys løpende når disse er klargjort til KNAS. Dersom KNAS ikke ønsker å kjøpe selges disse fritt i markedet.

Regulerte arealer eller bygninger til off formål selges ikke før det offentlige behov på kort og lang sikt er vurdert og arealene reguleringsmessig er omregulert. Som kjent pågår en vurdering av fremtidig skolestruktur.

Bruken av uregulerte arealer styres av kommuneplanen. Større uregulerte arealer er stort sett avsatt til LNF i gjeldende KP. Eksempelvis deler av Grim Skog, Baneheia, Mosby, Ålefjær.

Kroneverdien av disse er begrenset. Verdsettingen vil for de store arealene trolig måtte underlegges landbruksverdi som tilleggsgrunn eller tilsvarende. Arealene tjener i hovedsak friluftformålet og driftes etter avtale så langt det svarer seg økonomisk.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at formannskapet slutter seg til prinsippet om at administrasjonen i forbindelse med årlig rullering av kommunens handlingsprogram forbereder og vurderer muligheten for salg av kommunal eiendom.

**Punkt 56/10: Oversendelsesforslag om utredning av videre utvikling av
bussmetroen**

Dato: 26.5.2010
Saksnr.: 200813262-17
Arkivkode E: 145
Saksbehandler: Øystein Holvik

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
09.06.2010

Oversendelsesforslag om utredning av videre utvikling av bussmetroen

Bystyret vedtok 11.12.2008 følgende oversendelsesforslag:

”Det vurderes om det er behov for en ny utredning for videre utvikling av bussmetroen”

En slik utredning inngår i belønningsavtalen inngått med Samferdselsdepartementet 5.6.2009. Her er det avsatt midler i 2010 til utarbeidelsen av utredningen, samt til sammen 85 mill kr i 2011 og 2012 til realisering av tiltakene som foreslås i denne. Midlene i 2011 og 2012 er imidlertid ennå usikre. Dette fordi de er avhengig av at vilkårene i avtalen oppfylles, spesielt vilkårene om at biltrafikken ikke skal øke, og helst reduseres.

Arbeidet med utredningen, som er kalt ”Bussmetrovisjonen blir virkelighet”, er nå kommet langt. Utredningen vil trolig bli ferdigstilt tidlig høsten 2010, og vil da gå til politisk behandling. Det er aktuelt med en orientering til formannskapet i forkant av den politiske behandlingen.

Det er nedsatt en prosjektgruppe som har ansvaret for utredningsarbeidet. Gruppen ledes av Statens vegvesen, Region Sør. Vest-Agder fylkeskommune, AKT og Kristiansand kommune er også representert i gruppen.

Utredningen vil anbefale hvilke tiltak som bør prioriteres innen belønningsavtalens ramme på 85 mill kr, og hvilke tiltak som bør søkes finansiert med andre midler på et senere tidspunkt. Høsten 2010 vil en starte regulering/detaljplanlegging av de høyest prioriterte tiltakene med sikte på realisering fra 2011.

Forslag til vedtak:

1. Teknisk direktørs innstilling tas til orientering

Ragnar Evensen

Øystein Holvik

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: Ingen

Punkt 57/10: Oversendelsesforslag om gratis buss

Dato: 26.5.2010
Saksnr.: 200814479-5
Arkivkode E: 231
Saksbehandler: Øystein Holvik

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
09.06.2010

Oversendelsesforslag om gratis buss

Bystyret vedtok 3.12.2008 følgende oversendesforslag etter forslag fra SV:

” I forbindelse med en eventuell innføring av rushtidsavgift, vurderers forsøk med gratis kollektivtrafikk i Kristiansandsregionen.”

En eventuell rushtidsavgift vil bli vurdert når konseptvalgutredningen for Kristiansandregionen og behandlingen av den foreligger, trolig i 2011.

Som kjent har formannskapet vedtatt at de 3 mill kr som ble bevilget til forsøk med gratis buss i budsjettet for 2009, likevel ikke skal brukes til dette.

Teknisk direktør vurderer det nå som lite aktuelt å vurdere gratis kollektivtrafikk i Kristiansandsregionen, selv om rushtidsavgift eventuelt skulle bli innført. Årsaken er at det spesielt ved en eventuell innføring av rushtidsavgift, er nødvendig å styrke kollektivtilbudet vesentlig. Dette vil kreve betydelige midler. Det kan i tillegg også bli aktuelt å senke bussprisene. Men det vil på ingen måte være rom for å tilby gratis buss i regionen, selv med de økte rammene en eventuell rushtidsavgift vil gi.

Forslag til vedtak:

1. Teknisk direktørs innstilling tas til orientering.

Ragnar Evensen

Øystein Holvik

Trykte vedlegg: Ingen
Utrykte vedlegg: Ingen

Punkt 58/10: Bygge- og deleforbud - endring av flekkerøyplanen

Bilag

Saksprotokoll

Fylkesmannens epost 18.05.10

Fylkesmannens avgjørelse 08.06.09

Dato: 25.05.10
Saksnr.: 200815160-11
Arkivkode E: 143
Saksbehandler: Bernt Enger

Saksgang
Byutviklingsstyret
Formannskapet

Møtedato
10.06.2010
09.06.2010

Bygge- og deleforbud - endring av flekkerøyplanen

Som det fremgår av vedlagt epost fra fylkesmannen 18. mai ser det ut som at departementet ikke får ferdigbehandlet saken før neste sommer.

Fylkesmannen anmoder derfor kommunen om å søke forbudet forlenget til over sommeren 2011. Plan- og bygningssjefen foreslår derfor følgende vedtak.

[Forslag til vedtak:](#)

[Midlertidig bygge- og deleforbud av 18.01.07 for deler av Flekkerøya søkes forlenget til 15. aug. 2011. Sak går via formannskapet til fylkesmannen for endelig vedtak.](#)

Gunnar Stavrum
Plan- og bygningssjefen

Bernt Enger
Advokat

Trykte vedlegg: Fylkesmannens avgjørelse 08.06.09
Fylkesmannens epost 18.05.10

Utrykte vedlegg: ingen

Punkt 59/10: Styrke i muligheter Kommuneplan for Kristiansand 2010 - 2021. Høringsforslag.

Bilag

Arealinnspill til kommuneplanen

Oppsummering av innspill med merknader og anbefalinger

Dato: 25.05.2005
Saksnr.: 200707361-167
Arkivkode E: 140
Saksbehandler: Asbjørn Grøvan/Marit Eik

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
09.06.2010

Styrke i muligheter KOMMUNEPLAN FOR KRISTIANSAND 2010 – 2021. HØRINGSFORSLAG

Sammendrag:

Formannskapet, som kommunens planutvalg, skal ta stilling til forslaget til revidert kommuneplan datert 26.05.2010 før det legges ut til offentlig ettersyn. Det tas nå sikte på endelig planbehandling i bystyret i januar / februar 2011 i stedet for i 2010. Endelig plan foreslås derfor å bli benevnt "Kommuneplan for Kristiansand 2011 – 2022".

Forslaget er utarbeidet i henhold til de rammer bystyret har vedtatt (13.02.08) og i henhold til endelig planprogram vedtatt av formannskapet 03.12.08 etter høring.

Under planprosessen har det vært holdt fokusmøter med interesseorganisasjoner, åpne debattmøter og bydelsmøter for befolkningen og egen studentundersøkelse. Egne arbeidsrapporter er utarbeidet innenfor ti ulike tema og resultatene er innarbeidet i planforslaget.

Sammenhengen mellom kommuneplanen, Regionplan Agder 2020, Arealplan for kristiansandsregionen og Kvadraturplanen er sikret ved gjennomgående deltagelse fra medlemmer i kommuneplanens prosjektgruppe.

Denne planrevisjonen preges i større grad enn tidligere av at vår by må betraktes i en regional sammenheng – både i forhold til Kristiansandsregionen og i forhold til hele Agderregionen – og at utviklingen av byen og regionen er avhengig av hverandre.

Samfunnsdelen er søkt kortet ned i forhold til gjeldende kommuneplan, men et eget kapittel "Kristiansands forutsetninger" er lagt til med bakgrunns- og faktainformasjon for både samfunns- og arealdelen av planen.

Arealdelen er gitt en gjennomgripende revisjon basert på ny Plan- og bygningslov og har et økt detaljeringsnivå i forhold til gjeldende plan

Flekkerøyplanen, kystzoneplanen, Vågsbygdplanen, Lundsplanen og Odderøyplanen er revidert og innarbeidet i kommuneplankartet. De aktuelle kommunedelplanene vil bli opphevet.

Hovedgrepet i arealpolitikken fra tidligere kommuneplaner er beholdt.

De viktigste arealutfordringene er areal til boliger, tjenesteyting og næringsarealer knyttet til forventet befolkningsvekst, stagnasjon i Kvadraturen, mål om redusert utslipp av klimagasser og befolkningens muligheter til å gå, sykle eller å ta bussen til jobb samt nedbygging av strandsonen.

Arealplan for Kristiansandsregionen har utredet to alternative utbyggingsretninger i øst, Hamrevann og Frikstad. Denne kommuneplanen tar ikke stilling til om framtidig utvikling skal skje mot Frikstad eller Hamrevann.

Tre områder legges fram i to alternativer, og arealbeskrivelsen har et eget kapittel om risiko og sårbarget (ROS).

Nytt i denne arealplanrevisjonen er en egen konsekvensutredning av rammer for fremtidig utbygging og endringer i forhold til forrige plan.

Forholdet til nasjonale og regionale hensyn anses å være ivaretatt i planforslaget.

Forslag til vedtak:

Kommuneplan for Kristiansand 2010-2021, datert 25.05.2010 med plankart datert 20.05.2010, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn med hjemmel i plan- og bygningslovens §11-14.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Trykte vedlegg:

- Styrke i muligheter - Kommuneplan for Kristiansand 2011 – 2021. Høringsforslag, datert 25.mai.2010
- Kommuneplankart datert 20.mai 2010
- Oppsummering av kommuneplaninnspill med merknader og anbefalinger
- Kart over arealinnspill

Utrykte vedlegg:

- Fastsatt planprogram
- Innspill til planarbeidet
- Rapporter fra kartlegging av barn og ungdom (kan lastes ned på pedsenter.no)
- Rapport fra ungdomsutvaget

Bakgrunn for saken :

Vedlagt følger forslag til kommuneplan for Kristiansand 2011 – 2021. Formannskapet som kommunens planutvalg, skal ta stilling til planforslaget før det kan sendes ut på høring. Planen skal være ute til offentlig høring i minimum 6 uker. Planen vil deretter bearbeides og det tas sikte på endelig sluttbehandling i bystyret i januar / februar 2011. I høringsperioden legges det opp til informasjons- og medvirkningsmøter, informasjon gjennom media og egen informasjonsbrosjyre til alle byens husstander.

1.0 Rammer for planarbeidet (Vedtatt av bystyret 13.02.08):

- Hovedstruktur i gjeldende kommuneplan, vedtatt visjon og satsingsområder beholdes, men med nødvendige justeringer og omprioritering som fremkommer ved evaluering av planen, vedtatt ny politikk og innspill som vil komme i planprosessen.
- Arealdelen revideres med hovedfokus på følgende tema:
 - Klimavennlig areal og transport (byspredning, byutviklingsretning, lokalisering, kollektivtransporttraseer, lokalisering boligbygging, næringsarealer.)
 - Kystsonen (100 – metersbeltet, arealbruk i sjø, lokalmiljø med bevaringsverdi, småbåthavner).
- Kommuneplanarbeidet samkjøres med planarbeidet for Regionplan Agder og igangsatt arbeid med Arealplan for Kristiansandsregionen. Revisjon av Kvadraturplanens del 1 koordineres med kommuneplanprosessen.
- Prosess og organisering av arbeidet legges opp slik at kommuneplanprosessen blir hovedarena for premissleveranser til disse planprosessene.
- Det legges opp til involvering av politikere i tidlig planfase, og en aktiv medvirkning fra innbyggerne både i drøftings- og høringsfasen.
- Medvirkningsprosessene samordnes på relevante tema med Regionplan Agder 2010, Arealplan for Kristiansandsregionen og Kvadraturplanen.

2.0 Planprosessen til nå:

Politisk:

- Bystyret vedtok 13.02.08 å starte arbeidet med å utarbeide planprogram for revisjon av kommuneplanen og rammer for planarbeidet (se ovenfor).
- Formannskapet godkjente 11.06.08 at forslag til planprogram ble lagt ut til høring, med tilføyelse om at arealer aktuelle for småbåtplasser skulle kartlegges spesielt.
- Planprogrammet ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 20.06 - 20.09.08. Det kom inn 62 uttalelser og innspill, de fleste av dem relatert til forhold som berører arealdelen av kommuneplanen.
- Etter uttalelse fra hovedutvalgene i kommunen, og innstilling fra formannskapet vedtok bystyret 03.12.08 endelig planprogram datert 30.05.08 med følgende tillegg:
 - Samtlige innspill vurderes i det videre arbeidet.
 - Bro over ytre del av Ålefjærfjorden vurderes videre.
 - Det skal ikke være en avgjørende forutsetning at utbyggingen skal foregå langs metroaksen eller langs hovedveisystemet.

Foruten de formelle møtene har det vært arrangert oppstartseminar med formannskapet 29.01.08 og seminar med formannskapet og andre interessert politikere 01.04.09. Det har i tillegg vært holdt orienteringer for formannskapet og bystyret om temaer i planen.

Medvirkning / referansegrupper:

Fokusmøter med Eldrerådet, Klimaforum, EVA / KNAS / Næringslivet og Rådet for funksjonshemmede. Egne fokusmøter med Idrettsrådet og Innvanderrådet vil bli gjennomført i høringsperioden.

Ungdomsutvalget har laget rapport om kollektivtilbudet, kultur- / fritidstilbud, idrettsaktiviteter og hva som gjør byen attraktiv for unge mennesker. (Formannskapet orientert 11.02.09). Barn og ungdom har bidratt med kartlegging av kystsonen i Randesund og Topdalsfjorden med hensyn til kvaliteter for friluftsliv.

Debattmøter med temaene "Arealutfordringer" og "Fornybar energi".

Bydelsmøter i sentrale bydeler, Vågsbygd og Randesund med særlig invitasjon til alle skoler og velforeninger i bydelene.

Studentundersøkelse og debatt / informasjonsmøte på "Pir 6", i samarbeid med SiA .

3.0 Planarbeidet.

Rådmannsutvalget har vært styringsgruppe for planarbeidet.

Det er etablert prosjektgruppe med representasjon fra alle sektorer for det samlede planarbeidet og egen prosjektgruppe innenfor teknisk sektor for arealdelen. I tillegg har arbeidsgrupper utarbeidet rapporter innenfor særlige tema:

- En kommune i utvikling
- Levekår og livskvalitet
- Risiko og sårbarhet
- Bolig
- Næring
- Samferdsel, vei og kollektiv
- Kystsonen og sjøområdene, grønnstruktur og vassdrag.
- Plankart og bestemmelser
- Medvirkning og kommunikasjon
- Bærekraft

Resultatet av arbeidet med disse temaene er innarbeidet i planens arealdel og samfunnsdel. Sammenhengen mellom kommuneplanen, Regionplan Agder 2020, Arealplan for kristiansandsregionen og Kvadraturplanen er sikret ved gjennomgående deltagelse fra medlemmer i kommuneplanens prosjektgruppe.

4.0 Plandokumentet.

Planen har en tidshorisont på 10 – 12 år, men for en bærekraftig byutvikling har det vært nødvendig å tenke i et lengre perspektiv, ikke minst når det gjelder areal- og transportplanleggingen.

I Kommuneplanen omhandles ikke alle sider ved kommunens virksomhet. Hovedtyngden av kommunens drift og virksomhet fortsetter som tidligere men med jevnlig justeringer og tilpasninger. Det som har vært fokusert i planen er de områder hvor kommunen vil endre kurs i forhold til tidligere eller tydeliggjøre en satsing eller endret ressursbruk.

Denne planrevisjonen preges i større grad enn tidligere av at vår by må betraktes i en regional sammenheng – både i forhold til Kristiansandsregionen og i forhold til hele Agderregionen – og at utviklingen av byen og regionen er avhengig av hverandre. Samtidigheten i arbeidet med Regionplan Agder 2020 og Arealplan for Knutepunktet har vært med å belyse denne sammenhengen. Et stadig mer integrert bo- og arbeidsmarked, felles satsingsområder og samarbeid om utbyggingsstrategier og samferdsel er med til å underbygge det fellesskapet regionen har - og som Kristiansand som største by, er en viktig del av.

Planen er i hovedsak redigert som gjeldende kommuneplan. Først en samfunnsdel med innledning, fakta og bakgrunnsinformasjon, satsingsområder og organisasjonsutvikling.

Deretter arealdelen med føringer / utfordringer / hovedgrep, arealbeskrivelse og kommuneplanbestemmelser. Til sist en konsekvensutredning av de foreslåtte utbyggingene. Noen av periodemålene i samfunnsdelen er føringer for arealdelen og er skrevet på rosa bunn (som i forrige kommuneplan).

Det har vært et mål at planen i enda tydeligere grad enn gjeldende plan, skal gi klare føringer for arbeidet med de årlige handlingsplanene og at satsingsområdene skal sette tydelige føringer for arealdelen.

4.1 Samfunnsdelen av kommuneplanen.

Kapitlene i planens samfunnsdel og sammenligning med gjeldende kommuneplan:

- "Mulighetenes by" undertegnet av ordfører og rådmann erstatter "Forord" som var undertegnet ordføreren og "Muligheter" som var undertegnet rådmannen i gjeldende plan,.
- Visjonen fra forrige plan er beholdt, men kommentarene er endret.
- Innledningskapittelet tilsvarer de tre kapitlene "Kristiansand i verden", "Kristiansand i regionen" og "Kristiansands fortrinn" i forrige plan.
- Kapittelet "Kristiansands forutsetninger" er beholdt som tittel, men er betydelig utvidet til å være et fakta- og bakgrunnskapittel for både satsingsområdene og arealdelen.
- Satsingsområde 1 - "Byen som drivkraft" erstatter de to satsingsområdene i gjeldende plan: "Landsdelsenter og regional utvikling" og "Vekst og verdiskaping". Begrunnelsen er at det ikke er naturlig å skille mellom Kristiansands rolle som landsdelsenter og byens vekst og verdiskaping. Det er snarere et særlig ansvar for Kristiansand som største by å bidra til regional vekst og verdiskaping.
- Satsingsområde 2 – "Byen det er godt å leve i" erstatter "Livskvalitet og levekår". Fokuset er inkludering, utfoldelse for alle og forebyggende helsearbeid.
- Satsingsområde 3 – "Byen for fornybar energi" erstatter "Bærekraftig utvikling". Fokuset her er hvordan vi lokalt møter den globale klimautfordringen og mulighetene for næringslivet til å utvikle fornybar energi.
- Kapittelet "En organisasjon i utvikling" erstatter kapittelet "En kommune i utvikling". Det pekes på behovet for en stadig tilpasning av kompetanse, tjenester og organisering for å komme i møte endrede rammebetingelser i samfunnet. Samfunnssikkerhet påpekes spesielt.

4.2 Arealdelen

Kommuneplanens arealdel består av juridisk bindende plankart med bestemmelse, samt planbeskrivelse og konsekvensutredning.

Detaljert plankart og bestemmelser

Kommuneplanens arealdel skiller seg klart fra tidligere kommuneplaner når det gjelder detaljeringsnivå. Blant annet er næringsområder og arealer for tjenesteyting skilt ut med egne arealformål. Formålet med dette er å sikre nok arealer til disse viktige funksjonene. Innen offentlig og privat tjenesteyting er det lagt særlig vekt på barnehager, sykehjem og omsorgsboliger. Boliger for personer med særlige behov inngår i arealformålet bebyggelse og anlegg og ivaretas i utbyggingsavtaler. Også kommuneplanbestemmelsene er mer omfattende enn tidligere. Det skyldes blant annet at hjemmelen til å ha vedtekter er opphørt med ny plan- og bygningslov. Tidligere vedtekter er bearbeidet og inngår nå som bestemmelser. Ny plan- og bygningslov har ført til endret fremstillingsform og til dels nye grep.

Forhold til kommunedelplaner og reguleringsplaner

Flekkerøyplanen, kystzoneplanen, Vågsbygdplanen, Lundsplanen og Odderøyplanen er revidert og innarbeidet i kommuneplankartet. De aktuelle kommunedelplanene vil bli

opphevet. Strandsonen på Flekkerøy, som er omfattet av Flekkerøyplanrevisjonen, båndlegges i påvente av endelig planvedtak.

Kommuneplanens arealdel går foran eldre reguleringsplaner når det ikke er samsvar mellom disse. Formålet er å sikre at ny arealpolitikk, bl.a nye barnehagetomter skal gjøres gjeldende ved bystyret behandling av kommuneplanen. Reguleringsplaner som er i samsvar med kommuneplanens arealdel vil fortsatt gjelde. Endringer i forhold til tidligere kommuneplan, kommunedelplaner og reguleringsplaner framgår av planbeskrivelsen pkt 7.

Føringer, utfordringer og hovedgrep

Del 1 av arealdelen omhandler føringer, utfordringer og hovedgrep. Kommuneplanens satsingsområder samt nasjonale og regionale mål gir føringer for kommuneplanen. Dette følger av plan- og bygningslovens §11-1 om kommuneplan.

De viktigste arealutfordringene er areal til boliger, tjenesteyting og næringsarealer knyttet til forventet befolkningsvekst, stagnasjon i Kvadraturen, mål om redusert utslipp av klimagasser og befolkningens muligheter til å gå, sykle eller å ta bussen til jobb samt nedbygging av strandsonen.

Hovedgrepet i arealpolitikken fra tidligere kommuneplaner er beholdt. Prinsippet om samordnet areal og transportsystem er et viktig bidrag for å ivareta kommunes forpliktelser i "Framtidens byer" om å redusere utslipp av klimagasser. Arealplanen legger til rette for at de store arbeidsplassene legges i sentra og langs bussmetroaksen slik at flest mulig kan nå områdene med buss. Boliger plasseres i hovedsak langs bussmetroenes forgreininger og områder med mulighet for god bussdekning.

Grønnstrukturen skal bidra til å sikre naturmangfoldet og å gi befolkningen god tilgang til grøntområder i nærmiljøet, marka og i strandsonen.

Arealplan for Kristiansandsregionen har utredet to alternative utbyggingsretninger i øst, Hamrevann og Frikstad. ATP-utvalget prioriterer alternativ 2 Hamrevann når det gjelder utbygging øst for Kristiansand. Denne kommuneplanen tar ikke stilling til om framtidig utvikling skal skje mot Frikstad eller Hamrevann. Begge områdene ligger som LNF-område, men inngår ikke i marka. Kristiansand kommune har en god tilgang på boligarealer. Justneshalvøya, Dvergsnes, Lauvåsen og Benestad vil sammen med mindre boligprosjekter kunne dekke behovet for boliger for hele planperioden. I tillegg er det lagt inn nye boligområder på Krodden og Ravneheia i Vågsbygd. Planen legger til rette for at Solsletta videreutvikles som boligområde i Tveit. Dersom formannskapet velger å innarbeide Frikstad eller Hamrevann i kommuneplanforslaget, må disse konsekvensutredes før planen sendes på høring. Det anbefales at Hamrevann og Frikstad følges opp med en kommunedelplan. Dette presiseres i arealdelens pkt 6, videre oppfølging. Endringen kan fremmes som endringer i plankartet eller som tillegg til arealdelen pkt 4, alternative planforslag.

Trase for ny omkjøringsvei, som avlaster trafikken på dagens E18/E39 er ivaretatt i planforslaget. Endepunkt i øst er sikret i to alternativ, Bjørndalsletta og Varodden. Krysning av elva er også sikret i to alternativ. Dette er utdypet i egen fagrapport.

Bro over Ålefjærfjorden er ikke lagt inn i kommuneplanen. Behovet for ny bro bør vurderes som et mulig ledd i en større arealutvikling rundt Topdalsfjorden. Broa med tilhørende vei er for kostbar (ca. kr. 500 mill.) til å utløses av et enkelte utbyggingsfelt. En vesentlig risiko ved en større utbygging er at behov for ny Ålefjærvei kan utløses og derved flerdoble kostnadene.

Broa ble også vurdert i forhold til omkjøringsvei, kortere vei til Kjevik og mulighet for nye bussruter uten at tilstrekkelig nytte ble avdekket.

ATP-utvalges vedtok ved behandling av arealplan for Kristiansandsregionen at bro over Ålefjærfjorden og utvikling av Borgeheia vurderes ved første rullering av planen.

Arealbeskrivelsen

I del 2 beskrives arealplanens formål og innhold temavis. Beskrivelsen inneholder kort status, retningslinjer og hvordan temaet er innarbeidet i plankart og bestemmelser.

Alternative planforslag

Administrasjonen er, for enkelte områder, delt i synet på framtidig arealdisponering. Tre områder legges fram i 2 alternativ. Disse er nærmere beskrevet i pkt 4. Kartheia 26, regulert til skoletomt i reguleringsplan for Slettheia i 1967, fremmes primært som offentlig og privat tjenesteyting, sekundært som grønnstruktur. Arealet på Jegersberg, som var hvitt i den forrige kommuneplanen fremmes primært som LNF-område med hensynssone landbruk og friluftsliv (markaområde) sekundært som bebyggelse og anlegg med underformål idrett (ridesenter). Gjestehavna i Tresse/Otterdalen fremmes primært med avgrensning som dagens gjestehavn, sekundært med utvidelse på høyde nesten til Bendiksbukta.

Kristiansand eiendom (KE) er uenig i planens avgrensning på Kroodden, at Trekanten disponeres til næring, avgrensning av Bråvannsområdet mot Kjosdalen, disponering av Tømmerstøveien 10 til LNF-område og avvikling av båthavna i Fruens Allé. I tillegg ønsker KE at et areal i Kongsgård allé endres fra grønnstruktur, som i Lundsplanen, til bolig/parkering og at kommunal eiendom i Tveit avsatt til LNF-område med hensynssone omdisponeres til boligformål. Det fremmes ikke alternative planforslag for disse områdene.

Risiko og sårbarhet, ROS

Arealbeskrivelsen har et eget kapittel om risiko og sårbarhet. Arealer som det er knyttet spesiell risiko eller sårbarhet til er vist som hensynssoner i plankartet og forholdene er ivarettatt i bestemmelsene. ROS er også tema i konsekvensutredningen. Sammendrag av rapport om risikovurdering og samfunnssikkerhet ligger som vedlegg i plandokumentet.

Konsekvensutredning

Plan- og bygningsloven stiller krav om konsekvensutredning til kommuneplanens arealdel. Det er de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan som skal utredes. Konsekvensutredning skal vurdere og beskrive virkninger for miljø og samfunn. Konsekvensutredningen inngår som en del av kommuneplanbeskrivelsen, pkt 5.

Videre oppfølging

Det er redegjort for dette i planbeskrivelsen pkt 6.

5.0 Innkomne merknader med kommentarer.

Det kom inn 62 uttalelser i forbindelse med oppstart av planarbeidet og høring av planprogrammet. De fleste uttalelsene var innspill til arealdelen. Bystyret vedtok at samtlige innspill skulle vurderes i det videre arbeidet.

I tillegg er det i ettertid kommet inn 32 innspill til arealdelen etter at planprogrammet ble fastsatt. Administrasjonen har valgt å vurdere disse innspillene selv om de er innkommet etter fristen for innspill som var 20.09.2008. Noen få innspill er kommet så seint at administrasjonen ikke har hatt anledning til å vurdere de inn i planen. Alle innspillene er oppsummert og kommentert i trykt vedlegg.

I sin vurdering av innspillene har administrasjonen lagt overordnet arealpolitikk og konflikt i forhold til øvrige interesser til grunn. Det framgår av oppsummeringen hvilke innspill som er innarbeidet i planforslaget og hvilke som ikke er det. Dersom formannskapet ønsker å innarbeide flere innspill i planforslaget kan disse innpasses som alternative planforslag under pkt 4. Nye alternativ må konsekvensutredes før planen legges ut til offentlig ettersyn.

6.0 Forholdet til nasjonale og regionale hensyn

Planforslaget ivaretar kommunale utfordringer og regionale og nasjonale hensyn.

Regionplan Agder 2020 har fem satsingsområder:

"Klima" – som sammenfaller med kommuneplanens satsingsområde "Klimabyen".

"Det gode liv" – som sammenfaller langt på vei med kommuneplanens satsingsområde

"Byen det er godt å leve i"

"Utdanning" – som langt på vei fanges opp innenfor kommuneplanens satsingsområder

"Byen som drivkraft" og "Byen det er godt å leve i"

"Kommunikasjon" – er fanget opp så langt det er aktuelt innenfor satsingsområde "Byen som drivkraft" og i arealplanen.

"Kultur" – er fanget opp så langt det er aktuelt innenfor satsingsområdene "Byen som drivkraft" og "Byen det er godt å leve i", og i arealplanen vedrørende vern.

Satsingsområdet "Klimabyen" og arealplanens hovedgrep er i samsvar med nasjonale føringer om å redusere klimautslipp og rikspolitiske retningslinjer om samordnes areal og transportplanlegging, samt føringer fra arealplan for Kristiansandsregionen. Arealplanens hovedgrepet ivaretar også nasjonale føringer om sikring av strandsonen, biologisk mangfold, vernede vassdrag og produktiv jord. Av hensyn til mål om reduserte klimautslipp prioriteres utbygging på bekostning av vern av strandsonen-, landskaps- og kulturminnehensyn på Strømsheia og på bekostning av produktiv jord på Timenes nord. I strandsonen åpnes det for kun ny utbygging som ut fra sin funksjon må ligge ved sjøen, dvs i hovedsak nye småbåthavner. Eksisterende sjønære næringsområder beholdes til sjørelatert næringsvirksomhet.

Kommuneplanen prioriterer at ny handel skal legges til senterområdene eller forretningsdelen i Sørlandsparken. For å styrke Kvadraturen er kommuneplanens hjemmel til å etablere handel i Sørlandsparken strammere enn det som framgår av forslag til handelssoner i arealprosjektet.

Nasjonale føringer om bedre bymiljø og helse, økt tilgjengelighet for alle, barn og unge og universell utforming er ivaretatt i satsingsområdet "Byen det er godt å leve i" og gjennom kommuneplanbestemmelsene.

Punkt 60/10: Forskrift for husholdningsavfall for kommunene Kr.sand, Songdalen, Søgne og Vennesla

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Notat Avfall Sør

Felles forskrift for husholdningsavfall - styrevedtatt

Dato: 18.05.2010
Saksnr.: 201004855-2
Arkivkode E: 026 M52 &00
Saksbehandler: Terje Lilletvedt

Saksgang

Byutviklingsstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

10.06.2010
09.06.2010
16.06.2010

Forskrift for husholdningsavfall for kommunene Kr.sand, Songdalen, Søgne og Vennesla

Sammendrag:

Fra 1. juli 2009 er ansvar og oppgaver forbundet med husholdningsavfall fra kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla samlet i Avfall Sør AS, tidligere RKR AS.

Administrasjonen i renovasjonsselskapet har i samarbeid med det administrative utvalget for eierkommunene utarbeidet felles forskrift for håndtering av husholdningsavfall. Nåværende forskrifter er over 10 år gamle og det er stort behov for en tilpasning både i forhold til endret lovverk og til de endringer som har skjedd i oppgavefordeling og renovasjonsordninger i kommunene.

Forslaget til forskrift inkluderer en avklaring av delegasjon av myndighet til Avfall Sør. Forskriften regulerer Avfall Sørs og abonnentenes ansvar og oppgaver knyttet til sortering, oppsamling, innsamling og transport av husholdningsavfall. I henhold til forslag til forskrift, delegeres all myndighet forbundet med forskriften til Avfall Sør, unntatt gebyrfastsetting og vedtak av hvilke områder av hytter og fritidseiendommer som er fritatt fra renovasjonsordningen.

Det er lagt opp til en relativt kortfattet og overordnet forskrift som suppleres med retningslinjer. Slike utfyllende bestemmelser forutsettes fastsatt av styret i Avfall Sør AS og løpende tilpasset uten ny behandling i kommunestyrene.

I forbindelse med at ansvaret for innsamlingen av renovasjon flyttes fra eierkommunene til Avfall Sør, vil klager på enkeltvedtak ikke lenger kunne behandles av kommunenes vanlige klagenemnd. I tråd med forvaltingslovens § 28 vil det derfor bli opprettet en særskilt klagenemnd for Avfall Sør. Styret i Avfall Sør AS vil være klagenemnd for klager på enkeltvedtak.

Forslag til forskrift har vært lagt ut på offentlig høring med frist den 20.01.2010. Det er kommet inn høringsuttalelser fra 4 privatpersoner, samt fra kommuneoverlegen i Vennesla og Samfunnsmedisinsk enhet i Kristiansand. Det er foretatt mindre justering som følge av høringsinnspillene. Forskriften er styrebehandlet i Avfall Sør AS den 22.02.2010.

Forslag til vedtak:

1. Forslag til felles forskrift for husholdningsavfall vedtas. Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2010.
2. Det tas til etterretning at styret i Avfall Sør AS er klagenemnd.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Terje Lilletvedt
Byingeniør

Trykte vedlegg: Forslag til felles forskrift for husholdningsavfall
Notat fra Avfall Sør AS vedr. administrative retningslinjer

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken:

Fra 1. juli 2009 er ansvar og oppgaver forbundet med husholdningsavfall fra kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla samlet i Avfall Sør AS, tidligere RKR AS.

Administrasjonen i renovasjonsselskapet har i samarbeid med det administrative utvalget for eierkommunene i lang tid arbeidet med utkast til felles forskrift for håndtering av husholdningsavfall. Nåværende forskrifter er over 10 år gamle og det er stort behov for en tilpasning både i forhold til endret lovverk og til de endringer som har skjedd i oppgavefordeling og renovasjonsordninger i kommunene.

Forslaget til forskrift inkluderer en avklaring av delegasjon av myndighet til Avfall Sør. Forskriften regulerer Avfall Sørs og abonnentenes ansvar og oppgaver knyttet til sortering, oppsamling, innsamling og transport av husholdningsavfall. I henhold til forslag til forskrift, delegeres all myndighet forbundet med forskriften til Avfall Sør, unntatt gebyrfastsetting og vedtak av hvilke områder av hytter og fritidseiendommer som er fritatt fra renovasjonsordningen.

I forslaget til ny forskrift er det tatt utgangspunkt i tilsvarende forskrifter for andre områder som har et interkommunalt samarbeid og avfallsordninger som har viktige likhetspunkter med det vi har i Avfall Sør kommunene. Forskriften fra Drammensregionen er valgt som modell, og det er lagt opp til en relativt kortfattet og overordnet forskrift som suppleres med retningslinjer. Slike utfyllende bestemmelser forutsettes fastsatt av styret i Avfall Sør AS og løpende tilpasset uten ny behandling i kommunestyrene.

Hensikten ved å utarbeide administrative retningslinjer er å utdype og konkretisere bestemmelsene i forskriften og gi råd og veiledning både til enkeltabonnenter, gårdeiere, sameier og borettslag. Retningslinjene beskriver Avfall Sørs og abonnentenes rettigheter og plikter, og vil være styrende for Avfall Sørs forvaltning av renovasjonsforskriften. Av emner som utdypes i retningslinjene nevnes:

- Kildesortering; løsninger, rutiner, plikter, mv.
- Forvaltning av fritak fra lovpålagt renovasjon
- Krav til kjørbar vei
- Plassering og bruk av oppsamlingsenheter
- Krav til hjemmekompostering

Utfyllende notat om de administrative retningslinjene følger vedlagt. Arbeidet med er i gang, og det tas sikte på at de kan vedtas av Avfall Sørs styre senhøstes 2010.

Etter utarbeidelse av administrative retningslinjer følger tekniske retningslinjer. Disse retningslinjene er ment som et verktøy for utbyggere og for kommunene i arbeidet med renovasjonsspørsmål i arealplaner og byggesaker. Også her vil det være naturlig å relatere arbeidet i Avfall Sør mot hva andre kommuner og selskaper har gjort. Det bør her nevnes at Avfall Norge, avfallsbransjens interesseorganisasjon, i 2010 setter i gang et arbeid med å sammenstille de erfaringene som ulike kommuner i landet har mht. en systematisk forankring av renovasjonsfaglige hensyn i plan- og byggeprosesser.

I forbindelse med at ansvaret for innsamlingen av renovasjon flyttes fra eierkommunene til Avfall Sør, vil klager på enkeltvedtak ikke lenger kunne behandles av kommunenes vanlige klagenemnd. I tråd med forvaltingslovens § 28 vil det derfor bli opprettet en særskilt klagenemnd for Avfall Sør. Styret i Avfall Sør AS vil være klagenemnd for klager på enkeltvedtak.

Forslag til forskrift har vært lagt ut på offentlig høring med frist den 20. januar 2010. Det er kommet inn høringsuttalelser fra 4 privatpersoner samt fra kommuneoverlegen i Vennesla og Samfunnsmedisinsk enhet i Kristiansand. Det er etter høringsinnspillene foretatt enkelte justeringer i forskriften. Disse justeringene er ikke å betrakte som endringer, men mer presiseringer og utdypninger av punkter i forskriften. Endringer er foretatt i forskriftens § 4.4, tredje ledd hvor en setning er tatt ut, i § 5.2 der det er lagt til en setning, og i §17 hvor et punkt er utdypet.

Merknad 1, Oddbjørn Sagedal, Vennesla

"Den samme dag som beholderne er tømt, skal de settes tilbake til abonnentens eiendom"

Kommentar: For å dekke dette, er det i §5.2 tatt inn følgende setning: Oppsamlingsenheter skal settes tilbake på oppstillingsplass snarest mulig etter tømning.

"Gebyr må innrettes slik at det ikke er noe å spare på å la være å tømme brun dunk hver uke om sommeren"

Kommentar: Da kompostering av bioavfall startet opp i 1994, ble beholderen normalt tømt hver 14. dag og hver uke om sommeren pga lukt, fluer mv. Da Smart sortert startet opp i Kristiansand i 2002, ble det etter innspill fra daværende kommunelede innført at hver abonnent faktureres for minimum 12 tømninger av brun dunk per år. Dette er for å legge opp til at det ikke skal lønne seg å tømme den brune dunken altfor sjeldent. Dette har fungert godt i Kristiansand, og Avfall Sør ser ingen grunn til at det ikke skal gjøre det i omegnskommunene. I tillegg sier forskriftens §5.2, første ledd at "opsamlingsenheter må plasseres og tømmes tilstrekkelig ofte slik at de ikke er til sjenanse for andre,...." Dette følges så opp med sanksjonsmuligheter i §17. Se ellers også Samfunnsmedisinsk enhets merknad.

Merknad 2, John N. Kleveland, Finsland

"Kan renovasjonsselskapet forlange at private veier skal være brøyta og fremkommelig før kl 0600 – Det bør være andre tider i vinterhalvåret."

Kommentar: Dersom abonnenten ønsker tømning, må beholderen settes frem til veikant/fortauskant før kl 0600 på tømmedag. Videre skal plassering være slik at ikke snø mv hindrer fremkommelighet, (§5.2, 2. ledd). Det er ikke egne regler for private veier.

"Innsender forutsetter at avtaler inngått med den enkelte kommune om hjemmekompostering fortsatt gjelder"

Kommentar: Alle abonnenter som ønsker å hjemmekompostere må inngå egen avtale med Avfall Sør. Inntil videre gjelder avtaler inngått med eierkommunene. Gebyr for hjemmekompostering fastsettes av kommunestyrene etter forslag fra Avfall Sør.

"Hvem har ansvaret for skade på dunkene ved brøyting?"

Kommentar: Avfall Sør eier beholderne, og vil erstatte beholder som er blitt skadet som følge av brøyting dersom abonnenten ikke har vært uaktsom, (§6.3).

"Er det tillatt å plassere dunker langs offentlige veier og la dem stå der mens folk er på jobb?"

Kommentar: Abonnentens plikt til å sette frem til veikant/fortauskant er omtalt tidligere, og tilbakeplassering av beholdere er ytterligere et forhold som reguleres av kontrakt med renovatør, der det står at: Oppsamlingsenhet skal returneres til standplass, dvs plasseres på samme sted den stod da den ble hentet. Dette er en formulering som er i tråd med praksis for øvrig i Norge.

Merknad 3, Aud Gjengedal Pedersen, Kristiansand

Innsender ønsker henting av rød kasse for oppsamling av farlig avfall og EE-avfall gjeninnført.

Kommentar: Dette er et av tiltakene som skal vurderes i Avfallsplan for Kristiansandsregionen 2008-2012, men det vil ikke bli sagt noe spesifikt om det i forskriften

Merknad 4, Grethe Ruud Åtland, Søgne

Innsender foreslår å samle opp plastemballasje i gjennomsiktede plastsekker, og at en rull med slike sekker skal deles ut til abonnentene en gang i året.

Kommentar: I tråd med Avfallsplanen for 2008-2012, skal henteordning for plastemballasje utredes snarlig. Bruk av gjennomsiktede sekker til oppsamling av utsortert plast vil da være en mulig løsning som er brukt i flere andre kommuner og avfallsselskaper.

Merknad 5, Kristiansand kommune, Samfunnsmedisinsk enhet

Som et resultat av en noen ganger komplisert oppfølging av saker der det forsøples på private eiendommer, både rundt avfallsbeholdere og ellers, kommer Samfunnsmedisinsk enhet med et forslag til en tilføyelse til forskriftens § 4.5: *Avfall Sør kan ved gjentatte tilfeller av overfylte beholdere pålegge abonnenten å abonnere på større beholdere.*

Kommentar: Forskriftens § 6.2 første ledd sier at beholderen ikke må overfylles, og forskriften er derfor overtrådt. I forskriftens § 17 står det om sanksjoner og straff, og for å klargjøre Samfunnsmedisinsk poeng, foreslås første avsnitt utvidet til: Ved overtredelse av bestemmelser i denne forskrift eller vedtak fattet i henhold til denne forskrift kan Avfall Sør sørge for gjennomføring av nødvendige tiltak, herunder pålegg om økt beholdervolum, økt tømmeavgift, opprydding og ettersortering av avfallet. Ekstrakostnader forbundet med slike tiltak må betales av abonnenten etter selvkost.

Samfunnsmedisinsk enhet foreslår også å ta ut forskriftens §4.4 tredje ledd: Størrelse og antall oppsamlingsenheter utover et minimumsabonnement er valgfritt for abonnenten.

Kommentar: Forslaget tas til følge og setningen tas ut.

Merknad 6, Kommuneoverlegen i Vennesla

Ingen merknader

Forslag til felles forskrift for husholdningsavfall er styrebehandlet i Avfall Sør AS den 22.02.2010 med følgende vedtak:

1. *Styret i Avfall Sør oversender ny felles renovasjonsforskrift for Avfall Sørs eierkommuner og ber om at forskriften vedtas i de ulike kommunestyrer i løpet av våren 2010 for ikrafttreden 1.7.2010.*
2. *Styret i Avfall Sør er klagenemnd.*

Punkt 61/10: Gebyrregulativ for byggesaksbehandling - justering i forhold til endring av plan- og bygningsloven - byggesaksdelen

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

hør debatten sak 93-10

Skriv fra KRD datert 05.05.2010

Forslag til nytt - regulativ

Forslag til nytt - tekstdel

Dagens regulativ

Dagens gebyr - tekstdel

Dato: 17.05.2010
Saksnr.: 200708312-31
Arkivkode E: 040 L40
Saksbehandler: Bjørn Harald Andersen

Saksgang	Møtedato
Byutviklingsstyret	10.06.2010
Formannskapet	09.06.2010
Bystyret	16.06.2010

Gebyrregulativ for byggesaksbehandling - justering i forhold til endring av plan- og bygningsloven - byggesaksdelen

Sammendrag:

Saken gjelder endring og justering av gebyrregulativ for byggesaksbehandling. Bakgrunnen er at byggesaksdelen av plan- og bygningsloven 2008 trer i kraft fra 1. juli 2010. Samtidig vil to nye forskrifter tre i kraft, Byggesaksforskrift (SAK10) og Byggteknisk forskrift (TEK10). Det er flere endringer i loven/ forskriftene som krever revisjon av dagens regulativ, bl. a. hjemmel for selve regulativet.

De endringer som er gjort er stort sett resultat av endret lov og forskrift. En mer fullstendig revisjon for tilpasning til selvkost vil bli foretatt i forbindelse med budsjett for 2011.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret godkjenner endring av forskrift om gebyr (gebyrregulativ) for behandling av byggesaker med virkning fra 01.07.2010.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Gunnar Stavrum
Plan- og bygningsjef

Trykte vedlegg:

1. Dagens regulativ
2. Forslag til nytt gebyrregulativ gjeldende fra 01.07.2010
3. Skriv fra kommunal- og regionaldepartementet datert 05.05.2010

Bakgrunn for saken :

Gjeldende gebyrregulativ for byggesaksbehandling er hjemlet i § 109 i plan- og bygningsloven av 1985. Denne loven erstattes av plan- og bygningsloven av 2008 der byggesaksdelen av denne trer i kraft 01.07.2010. Hjemmel for kommunen til å kreve gebyr for byggesaksbehandling er ny lovs § 33-1 som lyder:

§ 33-1. Gebyr

Kommunestyret selv kan gi forskrift om gebyr til kommunen for behandling av søknad om tillatelse, utferdigelse av kart og attester og for andre arbeid som det etter denne lov eller forskrift påhviler kommunen å utføre, herunder behandling av private planforslag. Gebyret skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. I gebyret kan det inkluderes utgifter til nødvendig bruk av sakkyndig bistand under tilsyn. Andelen av gebyr som innkreves for tilsyn skal framgå av regulativet. Tiltakshaver kan selv sørge for de nødvendige utredninger.

Det vises videre til skriv fra kommunal- og regionaldepartementet datert 05.05.2010 som beskriver bakgrunnen for de endringer kommunen må foreta. Som det fremgår av skrivet må ny forskrift om gebyr være tilpasset det nye søknadssystemet og hjemmelshenvisninger.

Kort om endringer i ny lov/ forskrift i forhold til dagens regelverk:

- Dagens meldingsordning faller bort – alt blir søknadspliktig.
- Flere tiltak skal avsluttes med ferdigattest – også de som tidligere kunne meldes til kommunen.
- Universell utforming – tilgjengelighet for alle – gjennomsyrrer hele loven, og vil kreve mer tilsyn.
- Ildsted og pipe var unntatt – nå søknadspliktig
- Alle våtrom – inkl. i eksisterende bygg og i tilbygg – er søknadspliktig. Disse var tidligere unntatt.
- Større krav til kontroll – uavhengig kontroll – også i mindre tiltak som tidligere kunne meldes.
- Obligatorisk sentral godkjenning av foretak som skal godkjennes for uavhengig kontroll.
- Fokus på kommunens plikt til å følge opp ulovligheter.
- Økt kommunalt tilsyn – krav om rapportering til sentrale myndigheter.
- Bestemmelser om bygge- og riveavfall flyttes fra miljømyndighetenes avfallsforskrift til bygningsmyndighetens tekniske forskrift.

Ut over denne korte opplistningen er det flere endringer som i sum vil påvirke kommunens saksbehandling av byggesaker.

Når det gjelder tilpassing til nytt søknadssystem er det usikkert hva konsekvensene vil bli for kommunen. De endringer som er foreslått er i hovedsak et resultat av at meldingssaker faller bort, økt krav til kontroll, samt mindre justeringer i forhold til nivået i andre kommuner. Kommunen kan kreve selvkost – det vil si at kommunens kostnader til saksbehandling kan kreves dekket. Som nevnt foran har plan- og bygningsetaten som mål å gå gjennom hele regulativet med fokus på selvkost før neste budsjettbehandling. Vi håper at vi innen den tid vil ha høstet tilstrekkelig erfaring med det nye lovverket til å sette riktig prising av søknadspliktige tiltak basert på selvkostprinsippet.

Punkt 62/10: Klagenemnda og formannskapet som intern klageinstans

Bilag

Saksprotokoll

Dato: 31.05.10
Saksnr.: 201004887-1
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Siri Tofte

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
09.06.2010
16.06.2010

Klagenemnda og formannskapet som intern klageinstans

Sammendrag:

Kommunens særskilte klagenemnd ble opprettet ved bystyrevedtak av 26.09 1995. Klagenemnd består av 3 medlemmer som velges av bystyret etter innstilling fra valg- og honorarkomiteen.

I henhold til forvaltningsloven § 28, 2 ledd behandler klagenemnda alle klager over enkeltvedtak som etter lov ikke skal behandles av annen klageinstans, herunder av Fylkesmannen.

Per i dag eksisterer det ikke noe eget reglement for klagenemnda. Deres saksområde følger direkte av loven, og saksbehandlingen skjer i henhold til det alminnelige saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ. Ut over dette kommer at samtlige møter er lukket, da hovedvekten av saker som behandles, er saker som er unntatt offentlighet på grunn av taushetspliktsreglene. Videre er heller ikke klagenemnda oppført på Politisk Agenda.

Da klagenemnda behandler saker av svært ulik karakter, herunder saker som har vært behandlet av politiske utvalg, er det fra flere hold blitt stilt spørsmål ved om dagens ordning er formålstjenelig.

I svar på interpellasjon fra Vidar Kleppe (DEM) i bystyret den 20.01.2010 gav ordføreren uttrykk for at dagens ordning ville bli gjennomgått i forbindelse med saken om den fremtidige politiske organiseringen i Kristiansand kommune.

På denne bakgrunn fattet kontrollutvalget følgende vedtak den 15.03.2010:

"Kontrollutvalget ber om at Klagenemnda opphører i påvente av gjennomgangen av den fremtidige politiske organiseringen i kristiansand kommune.

Klageadgangen tilbakeføres til Formannskapet"

Rådmannen deler oppfatningen om at dagens ordning ikke er hensiktsmessig. Dette også sett hen til at ordningen må ha tillit utad.

Rådmannen vil derfor foreslå at dagens klagenemnd utvides med ytterligere to medlem, hvorav ett medlem bør være jurist. Videre at formannskapet er klageinstans i saker hvor vedtak har blitt truffet av et politisk hovedutvalg som første instans og i saker av prinsipiell viktighet eller av særlig karakter

På bakgrunn av ovennevnte foreslås at vedlagte reglement for den interne klageordningen i Kristiansand kommune vedtas

Forslag til vedtak:

1. Foreslåtte reglement for den interne klageordningen vedtas
2. Informasjon om klageordningen legges ut på "Politisk agenda"

Tor Sommerseth
rådmann

Kristin Tofte Andresen
organisasjonsdirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Ved innføring av ny kommunelov i 1993 ble adgangen til å påklage enkeltvedtak truffet av kommunale organ betydelig utvidet. For å behandle klager som skal behandles internt ble kommunene gitt hjemmel til å opprette en eller flere særskilte klagenemnder.

Etter forvaltningsloven § 28, 2 ledd er det tillagt kommunestyret selv å fungere som intern klageinstans, med mindre kommunestyret bestemmer at dette skal tilligge formannskapet eller en eller flere særskilte klagenemnder.

Som en prøveordning fungerte formannskapet i Kristiansand som intern klageinstans i 1994 og 1995. I denne perioden behandlet formannskapet totalt 298 klager. Hovedtyngden av disse sakene gjaldt parkeringstillatelser for bevegelseshemmende, da vilkårene for å få TT-kort på dette tidspunktet ble innskjerpet. Av de sakene som formannskapet behandlet førte 4 av klagenemnda til at vedtaket ble opphevet eller endret i klagerens favør.

Ordningen med formannskapet som klageinstans ble imidlertid ikke ansett hensiktsmessig, og dagens klagenemnd med tre medlemmer ble opprettet høsten 1995.

Av rådmannens evaluering av formannskapet som klageinstans fremgår i brev til fylkesmannen i 1996:

...”En tydelig ulempe med formannskapet som klagenemnd er at det i en del saker var vanskelig å skille mellom oppgavene som klagenemnd og som politisk utvalg. Klagesaker kan reise spørsmål av politisk art, for eksempel fordi klagesaker indikerer behov for revurdering av gjeldende regler og/ eller praksis. Formannskapet som klagenemnd følte seg da i et dilemma. Dertil kom at saksmengden viste seg å bli stor. Et annet forhold er også at utvalget er for stort, særlig når taushetsbelagte saker med følsomme personopplysninger er til behandling blant annet i saker om parkeringstillatelse for forflytningshemmede.”...

I tiden etter at formannskapet fungerte som klageinstans har saksfeltet endret seg noe. Blant annet har klagenemnda behandlet klager på vedtak truffet av oppreisningsutvalget for barnevernsbarn. Dette uten at klagenemnda er tilført ytterligere kompetanse.

Per i dag er det heller ikke utarbeidet et eget reglement for klagenemnda. Deres saksområde følger direkte av loven, og saksbehandlingen skjer i henhold til det alminnelige saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ.

Det er videre heller ikke noe eget sekretariat for nemnda. Saksforberedelsen gjøres i hovedsak av underinstansen som har truffet det påklagede vedtaket.

Ut over dette kommer at samtlige møter er lukket, da hovedvekten av saker som behandles, er saker som er unntatt offentlighet på grunn av taushetspliktsreglene. Videre er heller ikke klagenemnda oppført på ”Politisk agenda”.

Klagenemnda har i inneværende valgperiode (pr. 03.05.10) behandlet totalt 153 klager, herav:

Type:	antall:
- parkeringstillatelser	35
- oppreisning for barnehjemsbarn	33

- tildeling av servicebolig	29
- tildeling av barnehageplass :	23
- tildeling av kommunal bolig	11
- tildeling kommunal utleiebolig	6
- skriftlig advarsel i arbeidsforhold	3
- søknad om ny avkjørsel	2
- krav på tilrettelagt tiltak	2
- søknad om støttetiltak	2
- søknad om boligtilskudd	2
- søknad om startlån	1
- avslag om videre hjelp for funksjonshemmet barn	1
- oppsigelse i psykiatrisk bofellesskap	1
- Klage på tilknytningsgebyr	1
- Klage på tildeling av assistent	1

Av de klagenes som ble behandlet førte 5 klager til at vedtaket ble opphevet eller endret i klagerens favør, herunder 1 sak som omhandlet parkeringstillatelse, 1 som gjaldt søknad om ny avkjørsel og 3 som gjaldt søknad om oppreisning for tidligere barnevernsbarn.

Da klagenemnda behandler mange forskjellige typer saker, herunder saker som har vært behandlet av politiske utvalg, er det fra flere hold blitt stilt spørsmål ved om dagens ordning - med en klagenemnd med kun tre medlemmer - er formålstjenelig.

I svar på interpellasjon fra Vidar Kleppe (DEM) i bystyret den 20.01.2010 gav ordføreren uttrykk for at dagens ordning ville bli gjennomgått i forbindelse med saken om den fremtidige politiske organiseringen i Kristiansand kommune.

På denne bakgrunn fattet kontrollutvalget følgende vedtak den 15.03.2010:

”Kontrollutvalget ber om at Klagenemnda opphører i påvente av gjennomgangen av den fremtidige politiske organiseringen i kristiansand kommune.

Klageadgangen tilbakeføres til Formannskapet”

Rådmannens vurdering:

Etter rådmannens oppfatning bør nåværende ordning endres på flere punkt. Både med hensyn til hvem som fungerer som intern klageinstans, men også når det gjelder selve saksbehandlingen.

Det er ingen formelle hindringer for at et fast utvalg omorganiseres i valgperioden. Det foreslås derfor at de endringene – som er redegjort for nedenfor - trer i kraft så fort som mulig.

Klageinstans

I loven stilles det ingen direkte krav til særlige kvalifikasjoner til klagenemnda eller klageinstansens medlemmer. Det må likevel være av avgjørende viktig at klageinstansen er sammensatt på en måte som gir den både faglig tyngde og politisk representativitet. Dette er særlig fremhevet i kommunaldepartementets rundskriv H-12/94 om "Veiledning om intern klage i kommuner og fylkeskommuner".

For å ivareta disse hensynene, og for å sikre at ordningen har tillitt utad foreslås det at formannskapet behandler klager over enkeltvedtak truffet av politiske hovedutvalg og saker av prinsipiell viktighet eller særlig karakter. Eksempel på saker av prinsipiell viktighet eller saker av særlig karakter, kan være saker som ikke har vært til behandling tidligere eller saker som reiser spørsmål som får betydning ut over den enkelte sak. Bestemmelsen vil også fungere som en sikkerhetsventil, da man per i dag ikke vil kunne ha oversikt over de sakene som vil kunne komme i fremtiden.

Saker ut over dette behandles som før av klagenemnda. For å styrke dagens klagenemnd anbefales det imidlertid at nemnden utvides med ytterligere to medlemmer. I det klagenemnda behandler mange forskjellige type saker, hvorav flere saker må antas å reise juridiske spørsmål foreslår rådmannen at ett av medlemmene bør være jurist. Klagenemndas medlemmer velges av bystyret etter innstilling fra kommunens Valg- og Honorarkomite.

- Særlig om saker innenfor det personaljuridiske saksfeltet.

I og med at klagenemnda foreslås styrket anbefales det at disse sakene fortsatt behandles av klagenemnda. Dette også av hensyn til taushetspliktsbestemmelsene.

- Særlig om oppreisningsaker

Fristen for å søke oppreisning gikk ut 26 november 09. Prosjektet er følgelig i sin avslutningsfase.

Sekretariatet for oppreisningsutvalget har opplyst at det p.t. gjenstår om lag 15 saker for Kristiansand kommune å behandle

I og med det lave antall saker som gjenstår – og at det kun vil være en håndfull av disse som vil medføre klagebehandling - finner rådmannen det hensiktsmessig å anbefale at disse eventuelle klagebehandlingen behandles av klagenemnda. Det vises også til at klagenemnda har behandlet 33 saker og således har opparbeidet seg kompetanse på området.

Saksbehandlingen

For å sikre at klageinstansen er en fri og uavhengig instans, og ikke føler seg for bundet av eventuelt fagutvalgets uttalelse bør det i enkelte saker foreligge en selvstendig saksforberedelse til klageinstansen.

Det foreslås derfor at rådmannen eller den han bemyndiger har innstillingsrett til klageinstansen. Videre at klageinstansen eller dets leder også på eget initiativ kan be om at slik innstilling fremlegges dersom dette finnes hensiktsmessig.

For å sikre at klageinstansen får tilstrekkelig informasjon, bør klageinstansen også ha anledning til be ansatte innenfor det aktuelle saksområdet å møte og gjøre rede for kommunenes praksis, samt eventuelt å innhente sakkyndig bistand utenfra.

Dagens ordning hvor rådmannen har ansvar for sekretærbistand til klageinstansen foreslås videreført.

Saksomkostninger

Dersom klageinstansen fatter nytt realitetsvedtak i saken følger det av forvaltningsloven § 36 at parten i utgangspunktet har krav på å få tilkjent dekning for vesentlig kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket

Før klageinstansen eventuelt tar stilling til spørsmål om saksomkostninger foreslås det at det skal foreligge en innstilling fra rådmannen eller den han bemyndiger vedrørende størrelsen på beløpet.

Lukkede møter

Det foreslås at klageinstansens møter holdes for åpne dører, med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt, eller de er vedtatt lukket etter kommuneloven § 31 nr. 3-4.

Årsmelding

For å sikre at ordningen fungerer formålstjenelig foreslås det at klagenemnda avgir årlig rapport om sin virksomhet til formannskapet

Informasjon om klageordningen

Videre foreslås at informasjon om klageordningen legges ut på "Politisk agenda"

Vedtak truffet av klagenemnda

Det har fra enkelte hold blitt stilt spørsmål ved om noen av de vedtakene som klagenemnda har truffet kan være ugyldige på grunn av svakhetene ved dagens ordning.

Da klagenemnda formelt sett er oppnevnt på riktig måte, kan det etter kommuneadvokatens vurdering imidlertid ikke legges til grunn at vedtakene er ugyldige på dette grunnlag.

Skal vedtak oppheves må det være fordi det foreligger mangler ved begrunnelsen som kan tyde på at det er en svikt i selve avgjørelsen. Det vil si at selve avgjørelsesgrunnlaget ikke har vært forsvarlig.

I den sammenheng vises også til at det følger direkte av forvaltningslovens § 28, 3 ledd at klagenemndas vedtak som hovedregel ikke kan påklages.

På bakgrunn av ovennevnte redegjørelse bes det om at bystyret vedtar følgende reglement for den interne klageordningen i Kristiansand kommune.

Reglement for den interne klageordningen i Kristiansand kommune

Vedtatt av bystyret.....

§ 1 interne klageinstanser

Kommunen har to interne klageinstanser. I tillegg til klagenemnda opptrer formannskapet som klageinstans i visse saker, se § 4.

Klagenemnda og formannskapet behandler klager med hjemmel i forvaltningsloven § 28, 2 ledd.

§ 2 Valg og sammensetning av klagenemnda

Klagenemnda består av fem medlemmer med varamedlemmer valgt av bystyret etter innstilling fra kommunes Valg- og Honorarkomite. Ett av medlemmene bør være jurist.

Medlemmene og varamedlemmene velges for den kommunale valgperioden.

Bystyret velger leder og nestleder.

§ 3 Klagenemndas ansvarsområde

Klagenemnda behandler klager over enkeltvedtak fattet av instanser i Kristiansand kommune bortsett fra :

- de tilfelle hvor særlov fastsetter annen klageinstans, herunder for lovpålagte tjenester.
- de tilfelle hvor departementet er klageinstans etter forvaltningsloven § 28 annet ledd.
- de tilfelle hvor bystyret har lagt avgjørelsesmyndighet til annen særskilt klageinstans
- de saker som skal behandles av formannskapet se § 4

§ 4 Formannskapets ansvarsområde som klageinstans

Formannskapet behandler alle klager over enkeltvedtak truffet av politiske hovedutvalg og saker av prinsipiell viktighet eller av særlig karakter.

§ 5 Klageinstansens kompetanse

Klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Den skal vurdere de synspunkter som klageren kommer med, og også ta opp forhold som ikke er berørt av ham. Klageinstansen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken, eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Klageinstansen har ansvar for at pliktene etter forvaltningsloven §§ 33 siste ledd jf § 34 blir ivaretatt.

§ 6 Saksbehandling

Rådmannen har ansvar for sekretærbistand til klageinstansen.

Klageinstansens leder organiserer arbeidet og forbereder saker i samarbeid med sekretariatet. Sakene forelegges rådmannen for vurdering jf. § 7 første setning.

Klageinstansen behandler sine saker i møte.

Saksbehandlingen i klageinstansen skjer i henhold til kommunelovens kap. 6.

Kommunens saksbehandlingsreglement for folkevalgte organ gjelder utfyllende så langt det passer.

§ 7 Innstillingsrett og plikt

Rådmannen eller den han bemyndiger har innstillingsrett til klageinstansen

Klageinstansen eller dets leder kan også på eget initiativ kreve at slik innstilling fremlegges dersom dette finnes hensiktsmessig.

§ 8 Bistand

Klageinstansen kan innhente sakkyndig bistand utenfra.

Klageinstansen kan be ansatte innenfor det aktuelle saksområdet i kommunen å møte for nemnda og gjøre rede for kommunenes praksis på bestemte saksområder som har tilknytning til klagesaker som instansen behandler.

§ 9 Lukkede møter – Taushetsplikt

Klageinstansens møter holdes for åpne dører, med mindre annet følger av lovbestemt taushetsplikt, eller de er vedtatt lukket atter kommuneloven § 31 nr. 3-4.

I saker som er unntatt offentlighet har klageinstansens medlemmer taushetsplikt i forhold til de opplysninger de får kjennskap til gjennom behandling av saken.

§ 10 Inhabilitet

Ansatte eller folkevalgte som var med å treffe det påklagede vedtaket eller som medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for vedtaket, er inhabile ved klagenemndas behandling og tilretteleggelsen av saken for nemnda jf. kommuneloven § 40 nr. 3 c.

I saker hvor rådmannen er inhabil til å tilrettelegge saken etter denne bestemmelsen, må rådmannen sørge for at saken forberedes av en annen instans.

§ 11 Saksomkostninger

Dersom klageinstansen fatter nytt realitetsvedtak i saken og tilkjenner parten saksomkostninger etter forvaltningslovens § 36 skal kravet utbetales og dekkes av den instansen som er underinstans i klagesaken.

Før klageinstansen tar stilling til spørsmål om saksomkostninger skal det foreligge en innstilling fra rådmannen vedrørende størrelsen på beløpet.

§ 12 Årsmelding

Klagenemnda skal avgi årlig rapport om sin virksomhet til formannskapet

Punkt 63/10: 1. tertialrapport 2010 - Investeringsdelen

Bilag

Saksprotokoll

hør debatten sak 99-10

Dato: 27.05.2010
Saksnr.: 201004696-1
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Arne Henrik Lukashaugen

Saksgang	Møtedato
Kommunalutvalget	08.06.2010
Formannskapet	09.06.2010
Bystyret	16.06.2010

1. tertialrapport 2010 - Investeringsdelen

Sammendrag:

Denne saken dreier seg kun om investeringsdelen da driftsdelen fremmes parallelt som egen sak. Det er lagt vekt på avvik, dvs overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. Investeringsinstruksen har bestemmelser om at avslutning av investeringsprosjekter skal forelegges bystyret. Sektorene benytter tertialrapporten til å foreta en rekke tekniske budsjettreguleringer som i liten grad omtales i saken, men kun innarbeides i forslag til budsjettreguleringer. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye investeringsprosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

Den største tilleggsbevilgningen for 2010 isolert gjelder innvendig ombygging av Odderøya 13, Vestre Lasarett med 3 mill kr. Tilleggsbevilgningsbehovene er nærmere omtalt i saken. Betydelig tidsforskyvning av gjennomføring medfører at totalt investeringsvolum reduseres betydelig i 2010 med 46,5 mill kr. Dette medfører at momskompensasjon i driften blir redusert. Det vises i denne forbindelse til tertialrapport 1 for driften. Det foreslås å nedjustere budsjettert salgssinntekt med 12,4 mill kr. Dette fører til at avsetning til kapitalfondet må reduseres tilsvarende.

Låneopptak reduseres samlet med 54,0 mill kr. Kapitalfondet styrkes med 9,8 mill kr, mens det benyttes 5,7 mill kr fra drift til investeringer og øvrige fond.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar 1.tertialrapport investeringsdelen til etterretning.
2. Tilleggsbevilgninger, omdisponeringer, avslutninger av prosjekter og budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.

Tor Sommerseth
rådmann

Arne Henrik Lukashaugen
regnskapssjef

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg:
Budsjettreguleringsskjemaer
Det henvises til 1.tertialrapport driftsdelen vedrørende sektorenes tertialrapporter

Bakgrunn for saken :

Denne saken dreier seg kun om investeringsdelen da driftsdelen fremmes parallelt som egen sak. Hovedutvalgene er pålagt tertialvis rapportering til bystyret og denne saken tar utgangspunkt i tertialrapportene fra de respektive sektorer til sine hovedutvalg. Forhold som må videre til bystyret er innarbeidet i denne saken. For å begrense omfanget er det forutsatt at generell rapportering om investeringsprosjektenes fremdrift, gjøres i hovedutvalgene. Det er lagt vekt på avvik, dvs overskridelser eller besparelser knyttet til de enkelte prosjekter. I tråd med tidligere praksis fremmes også enkelte nye prosjekter og omdisponeringer i tertialrapporten.

I det etterfølgende er forslag til omdisponeringer, tilleggsbevilgninger og sluttregnskap kommentert. Avslutninger av prosjekter skjer i hovedsak i tertialrapport 2, men enkelte prosjekter er også tatt med i denne rapporten. Ubetydelige korreksjoner, samt tekniske budsjettreguleringer, er kun omtalt samlet og detaljene vil fremgå av forslag til budsjettreguleringer som følger saken som uttrykt vedlegg.

1 Rådmannens stab

Prosjekt: 5333008 Levekårsprosjektet

Det overføres restbevilgning på kr 40.000 fra sektor 1 til parkvesenets budsjett.

2 Barnehageetaten

Barnehageetaten har ikke meldt om behov for budsjettendringer.

3 Helse og sosialsektoren

Følgende prosjekter foreslås regnskapsmessig avsluttet:

Prosjekt 9501204 Utvidelse av lokaler ved legevakten

Investeringsprosjekt omfattet en utvidelse av legevakten for bedre romløsning av legevaktsentral, ekspedisjon og venterom på til sammen ca 60 m².

Totalt kostnad var på 3,5 mill kroner og bevilgningen på 2,7 mill. kroner.

Prosjektoverskridelse på 773.296 dekkes av sektorens ekstraordinær bevilgning til investeringsprosjekter - prosjekt 9998000.

Prosjekt 9347204 Vedlikehold av St. Joseph sykehjem

Dette er HMS-tiltak som var nødvendig å gjennomføre.

Prosjektutgift på 185.174 dekkes av sektorens ekstraordinær bevilgning til akutte tiltak.

Midlene overføres fra prosjekt 9998000.

4 Kultursektoren

Til investeringer for 2010 bevilget bystyret kr 1,240 mill kr innenfor budsjettet til kultursektoren og 192,581 mill kr (inkl. delbevilgning til teater- og konserthuset Kilden) til kulturdelen innenfor budsjettet til Kristiansand Eiendom. I tillegg kommer bevilgning til idrettshaller som blir ført under bevilgning til skolebygg. Investeringsprosjekter strekker seg vanligvis over flere år fra starten på prosjekteringen til ferdigstillelse.

Prosjekt 4481308 Oppgradering Kristiansand Stadion

Bevilgningen til oppgradering (rehabilitering) av Kristiansand stadion er i vedtatt budsjett oppført i 2011. KIF Friidrett har fått tildelt NM junior i 2011, og det er ønskelig å foreta hele prosjekteringen i høst. Det foreslås derfor at 0,5 mill kr av bevilgningen på 5,5 mill kr

fremskyves til i år slik at man er sikker på at arbeidet med nytt kunstdekke på løpebanen er ferdig til arrangementet i 2011. Klubben skal som kjent også arrangere NM senior i 2012. Beløpet dekkes ved låneopptak.

Gjenbruk av kunstgress fra Sørlandshallen.

Det foreslås å bevilge brutto 950.000 kr til Hånnibanen hvor man vil benytte utskiftet kunstgress fra Sørlandshallen til ny kunstgressbane på Hånes. Det vil imidlertid kun kreve en kommunal finansiering på 340.000 kr. Dette vil kunne dekkes av besparelser i forbindelse med regnskapsavslutning av 7 idrettsprosjekter i 1. tertialrapport 2010 – henv. til neste sak – og bruk av midler fra rehabilitering av idrettsanlegg. Skolesektoren kan også bidra med 40.000 kr i denne forbindelse.

Sjøfartsmonumentet – flytte budsjettmidler fra drift til investering.

Det er i HP 2010–2014 bevilget årlig i driftsbudsjettet 162.000 kr for hvert av årene 2010–2012. Prosjektet er nå et investeringsprosjekt ettersom det er blitt et kommunalt eierforhold til dette. Det foreslås at i 1. tertialrapport overføres årets bevilgning på 162.000 kr til investeringsprosjektet og at de resterende bevilgninger blir overført i forbindelse med HP 2011–2014. Beløpet dekkes ved overføring fra drift til investering.

Montering/avduking av veggmosaikk fra Rajshahi.

Der er mottatt et pristilbud fra Kruse Smith på kr 366.000 for oppsettingen av kunstverket inkl. belysning. Med reserve foreslås samlet bevilget kr 421.000. I tillegg til selve monteringen er det behov for midler til prosjektadministrasjon, reise- og oppholdsutgifter for kunstneren, samt arrangementsutgifter i forbindelse med avdukingen. Disse tilleggskostnadene forsettes dekkes over driften. Det er mottatt et tilskudd til prosjektet fra Fredskorpset på kr 80.000. Nettobeløpet på kr 341.000 dekkes av låneopptak.

Investeringer / investeringsprosjekter som foreslås regnskapsmessig avsluttet:

Prosjekt	Tekst	Totalregnskap	Totalbudsjett	Avvik
4480201	Voie kunstgressbane	1290	1300	10
4480710	Karuss ny kunstgressbane	3659	3659	0
4481005	Utredning / prosjektering IDDA	296	300	4
4482903	Kartemyr – 7'erbane kunstgress	5.625	5.625	0
4482904	Krosseveien kunstgressbane	4881	5000	119
4482905	Sørlandshallen –opprusting	245	250	5
4485005	Ny skillevegg Håneshallen	147	147	0
4485006	Lysanlegg Flekkerøy	195	195	0
4485007	Alarmanlegg Karuss	67	67	0

Kommentarer:

4480201 Voie kunstgressbane

Banen er ferdigstilt og tatt i bruk, prosjektet regnskapsavsluttes.

4480710 Karuss ny kunstgressbane

Banen er ferdigstilt og tatt i bruk. Prosjektet regnskapsavsluttes.

4481005 Utredning / prosjektering IDDA

Prosjektet gjelder utredning /prosjektering av ishall som skal bygges på IDDA. Prosjektet er ferdigstilt og regnskapsavsluttes.

4482903 Karteheis – 7'er kunstgressbane.

Dette gjelder nærmiljøanlegg som er utvidet til kunstgressbane for fotball. Anlegget er ferdigstilt og regnskapsmessig avsluttet.

4482904 Krosseveien kunstgressbane

Banen er ferdigstilt og tatt i bruk. Prosjektet regnskapsavsluttes

4482905 Sørlandshallen- opprusting

Prosjektet gjelder nytt brannalarmanlegg til Sørlandshallen. Anlegget er montert og tatt i bruk. Prosjektet kan regnskapsavsluttes

4485005 Ny skillevegg Håneshallen

Prosjektet gjelder innkjøp og montering av ny skillevegg i Håneshallen. Skilleveggen er montert og tatt i bruk. Prosjektet regnskapsavsluttes.

4485006 Lysanlegg Flekkerøy

Prosjektet gjelder lyssetting av parkeringsplass / skøytebane på Flekkerøya. Lysene er montert og prosjektet kan regnskapsavsluttes.

4485007 Alarmanlegg Karuss

Prosjektet gjelder alarmanlegg til ny sonestasjon på Karuss. Anlegget er montert og tatt i bruk. Prosjektet er ferdigstilt og regnskapsavsluttes.

4999998 Sandripheia forprosjekt

Det er mottatt regning fra Sandripheia skisenter for utført arbeid i forbindelse med forprosjektet for utvidelse av skianlegget. Bevilgning ble gitt i 2008, men busjett-teknisk må bevilgningen gis som det driftstilskudd. Bevilgningen nullstilles og legges inn i tertialrapporten for drift som et driftstilskudd i sektor 9.

Netto besparelse på 138.000 kr for 7 av prosjekter er 138.000 kr, mens 3 prosjekter (prosjekt 4485005,4485006 og 4485007) er underprosjekter under rehabilitering av idrettsanlegg og blir budsjettmessig dekket av hovedprosjektet.

5 Teknisk sektor inkl. Kristiansand Eiendom

5.1 Teknisk sektor

Prosjekt 5383002 "Rodestasjon på Dalane sentralanlegg"

Sonestasjonen på Tangen må fraflyttes innen medio år 2010. Den opprinnelige planen som bevilgningen på 2,7 mill kr er basert på, forutsatte innflytting i snekkerverkstedet i hovedbygget på Dalane. Sivilforsvaret har etablert seg i disse lokalene. Ingeniørvesenet har derfor vært nødt til å finne en annen løsning, der en integrerer bygget i Avfall Sør sitt nye lagerbygg, men bruker eksisterende garderobeplasser i hovedbygget. Arbeidet er i gang. Siste kostnadskalkyle på lager og sonestasjon er basert på kontraktspris i totalentreprise med BRG. Kalkylen medfører at produksjonsavdelingens andel blir ca 4,7 mill kr. Rådmannen foreslår at det gis en tilleggsbevilgning på 2 mill kr. Beløpet dekkes ved økt låneopptak

Arbeidsplanen vei

Ingeniørvesenet ber om at følgende ubrukt bevilgning fra avslutta prosjekt blir flyttet til arbeidsplan vei og arbeidsplan veilys ved budsjettendring Midlene flyttes fra:

- Prosjekt 5333009 "Sykkelparkering" ubrukt bevilgning 0,5 mill kr. I 2009 ble det gjennomført flere sykkelparkeringstiltak finansiert eksternt. Enheten foreslår at de benyttes til dekking av egenandel på opprusting av holdeplasser på Tinnheia.
- Prosjekt 5333010 "Utbedringstiltak sykkelveinett" ubrukt bevilgning 0,59 mill kr. I 2009

ble det bl.a. anlagt sykkelfelt i Tordenskjoldsgate og belysning/utbedring av gang/sykkelvei mellom UiA og Skaugo med eksterne finansiering. Enheten foreslår at midlene benyttes til utskifting av veilys og sanering av luftstrekk i deler av Korvettveien i samarbeid med Agder Energi.

Prosjekt 5333015 Gangbro Dønnestad og prosjekt 5333019 Gangbro Foss

Det er en udekket overskridelse på Dønnestad på 0,45 mill kr. Besparelsen på Foss er ca 1,15 mill kr. Enheten foreslår at overskridelsen på Dønnestad dekkes av besparelsen på Foss:

Det forventes noen avslutningskostnader på Foss. Ubrukte midler etter at underskudd på Gangbru Dønnestad er dekket er anslått til 0,7 mill kr.

Rådmannen foreslår at de nevnte omdisponeringer fra prosjektene "Sykkelparkering" og "Utbeding av sykkelveinetet" på henholdsvis 0,5 og 0,59 mill kr gjennomføres, samt at overskridelsen på 0,45 mill kr på gangbro Dønnestad dekkes av besparelser på gangbro Foss. Anslått besparelse på 0,7 mill kr avsettes til kapitalfondet.

Prosjekt 5363020 "Vannledning Torridal" (samarbeid med fjernvarme)

Prosjektet vil få et merforbruk i forhold til bevilgning på ca 3,5 mill kr. Dette prosjektet ble initiert av fjernvarmeanlegget og gjelder ny vannledning i felles grøft fra Jernstøperiet på Dalane til det nye forbrenningsanlegget på Strai. Prosjektet ble kalkulert til 9 mill kr. Det har vist seg at arbeidet er mer komplisert enn først antatt, og det vil derfor medgå 12,5 mill kr i år 2010. Gjennomføring må følge fjernvarmeprosjektet og kan dermed ikke utsettes til 2011. Enheten ber om tilleggsbevilgning på 3,5 mill kr. Alternativt må merforbruket finansieres av arbeidsplanen vann, som vil medføre at prosjektet "Jaktoddveien" utsettes.

Prosjekt 5363007 "Rossevannsledningen"

I forbindelse med at Statens Veivesen starter omlegging av Vågsbygdveien, må vann- og avløpsledningene som er i konflikt med anlegget legges om. Det er ført forhandlinger med Veivesenet om fordeling av kostnadene og det vil bli utarbeidet en egen avtale om dette. Forhandlingene er i hovedsak gjennomført og vi har god oversikt over hvilke kostnader kommunen må ta som eier av vann- og avløpsanleggene. Arbeidene vil bli påbegynt nå i høst. Bevilgningen vil bli innarbeidet i kommunens budsjett for 2011 i forbindelse med utarbeidelse av HP 2011-2014. Dette er innenfor tidligere godkjente investeringsrammer.

Det er mulig at inntil 1 mill kr påløper på Rossevannsledningen allerede i 2010. Dette øker ikke den totale budsjettbevilgning. Arbeid med omlegging av avløpsledninger i samme område i 2010 vil finansieres med omprioriteringer innenfor arbeidsplan avløp.

Arbeidsplanen vann

Følgende overskridelser foreslås dekket av arbeidsplan vann 5360000 ved budsjettendring. Midlene flyttes til:

- Prosjekt 5363005 "Høydeb. Flekkerøy" med forventet overskridelse 0,3 mill kr.
- Prosjekt 5363010 "Fidjeåsen Høydebasseng" med overskridelse 0,66 mill kr

Rådmannen foreslår at merforbruk på vannledning Torridal dekkes inn over arbeidsplan vann. Ingeniørvesenet gis mulighet til å forskuttere inntil 1 mill kr i 2010 til prosjekt "Rossevannsledningen". Det foreslås ikke budsjettendring for 2010 for prosjekt "Rossevannsledningen". Foreslåtte omdisponeringer fra arbeidsplan vann til prosjektene "høydebasseng Flekkerøy" 0,3 mill kr og "Fidjeåsen høydebasseng" 0,66 mill kr gjennomføres.

Prosjekt 5930720 Øvre Slettheia Bomiljø

Samarbeidsprosjekt mellom Øvre Slettheia skole, bomiljøet, pedagogisk senter og parkvesenet. 0,4 mill kr ble overført fra disposisjonsfond hos rådmannen i 2009 og budsjettreguleres nå i 1. tertial.

Prosjekt 5930021 Skileik Spicheren

Prosjektet skal ikke gjennomføres. Ubrukte midler er ca 3,14 mill kr. Parkvesenet foreslår at ubrukt bevilgning overføres prosjekt rulleskiløype/rullestol på Kongsgårdjordene. Midlene vil være nok til å dekke prosjektering og første byggetrinn av løypa. Prosjektet er spillemiddelberettiget med inntil 0,7 mill kr. Midler fra prosjekt "Skileik Spicheren" 3,14 mill kr foreslås tilbakeført bykassa. Opptak av lån reduseres tilsvarende i 2010. Rulleski-/rullestolløype på Kongsgårdjordene vurderes innarbeidet i HP 2011-14.

Prosjekt strøm til Odderøya Amfi og Ravnedalen

Teknisk direktør har bedt Parkvesenet om å se på muligheter for tilby strøm på Odderøya Amfi og i Ravnedalen til arrangementer.

Mangelen på strøm har vært påpekt fra mange arrangører.

I skrivende stund er enheten i forhandlinger med Agder energi for å løse dette problemet.

Parkvesenet venter på endelig pris. Det er flere løsninger som er vurdert:

1. Fast strøm, begge plasser
2. Aggregater.
3. Ev en kombinert løsning

Foreløpig prisforespørsel ligger på ca 1,2 mill kr.

Rådmannen foreslår at inntil 1,2 mill kr til strøm Odderøya amfi og Ravnedalen dekkes av disposisjonsfond tilhørende teknisk sektor.

5.2 Kristiansand eiendom

Prosjekt 5200012 Forurensede fjordsedimenter – Bredalsholmen land

Det er foretatt prøver i områder som ikke var tatt med i opprinnelig tiltaksplan. Prøvene har avdekket forurensning som har resultert i pålegg fra Fylkesmannen om ytterligere tiltak. Konsulenten har anslått kostnadene til oppgraving, prøvetaking, transport og deponering til kr 200 – 215.000.- eks. mva. Det må i tillegg påregnes en del kostnader til konsulentbistand m.v.. SFT har signalisert at de ikke vil vurdere ytterligere tilskudd til tiltakene på Bredalsholmen før det foreligger en total oversikt over forurensningsgrad og tiltak.

Det foreslås tilleggsbevilget 0,3 mill kr. Beløpet dekkes ved økt låneopptak.

Prosjekt 5200031 Odderøya 13, Vestre Lasarett – innvendig ombygging

Prosjektet omfatter innvendig ombygging av Odderøya bygg 13 til bruk for Forsvaret v/ Vernepliktsverket. Odderøya 13 skal leies ut til Forsvaret i en 5 + 5 års periode der den forskutterte ombyggningskostnaden dekkes inn via leien i løpet av første 5 års periode.

Kristiansand Eiendom sin driftsramme foreslås redusert i forbindelse med rullering av handlingsprogrammet 2011-2014.

Ombyggingskostnaden er kalkulert til 2,05 mill kr + mva. og er kostnadsoverslag utført på rammeavtale. Det er lagt inn en risiko og prosjektreserve på ca. 20%, noe som medfører at prosjektet har en total kostnadsramme på 3 mill kr. Ferdigstilles i løpet av medio 2010.

Det foreslås å tilføre prosjektet en budsjettamme på 3,0 mill kr. Beløpet dekkes ved økt låneopptak.

Prosjekt 9436020 Christianholm festning – strakstiltak sikkerhet

I forbindelse med en tilstandsrapport utarbeidet av Forsvarsbygg er det kartlagt behov for diverse strakstiltak på festningen. Tiltakene er relatert til sikkerhetsmessige forhold.

Det anbefales å tilføre prosjektet en budsjetttramme på 1,5 mill kr. Beløpet dekkes ved økt låneopptak.

Prosjekt 9979010 Kongsgård B4-sonestasjon

I forbindelse med rådmannens tilleggsinnstilling til bystyret for behandling av HP 2009-12, ble det foreslått justeringer i prosjektkostnadene for bygg på bakgrunn av Prognosesenterets prisstigningsrapport. Prosjekt 9979010 Kongsgård B4-sonestasjon skulle vært nedjustert med 1,637 mill kr, men ble ved en feil lagt til prosjektet i stedet.

Det foreslås at avsetningen til prosjektet nedjusteres med 3,274 mill kr. Låneopptak reduseres tilsvarende.

Prosjekt 5200005 Sikring/kjøp av friområder

Prosjekt sikring /kjøp friområder har fra tidligere år regnskapsført tilskudd på kr 1,369 mill. utover det som er budsjettet. Prosjektet har behov for en budsjetttramme som kan anvendes til mindre sikringskjøp som f.eks grunn til parkeringsplasser i forbindelse med friområder. Dette vil være kjøp som ikke delfinansieres av direktoratet for naturforvaltning.

Det anbefales å øke rammen for prosjekt sikring/kjøp friområder med 0,769 mill kr. Den økte rammen foreslås finansiert med mottatt tilskudd. I tillegg foreslås det å tilføre bykassen 0,6 mill kr av mottatte tilskudd ved avsetning til kapitalfondet.

Prosjekt 7000000 Salg av eiendommer

Det var forutsatt en salgsinntekt på 16,0 mill kr. knyttet til Gimle sykehjem. Fremdriften knyttet til avklaring av behov og reguleringsprosess har ikke vært som forutsatt og avklaring rundt forventet salgsinntekt foreslås flyttet til 2011. Når det gjelder øvrige salgsinntekter er det knyttet usikkerhet til salg av rensesanlegget på Korsvik. Rensesanlegget fraflyttes høst 2010 og det er håp om salg inneværende år, eventuelle forsinkelser foreslås håndtert i 2 tertial 2010. Det er også budsjettet salgsinntekter fra Kvartal 5. Det vil bli fremmet en egen sak til KU 8/6 som presenterer status rundt området. Slik som situasjonen er nå, er det stilt krav til regulering som vanskeliggjør områdets økonomi. Eventuelle korrigeringer knyttet til denne foreslås også håndtert i 2 tertial 2010.

Det foreslås å nedjustere budsjettet salgsinntekt med 12,4 mill kr. Avsetning til kapitalfondet reduseres tilsvarende.

Prosjekt 9337010 Prestheia sykehjem-utstyrskjøp

Prestheia sykehjem ble overlevert til brukerne 18.02.2010 og har vært i drift siden 15.03.2010. Sluttoppgjøret er under behandling. Prognosen pr 01.05.10 viser et underforbruk på 9 millioner i forhold til prosjektrammen. Det er behov for å styrke utstyrsinnkjøpet/inventar med 0.5 mill kr utover det som er avsatt. Dette gjelder noe supplering samt dekke mangler som er fremkommet i oppstartsfasen. Prognosen reduseres tilsvarende.

Hensyntatt økt inventarbudsjet foreslås det å redusere budsjetttrammen med 8,5 mill kr. Låneopptak reduseres tilsvarende.

Prosjekt 9337010 Prestheia sykehjem – tilskudd Husbanken

I prosjektet er det budsjettet med 38,4 mill kr i tilskudd fra Husbanken (HP 2010-13). Tilskuddsbeløpet pr. plass fra søknadstidspunktet til utbetalingstidspunktet er økt noe, og Husbanken melder nå at tilskuddet vil bli på 39,962 mill kr.

Det foreslås at økt tilskudd med 1,562 mill kr benyttes til avsetning til kapitalfondet.

Prosjekt 4119254 Utvidelse Narviga

Prosjektet er kalkulert til totalt 1.7 mill kr med bevilgning på 1,2 mill kr i 2010. Det var behov for å starte opp prosjektet i 2009, og det foreslås en overføring fra P4119307 Justvik, utvidelse med 0,5 mill kr. Dette prosjektet er stilt i bero inntil revisjon av kommuneplanen er gjennomført.

Budsjettrammen foreslås styrket med 0,5 mill kr. Beløpet dekkes av disposisjonsfond småbåthavner.

Prosjekt 5200014, Fjernvarme diverse bygg

Prosjektet gjaldt opprinnelig installering av fjernvarmeløsninger i torvbyggene. Kristiansand Eiendom foreslår nå å inkludere fjernvarmeløsning på Krossen skole og Biblioteket. Det er behov for en tilleggsbevilgning på 0,45 mill kr. Finansiering sees i sammenheng med reduksjon av bevilgning til prosjekt 1520031.

Budsjettrammen foreslås styrket med 0,45 mill kr. finansiert med økt låneopptak.

Prosjekt 1520031, kjøp av eiendom

Prosjektet er en avsetning til kjøp av strategisk eiendom. Med hensikt å finansiere fjernvarmeløsning på Krossen skole og Biblioteket foreslås rammen nedjustert med 0,45 mill kr.

Budsjettrammen foreslås nedjustert med 0,45 mill kr. Låneopptak reduseres tilsvarende.

Forskyvning av bevilgninger – endret utbetalingstakt i prosjektene

Enkelte av investeringsprosjektene har, av ulike grunner, forskyvninger i forhold til planlagte utbetalingstidspunkter. Dette tilsier at deler av allerede bevilgede midler kan forskyves til 2011, noe som gir besparelser for kommunen.

Med bakgrunn i det overnevnte foreslås det å redusere bevilgning for følgende prosjekter (ref. tabell), samtidig som de reduserte bevilgningene innarbeides i HP 2011-2014:

Prosjnr	Prosjektnavn	Overføres til 2011
9386020	Øvre Slettheia barnehage	4 mill. kr.
9391020	Hellinga barnehage	6 mill. kr.
9303020	Møllestua barnehage	11 mill. kr.
9244010	Marviga barnehage	7 mill. kr.
9952000	Lauvåsen skole-avsetning	18,5 mill. kr.
	SUM	46,5mill. kr.

Bruk av lån reduseres tilsvarende.

Kommentarer til enkelte andre større prosjekter:**Prosjekt makeskifte Marviksveien/Flekkerøy**

Marviksveien 2 A brant ned 9. februar 2006. Det ble ikke gitt tillatelse til gjenoppbygging, fordi huset ligger i fremtidig vei over Lund Torv.

Politisk og administrativ ledelse ga beskjed om at det skulle forhandles frem et frivillig grunnnerv. Det ble via advokat gjort diverse forsøk, og til sist så forsøkte vi makebytte.

Eier av Marviksveien 2 A HSH entreprenør A/S kom med et forslag om å makebytte med en barnehagetomt ved Knutsmyr. Kristiansand Eiendom gjorde prisvurderinger og fant bytteforholdet akseptabelt. 9.april 2010 ble det inngått avtale om makeskifte. HSH entreprenør A/S dekker alle utgifter til detaljplan for ny barnehage på Flekkerøy og tomten er basert på normtall og standard løsning i et samarbeid med barnehageetaten.

Tomten på Flekkerøya som er makeskiftet er budsjettert med en salgsinntekt innenfor utbyggingsområdene. Det er stor usikkerhet knyttet til områdets endelige økonomiske resultat. Uavklarte forhold som regulering, frikjøp av grøntareal samt eventuelle rekkefølgekrav kan medføre et underskudd i området. Kristiansand Eiendom foreslår å forskuttere den antatte verdien av makeskiftet (3,0 mill kr) med et signal om at det er mulighet for at det vil bli fremmet en bevilgningssak når området er ferdig regulert.

Prosjekt 9040040 Grim skole-akuttiltak

Prosjektet har en bevilgning på 76,05 mill kr. Markedssituasjonen har gjort at vi har fått lavere anbud. Vi vil imidlertid anbefale en risikovurdering av prosjektgjennomføringen. Nedjustert kostnadsoverslag tas opp igjen ved rulleringen av HP 2011-14.

Prosjekt 9100030 Karl Johanns Minne skole-akuttiltak

Prosjektet har en bevilgning på 59,897 mill kr. Markedssituasjonen har gjort at vi har fått lavere anbud. Vi vil imidlertid anbefale en risikovurdering av prosjektgjennomføringen. Nedjustert kostnadsoverslag tas opp igjen ved rulleringen av HP 2011-14.

Prosjekt 9391020 Hellinga barnehage

Prosjektet er blitt utsatt pga. reguleringsmessige forhold, avklaring av ansvar på rekkefølgekrav, krav til opprusting av VA anlegg og omfang av masseutskifting på tomt. Det skal også pågå drift av barnehagen under deler av byggeperioden, dette medfører noe lengre byggetid da man ikke får den helt optimale fremdriften av byggingen. Planlagt byggestart 01.09.2010 Planlagt ferdigstillelse: 01.04.2011 (tidl. rapportert: des. 2010).

Prosjekt 9001060 Utvikling Rådhuskvartalet

Rådhuskvartalet, fremdrift og eierstrategi ble behandlet i KU 16.03.10. Forprosjektet startes opp i mai og forventes ferdig rundt årsskiftet 10/11. Dette er noe forsinket i forhold til fremdriftsplanen. Kostnadene til forprosjektet dekkes av tidligere bevilgning og ny bevilgning i 2011.

Prosjekt 9980010 Ishall Idda

Prosjektet omfatter ishockeyarena, flerbrukshall og curlingbaner (eget prosjektnummer). Prosjektet ventes ferdigstilt i mai 2011. Begge prosjektene er finansiert i HP 2010-13. Det er oppstått en uenighet rundt hvordan man tolker kontrakt med hensyn til pelingsarbeidene. Saken er til vurdering hos kommuneadvokaten. Eventuelle konsekvenser av dette vil vi måtte komme tilbake til ved rullering av HP 2011-14.

6 Administrasjonssektoren

Prosjekt 9002000 Ombygging/oppussing i torvområdet

Det er gjennomført to delprosjekter i 2009 som må finansieres med midler fra hovedprosjektet. Det første beløper seg til ca kr 345.000 og gjelder tilpasninger i kemnerbygget i forbindelse med at kommunens sentralbord ble flyttet dit, samtidig med at kemnerbygget etablerte et felles kundesenter for hele bygget. Det andre beløper seg til ca kr 247.000 og gjelder etablering av sykkelgarasje i bakgården.

Prosjekt Exchange 2007 og Prosjekt AD/ SCCM/ Win7

Aktivitetsnivået på e-post tilsier at kommunen må oppgradere til nyere versjon og gjøre betydelige utvidelser på disk-lagring. Videre må programdistribusjonsverktøyet fornyes. Det gamle (brukt i 10-12 år) takler ikke den nye versjonen av Windows. Prosjektene har en samlet kostnadsramme på 2,4 mill kr og foreslås finansiert ved bruk av 1,7 mill kr fra it-tjenestens disposisjonsfond. Resten av kostnaden dekkes over eksisterende it-prosjekter for kapasitetsutvidelser.

7 Skoleetaten

Skoleetaten ber om følgende forskuddtering av spillemiddelprosjekter ved behandlingen av 1. tertialrapport for 2010:

Prosjekt 4710036 Wilds Minne skole, anlegg for bevegelse del 1

Totalkostnad for prosjektet er anslått til kr 458.000 inkludert spillemidler med kr 200.000. Resten finansieres ved egne midler, kommunalt tilskudd samt dugnad og rabatter.

Rådmannen foreslår at det forskuddteres spillemidler på prosjekt 4710036 med kr 200.000. Beløpet dekkes ved bruk av kapitalfond.

Prosjekt 4710037 Wilds Minne skole, anlegg for bevegelse del 2

Totalkostnad for prosjektet er anslått til kr.568.000 inkludert spillemidler med kr 200.000. Resten finansieres ved egne midler, kommunalt tilskudd samt dugnad og rabatter.

Rådmannen foreslår at det forskuddteres spillemidler på prosjekt 4710037 med kr 200.000. Beløpet dekkes ved bruk av kapitalfond.

9 Skatt, rammetilskudd og finans

Det er foretatt teknisk opprydding i følgende gamle prosjekter innen kultursektoren. Beløpene er regnskapsført i tidligere år og medfører at kapitalfondet tidligere er styrket med samlet kr 662.458. Det mangler imidlertid formell budsjettering på disse:

Fagerholtbanen, kunstgress. Prosjektet ble avsluttet 1. tertial 2007. Det korrigeres for tippemidler kr 80.000.

Tinnheia fotballøkke med kunstgress. Det korrigeres kr 100.000 i tilskudd fra Karl Johans minne i 2007.

Slettheibanen, kunstgress. Prosjektet ble avsluttet 1. tert 2007. Det korrigeres for merinntekten på kr 167.010. Budsjettet på spillemidler flyttes.

Karrus garderobebygg. Spillemidlene kr 700.000 er ikke budsjettert, fra 2004.

Vardåsen førskole. Overskridelse kr 24.552 tilbakeføres.

Skarje

Salg av aksjene i Skarje har innbrakt 22,17 mill kr. Beløpet foreslås avsatt til kapitalfondet.

Utlån Kristiansand Kunnskapspark Eiendom AS

Bystyret vedtok i sak 214/09 å gi lån på 2,45 mill kr. Utlånet ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av budsjettet, men formelt vedtak om finansiering ble ikke fattet. Beløpet dekkes ved bruk av kapitalfondet.

Utlån til Vågsbygd Samfunnshus/Vågsbygd kultursenter

Bystyret har i sak 119/05 gitt rådmannen fullmakt til å gi Vågsbygd Samfunnshus BA lån på inntil 50 mill kr. Det er inngått låneavtale, men beløpet er ennå ikke utbetalt. Da kommunen selv har behov for midlene, anbefaler rådmannen primært at samlet lånebehov dekkes ved banklån, evt med kommunal garanti. Rådmannen kommer tilbake til forholdet i egen sak.

Låneopptak

I den grad det tidligere i saken ikke er kommentert annen finansiering av de enkelte prosjekter, vil samlet økt finansieringsbehov måtte dekkes ved låneopptak.

Eventuelle nye lån nedbetales i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens §50 nr 7, dvs. maksimal nedbetalingstid legges til grunn. Rådmannen er i finansreglementet delegert fullmakt til å godkjenne rentebetingelsene og undertegne lånedokumentene.

Punkt 64/10: 1. tertialrapport 2010 - driftsdelen

Bilag

Saksprotokoll

Trykt vedlegg til 1 tertialrapp drift 2010 finansområdet

Rapport analyse og innsparingstiltak fra prosjektgruppa pr 21042010

Dato: 24.05.2010
Saksnr.: 201000539-1
Arkivkode E: 212
Saksbehandler: Randi Bentsen

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
08.06.2010
09.06.2010
16.06.2010

1. tertialrapport 2010 - driftsdelen

Sammendrag:

I 1. tertialrapport foretas en gjennomgang av hele budsjettet. Tertialrapporten er delt i to, en investeringsdel og en driftsdel. Sektorvise rapporter etter årets 4 første måneder samt utenomsektorielle forhold, danner grunnlaget for den samlede vurderingen. Fraværsmeldinger fremgår også i denne saken.

Tertialrapporten er en rapport til bystyret som skal vise i hvilken grad budsjettvedtaket realiseres. Endret aktivitetsnivå skal først og fremst vurderes i handlingsprogram-sammenheng da det langsiktige beslutningsgrunnlaget er langt bedre.

Rådmannen har iverksatt en omorganisering som for enkelte enheter gjelder fra 1. mai 2010. Denne tertialrapporten tar for seg budsjettområdene før ny organisering. Dvs at sektorinndelingen og budsjetttrammene er i henhold til vedtatt handlingsprogram 2010-2013.

Revidert nasjonalbudsjett 2010 innebærer ingen endring i de frie inntekter til Kristiansand kommune. Lønnsveksten er nedjustert fra 3,5% til 3,25% samtidig som strømprisen øker noe. Det er ellers ingen endring i skatteanslaget, samlet sett så er inntektsrammen den samme som i statsbudsjettet for 2010. I kommuneproposisjonen for 2011 gis det signaler om en vekst i frie inntekter på om lag 17 mill kr. Dette er om lag 14 mill kr mindre enn lagt til grunn i vedtatt handlingsprogram.

Rådmannen foreslår i denne saken enkelte rammeendringer. De er hovedsakelig knyttet opp mot oppfølging av politiske vedtak, endrede rammebetingelser og i liten grad knyttet opp mot ny aktivitet. De største postene er knyttet til barnehageetaten og vintervedlikehold.

Rådmannens stab, kultursektoren, teknisk sektor (inkl. KE) og administrasjonssektoren melder om at virksomheten holdes innenfor budsjettet forutsatt tilførsel av budsjettmidler som lagt til grunn i saken og bruk av disposisjonsfond.

På bakgrunn av regnskapsresultatet til barnehageetaten i 2009 (-23,3 mill kr) opprettet rådmannen en gruppe som skulle se på innsparingstiltak (rapport ligger vedlagt). Som en følge av dette arbeidet ble det igangsatt umiddelbare innsparingstiltak der blant annet stedfortrederordningen i de kommunale barnehagene ble avvirket.

Rådmannen anbefaler at underfinansieringen fra staten på 11,1 mill kr, kostnader til midlertidige tiltak 2,5 mill kr og økt tilskudd til de private barnehagene i 2010 3,3 mill kr (som en følge av stedfortrederordning i 2009) blir tilført budsjetttrammen til barnehageetaten. Totalt 16,92 mill kr.

Den totale prognosen for underskudd i 2010 vil da ligge på om lag 9 mill kr.

Det er behov for årlige innsparingstiltak i barnehageetaten på i underkant av 8 mill kr (se detaljert forklaring i vedlagte rapport). Rådmannen anbefaler følgende:

- Økte kostpenger fra 1. aug 2010
- Økt innsparing i staben fra 2011
- Redusert innteksgraderingsordning fra 2011
- Redusert bemanning/bedre arealutnyttelse/reduert åpningstid fra 2011
- Redusert arealutnyttelse/reduert bemanning – redusert finansieringsgrunnlag for de private barnehagene fra 2012

Status for hovedopptaket viser pr. 30. april at det er 153 med rett til plass som ikke har fått tilbud om plass. I tillegg er det ca. 200 uten rett til plass som har søkt plass. Dette er barn som er yngre enn 1 år pr. august, eller som har søkt om opptak på senere tidspunkt. Barnehageetaten antar at alle med rett til plass vil få tilbud om dette fra høsten 2010.

Helse- og sosialsektoren melder om en prognose på et underskudd på 7 mill kr samlet sett for sektoren. Hovedutfordringen er som tidligere år aktivitetsavvik innenfor hjemmetjenestene. Tjenestenivået knyttet til både hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistent og psykiatri er for høyt i forhold til vedtatt budsjett. Dette til tross for at det er gjennomført til dels omfattende gjennomganger av alle forhold ved tjenestetildeling, organisering av tjenestene osv. Forventet netto overforbruk for omsorgstjenestene er beregnet til -16,5 mill kroner.

Til tross for flere år med effektivisering og omdisponering fra sosialtjenesten forventes det et positivt avvik på 8 mill kroner for denne tjenesten ved årets slutt. Noe av forklaringen på dette er merinntekter på integreringstilskudd i forhold til budsjett. For inneværende år bidrar dette til å minimere det samlede negative budsjettavviket for sektoren. Men dette er en kortsiktig og midlertidig løsning.

Innenfor barneverntjenesten meldes det om fortsatt aktivitetsvekst. Prisveksten ved de statlige barnevernsinstitusjonene foreslås kompensert av bykassen. Kombinert med tiltak på tjenestenivå og endringer i intern organisering gjør at tjenesten forventer balanse ved året slutt.

Skoleetaten melder om et samlet merforbruk på om lag 4 mill kr for inneværende år.

Endringene i rådmannens forslag til tertialrapport innebærer at det må brukes i overkant av 36 mill kr fra det sentrale disposisjonsfondet. I tillegg rapporteres det om forventet underskudd i helse- og sosialsektoren (7 mill kr), barnehageetaten (9 mill kr) og skoleetaten (4 mill kr). Disse sektorene har også negative disposisjonsfond ved inngangen av 2010.

Det er opprinnelig budsjettert med et positivt netto korrigert driftsresultat i 2010 på 43,8 mill kr (netto driftsresultat korrigert for bruk/avsetning til bunde fond samt overføring av investeringsmons fra drift til investering). Foreløpige anslag er negativt på om lag – 12 mill kr. Det er knyttet usikkerhet til prognosene fra sektorene og det settes i verk tiltak for å sikre budsjettbalanse. Det er derfor vanskelig å gi en god prognose for hele bykassen. Resultatet er avhengig av hvor mye sektorene må bruke av sektorfondene, samt utviklingen innen netto finans, pensjonsutgifter og utviklingen innen skatteinngangen.

I vedtatt handlingsprogram er det lagt opp til betydelige reduksjoner i driftsnivået. I 2013 er det om lag 60 mill kr lavere enn i 2009 (korrigert for større engangsutgifter, pris- og lønnsvekst samt økte pensjonsutgifter). Det blir en utfordring å få iverksatt disse.

Rådmannen er bekymret for kostnadsutviklingen i enkelte sektorer, samtidig som kommunen har en svak skatteinngang pr. april (dette kan utjevne seg i løpet av året). I tillegg får kommunen en lavere vekst i de frie inntektene i 2011 enn lagt til grunn i vedtatt handlingsprogram. Rådmannen vil derfor på det sterkeste advare mot at det i den politiske behandlingen legges opp til ytterligere kostnadskrevende tiltak.

Sykefraværet pr. 1. kvartal 2010 er på 8,9% mot 9,9% på samme tid i 2009.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret tar 1. tertialrapport 2010, driftsdelen, til orientering.
2. Budsjettreguleringer som er omtalt i saken vedtas.

Tor Sommerseth
Rådmann

Randi Bentsen
Økonomirådgiver

Trykte vedlegg:

- Protokoll fra oppvekststyrets behandling av 1. tertialrapport 2010 for skoleetaten og barnehageetaten 25. mai 2010.
- Protokoll fra helse- og sosialstyrets behandling av 1. tertialrapport 2010 for helse- og sosialsektoren 15. juni 2010.
- Protokoll fra kulturstyrets behandling av 1. tertialrapport 2010 for kultursektoren 19. mai 2010.
- Protokoll fra byutviklingsstyrets behandling av 1. tertialrapport 2010 for teknisk sektor 3. juni 2010.
- Protokoll fra kommunalutvalgets behandling av 1. tertialrapport 2010 Administrasjonssektoren, Rådmannens stab og for Kristiansand Eiendom 8. juni 2010.
- Protokoll fra formannskapetets behandling av 1. tertialrapport 2010 9. juni 2010
- Rapport vedr. netto finans.
- Rapport Analyse og innsparingstiltak barnehageetaten pr. april 2010.

Utrykte vedlegg:

- Budsjettreguleringsskjemaer
- Sektorenes tertialrapporter

Bakgrunn for saken :

1. Innledning

I 1. tertialrapport foretas det en gjennomgang av hele budsjettet. Regnskapsrapporter for den enkelte sektor, utenomsektorielle forhold som skatt, rammetilskudd og netto renter/avdrag vurderes. Rapporten er delt inn i to saker; en investeringsdel og en driftsdel.

Intensjonen med rapporten er først og fremst å gi en avviksanalyse for budsjettsituasjonen etter årets fire første måneder. Etter rådmannens mening bør det ikke foretas for store endringer i løpet av et budsjettår. Nye tiltak og omprioriteringer hører hjemme ved behandling av handlingsprogrammet når vi bedre kan se konsekvensene av tiltakene i et langsiktig perspektiv.

2. Økonomiske rammebetingelser – revidert nasjonalbudsjett 2010, kommuneproposisjonen 2011, vedtatt handlingsprogram 2010-2013

2.1 Revidert nasjonalbudsjett 2010

Revidert nasjonalbudsjett 2010 innebærer ingen endring i de frie inntekter til Kristiansand kommune. Lønnsveksten er på landsbasis nedjustert fra 3,5% til 3,25% samtidig som strømprisen øker noe. Det er ellers ingen endring i skatteanslaget.

Samlet sett er inntektsrammen om lag den samme som i statsbudsjettet for 2010.

2.2 Kommuneproposisjonen 2011

Regjeringen legger opp til en økning i kommunesektorens samlede inntekter på mellom 4 og 5 milliarder kroner i 2010 sammenlignet med statsbudsjettet 2010. I følge anslag fra staten vil de frie inntektene øke med 2,5 – 3 milliarder kroner. Dette dekker om lag økte demografiutgifter og økte pensjonsutgifter, gitt vekst likt gjennomsnittet.

Kristiansand kommune får vesentlig mindre enn snittet og dermed en realnedgang i de frie inntektene.

Inntektssystemet endres. Det øremerkede tilskuddet til barnehage innlemmes i rammetilskuddet og de objektive inntektskriteriene endres. Dette betyr blant annet at Kristiansand er betydeligere rimeligere å drive enn tidligere antatt.

I tillegg er den politiske delen av inntektssystemet endret ved tilbakeføring av storbytillegg til de fire største byene i Norge (Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger).

For Kristiansand får dette følgende konsekvenser:

Tiltak	i kr. pr. innbygger	mill kr
Ny kostnadsnøkkel	-374	-30,3
Isolert effekt barnehage	-298	-24,1
Endringer politiske elementer	209	16,9
Systemendringer	-165	-13,4
1.årvirkning	206	16,7

I vedtatt handlingsprogram er det forutsatt en realvekst på i overkant av 31 mill kr fra 2010 til 2011. Anslagene i kommuneproposisjonen gir en vekst på i underkant av 17 mill kr fra 2010 til 2011, hvilket er om lag 14 mill kr mindre. Inntektstapet fra 2011 til 2012 kan blir noe mindre ettersom overgangsordningen INGAR slår inn.

2.3 Vedtatt handlingsprogram 2010-2013 og reserver pr. 31.12.09

I vedtatt handlingsprogram 2010-2013 er det følgende korrigert netto driftsresultat:

Tekst	2010	2011	2012	2013
Korrigert netto driftsresultat*	43,8	20,9	8,2	-4,6
Avsetning til kommunefondet (prisjustering)	-13,2	-13,2	-13,2	-13,2
Finansiering av investeringer	-5			
Bruk/avsetning disposisjonsfond	-25,6	-7,7	5	17,8

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond
(minustall er avsetning til disposisjonsfond, positivt tall er bruk av dispfond)

Budsjett for 2010 viser et positivt korrigert netto driftsresultat på 43,8 mill kr som i hovedsak skyldes stor momskompensasjon knyttet til investeringer.

I vedtatt handlingsprogram er det i hele perioden lagt til grunn et netto driftsresultat på om lag 175 mill kr (korrigert for avsetning og bruk av bundne fond 68,3 mill kr). Dette resultatet er basert på omtaksering av eiendomsskatten som i 2011 og 2012 samlet sett forventes å gi om lag 60 mill i merinntekt de årene. I tillegg er vedtatt handlingsprogram basert på en vesentlig reduksjon i budsjetterammene til både tjenestene og til administrasjonsutgifter.

Resultatet for 2009 ble bedre enn forventet med et netto driftsresultat på 183,2 mill kr (netto resultatgrad på 3,8%) og et regnskapsmessig resultat på 7,8 mill kr. Netto driftsresultat ble 253,5 mill kr bedre enn for 2008. En god utvikling når det gjelder avkastning på energiverksfondet og et lavt rentenivå og stor oppbygning av bundne fond er hovedårsaken til det gode resultatet (blant annet avsetning til ATP området på 55,5 mill kr på bundet fond).

Resultatet for 2008 er det svakeste etter tusenårsskiftet for Kristiansand kommune og medførte at det sentrale disposisjonsfondet ble redusert fra ca 152 mill kr til ca 49 mill kr. Inngangen til 2009 var derfor ikke positiv. Det står nå om lag 64,4 mill kr på det sentrale fondet (i tillegg kommer utlån fra fondet med samlet 55,3 mill kr). Det står i tillegg 63 mill kr på fond for amortisering av premieavvik og om lag 31,3 mill kr (positive) på sektorfond.

Det er i handlingsprogram 2010-2013 vedtatt å redusere driftsbudsjettet med 60 mill kr i 2013 i forhold til 2009. Allerede i 2010 ligger det økte sektorvise og tverrsektorielle sparekrav i forhold til 2009. Hovedtyngden av disse kommer i 2011 og 2012. Dette er en stor utfordring og lavere inntekt fra staten enn forventet, forverrer situasjonen ytterligere.

2.5 Sammenligninger med andre kommuner (ASSS-prosjektet)

I årsrapporten er det foretatt sammenligninger med andre kommuner vedr. overordnede nøkkeltall for økonomien i kommunene. Konklusjonen er at Kristiansand kommune har lavere frie inntekter enn gjennomsnittet av de øvrige kommunene, men likevel høyere netto driftsutgifter per innbygger. I tillegg har Kristiansand hatt et høyere investeringsnivå som dermed gir en større avdragbelastning. Dette innebærer samlet sett at kommunens økonomiske handlefrihet er vesentlig svakere enn for sammenlignbare kommuner. Resultatet

i 2009 var imidlertid bedre enn gjennomsnittet. Hovedårsaken til det gode driftsresultatet var lave renteutgifter og økte finansinntekter

3. Utenomsektorielle og tverrsektorielle forhold – sektor 9

3.1. Skatt, eiendomsskatt og rammetilskudd

Skatteinngangen må ses i sammenheng med inntektsutjevningen i rammeoverføringene. Skatteinngangen for Kristiansand kommune viser ved utgangen av april en svikt på 77,6 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Pr april er skatteveksten for landet negativ med 1,3 %, mens Kristiansand kommune har en reduksjon på hele 6,5 %. Skatteveksten har pr april dermed vært ca 5,2 %-poeng under landsgjennomsnittet.

Skatteanslaget og rammetilskuddet foreslås ikke endret selv om vår skatteinngang hittil har vært svært svak. Bakgrunnen for dette er blant annet at skatteanslag i endelig vedtatt statsbudsjett for 2010 og i revidert nasjonalbudsjett er uendret på 6,4 % for primærkommunene. Prognosene våre er likevel svært usikre fordi inntektsutjevningen er avhengig av skatteveksten på landsbasis. Videre er forfall for tilleggsforskudd endret fra 30. april i 2009 til 31. mai fra 2010. Det ventes derfor en betydelig økning av skatteinntektene i mai. I tillegg kommer effekten av at marginavsetningen ble økt fra 8 % til 10 % i 2009. I praksis ga dette negativ virkning først på skatteinngangen i mars i 2009. Skatteinngangen utover høsten skal dermed vise bedring, da den økte marginavsetningen fra i fjor skal dekke en større andel av tilbakebetalinger til skattyterne i skatteavregningen.

Av mottatt rammetilskudd fordeles 1,18 mill kr i skjønnsmidler til prosjekter knyttet til Knutepunkt Sørlandet. Budsjettet forelås korrigert for dette.

Eiendomsskatten viser merinntekt med netto 2,6 mill kr ift budsjett. Dette skyldes i hovedsak at vi har fått mer nybygg enn det som ble forutsatt høsten 2009. Budsjettet foreslås endret i samsvar med dette.

3.2 Netto Finans

Her tas inn en kort omtale av finansområdet og finansforvaltningen. Mer utfyllende informasjon gis i eget trykt vedlegg til saken.

Renter, avdrag og gjeld

Budsjetterte renteutgifter/-inntekter foreslås nedjustert betydelig, da rentenivået foreløpig ligger under budsjettert nivå. Det knytter seg imidlertid usikkerhet til renteutviklingen fremover. På grunn av rentebindinger og rentebytteavtaler blir virkningen av rentereduksjonene betydelig dempet. Netto renteutgifter foreslås redusert 15 mill kr.

Bykassens lånegjeld utgjør 5.048 mill kr pr 30.04.2010. Dette er en økning på 456 mill kr i forhold til 31.12.2009. Nye låneopptak er gjennomført i 1. tertial med samlet 480 mill kr. Gjennomsnittlig rentesats for gjeldsporteføljen sett under ett ved utgangen av første tertial er ca 3,6 %.

Energiverksfondet – langsiktig forvaltning

Totalporteføljen har i årets fire første måneder gitt en avkastning på 2,3 %. I kroner utgjør avkastningen 14,3 mill. Markedsverdien av totalporteføljen ved starten av året var 617,5 mill kr. Ved utgangen av første tertial er den på 630,8 mill kr, hvilket innebærer en økning på 13,3 mill kr. Det ble i perioden netto tatt ut og overført 1,0 mill kr til bykassen, som i hovedsak gjelder renteterminer fra anleggsobligasjoner. Renter Norge omløp (obligasjoner) er den aktivklassen som bidrar mest positivt til avkastningen med 5,7 mill kr, etterfulgt av globale aksjer med 3,0 mill kr. Siden oppstart av porteføljeforvaltningen 31.10.03 viser totalporteføljen en årlig avkastning på 3,9 %.

3.3 Andre forhold i sektor 9

Pensjonsutgifter

Bevilgningen til amortisering av tidligere premieavvik kan reduseres med kr 12.000 etter at konsekvenser av regnskapstallene for 2009 nå er kjent. Prognosene for årets premieavvik er foreløpig usikre og justeres ikke nå.

I opprinnelig budsjett var pensjonspremie budsjettert med 17,5 % på KKP og KLP på sektorene, mens det ble lagt til grunn en inntekt på 40 mill kr i sektor 9, slik at samlet premie totalt ble budsjettert med ca 15 %. Budsjettet er nå administrativt korrigert, slik at sektorene nå har rammer som tilsvarer en premie på 15 %. KKP har varslet at arbeidsgivers andel blir ca 1,5 % lavere enn budsjettforutsetningene som ble lagt til grunn. Dette isolert betyr en besparelse på ca 20 mill kr inkl arbeidsgiveravgift. Beløpet vil bli inntektsført i sektor 9 og fordeles på tjenestene i forbindelse med årsoppgjøret. Rådmannen vil imidlertid komme tilbake til konkrete budsjettendringer i 2. tertialrapport, da en pr i dag ikke har oversikt over hvilke konsekvenser årets lønnsoppgjør vil ha på pensjonskostnadene.

Integreringstilskudd

Budsjettert beløp foreslås økt med 10,375 mill kr. 80 % av beløpet dvs 8,3 mill kr tilføres sosialtjenestens budsjett.

Tilskudd til renter og avdrag

Tilskuddsordningene knyttet til skolebygg, Reform 97 og ordningen med tilskudd til kirker, omsorgsboliger og sykehjem er samlet budsjettert med 26,8 mill kr. I budsjettet ble det lagt til grunn en rente på 3 % i 2010 med unntak av Reform 97, der renten er 2,02 % i hele 2010. Husbankrenten har i første tertial ligger på 2,1 % til 2,3 %, og er i mai på 2,5 %. Budsjetterte tilskudd kan derfor vise seg å være noe høye. Beløpet foreslås foreløpig nedjustert med 3,0 mill kr nå i første tertial. De fleste av ordningene er knyttet til flytende husbankrente. Reduksjonen må derfor ses i sammenheng med netto renter, og vil eventuelt foreslås ytterligere korrigert i 2. tertialrapport.

Momskompensasjonsordningen

Kompensasjon fra driften ligger foreløpig reelt noe høyere enn fjorårets nivå. Kompensasjon fra investeringer nedjusteres med 9 mill kr fordi et betydelig investeringsvolum forskyves fra 2010 til 2011 jf 1. tertialrapport - investeringsdelen. Dersom flere planlagte investeringer utsettes ytterligere eller ikke gjennomføres, vil det kunne medføre behov for å nedjustere inntektsanslaget ytterligere i 2. tertial.

Tilskudd til Sandriphøia

Det vises til tertialrapporten for investeringer. Det bevilges kr 200.000 som kommunens andel til forprosjektet. Beløpet ble budsjettert som en investering i 2008, men budsjett-teknisk må dette gis som et driftstilskudd.

Kompensasjon for lønns- og prisvekst 2009-2010

Statsbudsjettet for 2010 la til grunn en deflator med 3,1 % med fordeling 3,5 % lønn og 2,3% varer og tjenester. Økningen på lønn er redusert fra 3,5 % til 3,25 %. Energikostnader øker noe, slik at samlet deflator ikke er endret i revidert nasjonalbudsjett.

Seniortiltak

Seniorplanen ble revidert høsten 2009 og det ble besluttet at finansiering av seniortiltakene skal belastes sektorene. Det gjenstår imidlertid 169.000 kr i utbetalinger fra den "gamle seniorplanen" som foreslås dekkes sentralt (avtaler inngått før 26. juni 2009).

Sentrale disposisjonsfond

Til å saldere netto endringer i samlet tertialrapport (se omtale under kap.4 sektorrapportene), må det brukes 36,136 mill kr av sentralt disposisjonsfond. Det gjenstår da om lag 32 mill kr på sentralt disposisjonsfond.

Det foreslås å slette 11,5 mill kr av barnehageetatens negative disposisjonsfond. Dette på bakgrunn av manglende statlig finansiering på 11,1 mill kr i 2009 og en engangskostnad på 0,4 mill kr knyttet til brannen på Kongsgård barnehage.

Det foreslås å slette 3,5 mill kr av helse- og sosialsektorens negative disposisjonsfond. Dette er knyttet til prisøkning på statlige barnevernsinstitusjoner i 2009.

Etter sletting av overstående 15 mill kr skylder sektorene bykassen totalt 40,3 mill kr til sentralt disposisjonsfond.

Innsparingskrav 3 mill kr administrative stillinger

Det er i handlingsprogram 2010-2013 vedtatt en reduksjon i administrative stillinger i 2010 tilsvarende 3 mill kr. Dette beløpet økes til 7 mill kr fra 2011 og 8 mill kr fra 2012. Kravet på 3 mill kr i 2010 foreslås i sin helhet å dekkes inn på budsjettet til rådmannens stab. Se avsnitt 4.

4. Sektorrapportene

Sektor 1 - Rådmannens stab

Driftsbudsjettet for ordinær drift i sektoren forventes å gå i balanse under forutsetning av tilførsel av midler som nevnt i saken og ved bruk av sektorens disposisjonsfond.

Vedtatt innsparingstiltak på administrative stillinger i handlingsprogram 2010-2013

Det er i handlingsprogram 2010-2013 vedtatt en reduksjon i administrative stillinger i 2010 tilsvarende 3 mill kr. Dette beløpet økes til 7 mill kr fra 2011 og til 8 mill kr fra 2012. På bakgrunn av dette har rådmannen iverksatt en omorganisering som for enkelte enheter trådte i kraft 1. mai 2010.

Sparekravet i 2010 kan i sin helhet tas på rådmannen stab. Dette på bakgrunn av vakant stilling, sykemeldte, permisjoner og inndragning av assisterende rådmann stilling fra 1.5.2010. Rådmannen gjør oppmerksom på at dette kun gjelder isolert sett for 2010. Sparekravet på 7 mill kr fra 2011 er det en egen prosess på i forbindelse med ny organisering.

Rådmannen anbefaler at 2.156.000 kr inndras fra ansvar 10000 og 844.000 kr inndras fra ansvar 10400 og overføres sektor 9 der kravet på 3 mill kr er budsjettet.

OU midler 2010

Rådmannen har i budsjettet for 2010 tatt høyde for en prisøkning tilsvarende deflatoren i statsbudsjettet på 4,1%. KS har i B-rundskriv 7/2010 økt grunnbeløpet pr. ansatt med 12,9% i forhold til 2009. Dette betyr en merutgift for kommunen på 300.000 kr som rådmannen anbefaler rammeutvidelse på.

Montering av veggmosaikk

Vedrørende avduking av veggmosaikk fått i gave fra Rajshahi er det to representanter som kommer til Norge. Reise og oppholdsutgifter i Norge kommer på om lag 70.000 kr. Rådmannen anbefaler at dette dekkes over budsjettet til sektor 1 og overføres kultursektoren som skal være ansvarlig for prosjektet.

Etableringstilskudd til frivillighetens hus

Det ble i formannskapet 7. april bevilget 1,2 mill kr i etableringstilskudd til frivillighetens hus. Rådmannen foreslår at dette finansieres ved rammeutvidelse på 900.000 kr og bruk av 300.000 kr av sektor 1 sitt disposisjonsfond i hovedsak øremerket næringsutvikling.

Kirkelig fellesråd – Pensjon

I 2009 ble det beregnet for mye arbeidsgiverandel pensjon til KKP gjennom hele året. Andelen på fellesrådet var på 1.140.000 kr. I påvente av tilbakebetaling til kommunen har fellesrådet satt av disse midlene på bundet driftsfond. Rådmannen anbefaler at midlene tilbakebetales kommunen.

Kirkelig fellesråd – FDV - kostnader

Det ble i budsjettet for 2010 bevilget 158.000 kr til FDV kostnader til Flekkerøy kirke. I og med at byggingen er utsatt anbefaler rådmannen at midlene tilbakeføres kommunen i 2010.

Godtgjørelse politikere

Det ble i bystyret 7.10.2009 vedtatt nytt reglement for møtgodtgjørelse til folkevalgte gjeldende fra 01.01.2010. Dette betyr en lønnsøkning fra 01.01.2010 på 4,74%. Det ble videre besluttet at lønnsøkningen til de folkevalgte skal følge generell lønnsvekst i kommunesektoren fra 01.01.2010.

En lønnsøkning på 4,74% betyr en merutgift på 400.000 kr i 2010. Rådmannen anbefaler tilsvarende rammeutvidelse. Beløpet bør også innarbeides i handlingsprogram 2011-2014.

Byombudet

Byombudet ble lagt ned 1. mai 2010, og den ansatte har begynt å jobbe hos kommuneadvokaten. Det er i bystyre den 20. januar 2010 bevilget 200.000 kr til Pasient- og brukerombudet og 250.000 kr til Gatejuristen. Begge disse bevilgningene skulle finansieres over budsjettet til Byombudet og overføres Helse- og sosialsektoren. Rådmannen anbefaler dette, men presiserer at resterende budsjettmidler er bundet opp. Rådmannen kommer tilbake til dette i 2. tertialrapport.

Tilskudd til Forum for tro- og livssynsforum

Forum for tro- og livssyn har igjen søkt kommunen om støtte på 240.000 kr for 2010, og ber samtidig kommunen om å vurdere støtte i et langsiktig perspektiv. Forumet søkte kommunen om støtte i handlingsprogram 2010-2013, men bystyret prioriterte ikke dette tiltaket da. Rådmannen finner ikke rom for å prioritere dette tiltaket nå, og må komme tilbake til saken i handlingsprogram 2011-2014.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for rådmannens stab:

Tiltak	I 1000 kr
Vedtatt innsparingskrav administrative stillinger	- 3 000
OU-midler 2010	300
Utgifter vedrørende avduking av gave fra Rajshahi	-70
Etableringstilskudd frivillighetens hus	900
Kirkelig fellesråd – tilbakeføring av FDV kostnader	-158
Godtgjørelse politikere	400
Pasient- og brukerombudet og Gatejuristen	-450
Sum sektor 1:	- 2 078

Sektor 2 - Barnehageetaten

Det forventes et underskudd i barnehageetaten på 9 mill kr i 2010.

Regnskapsresultat 2009

På bakgrunn av regnskapsresultatet til barnehageetaten i 2009 (-23,3 mill kr) satt rådmannen ned en gruppe som skulle se på analyse og innsparingstiltak i 2010 (rapport ligger vedlagt). Årsakene til overforbruket er beskrevet inngående i rapporten, men gjengis i denne hovedoversikten:

Avviksoversikt - 2009	
Årsak	Beløp
Manglende finansiering fra staten til nye plasser, likeverdig behandling - private barnehager	9 200 000
Manglende finansiering fra staten til nye plasser, midlertidige plasser - kommunale barnehager	1 900 000
Økte kostnader kommunale barnehager – innsatsstyrt finansiering	2 900 000
Midlertidig stedfortrederordning	4 500 000
Økte utgifter til tilrettelagte tilbud for barn med særlige behov	1 900 000
Økte lønnskostnader barnehageetatens administrasjon 2008-2009	1 500 000
Ikke-kompenserte utgifter til AFP og overtidsgodtgjørelse	1 000 000
Kongsgård barnehage - merutgifter ifbm. brannen	400 000
Sum	23 300 000

Rådmannen anbefaler at underskudd knyttet til manglende statlig finansiering på 11,1 mill kr og merutgifter vedrørende brannen på Kongsgård barnehage dekkes inn av bykassen. Det vil si at 11,5 mill kr av barnehageetatens negative disposisjonsfond dekkes inn av sentralt disposisjonsfond. Resten av underskuddet dekkes inn av etaten selv i henhold til anbefalingene gitt i rapporten.

Umiddelbare innsparingstiltak iverksatt i 2010

Som en følge av prosjektgruppens arbeid ble det iverksatt følgende umiddelbare innsparingstiltak:

- Avvikling av midlertidig stedfortrederordning i kommunale barnehager
- ISF-sats nedjustert for kommunale barnehager
- Utgifter til tilrettelagte tiltak for barn med særlige behov tilpasses budsjett
- Nedbemanning i barnehageetatens stab

Ikke alle disse får fullårseffekt før i 2011. Dette tas hensyn til i den totale innsparingspakken.

Rådmannens anbefalte rammeutvidelser

Det er urealistisk for barnehageetaten å håndtere en årlig rammereduksjon i størrelses orden 20-25 mill kr. Rådmannen anbefaler derfor at underfinansieringen fra staten på 11,1 mill kr tilføres barnehageetaten i 2010 og innarbeides i handlingsprogram 2011-2014.

Rådmannen anbefaler videre at økt tilskudd til de private barnehagene i 2010 på 3,3 mill kr – som en følge av stedfortrederordningen i de kommunale barnehagene i 2009 – tilføres rammen i 2010. I tillegg er det kostnader til midlertidige barnehagetiltak på 2,52 mill kr som bør innarbeides i rammen for 2010.

Totalt anbefaler rådmannen en rammeøkning på 16,92 mill kr i 2010.

Den totale prognosen for underskudd i 2010 vil da ligge på om lag 9 mill kr.

Innsparingstiltak

Etter iverksatte strakstiltak må underskudd for 2010 dekkes inn igjen i kommende handlingsprogramperiode. Dette sammen med en nødvendig årlig utgiftsreduksjon betyr at barnehageetaten i snitt må finne årlige innsparingstiltak på om lag 7,7 mill kr (se detaljert forklaring i tertialrapporten til barnehageetaten).

Rådmannen anbefaler følgende tiltak:

Tiltak	2010	2011	2012	2013	2014
1. Økte kostpenger fra 1. august 2010	-260	-570	-570	-570	-570
2. Generell innsparing i staben – (kan si opp avtalen med E&Y og lage egen ISF modell)		- 200	-200	- 200	- 200
3. Redusert inntektsgraderingsordning		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
4. Redusert bemanning/bedre arealutnyttelse/reduisert åpningstid - tilsvarende 6,3 årsverk		- 2 480	- 2 480	- 2 480	- 2 480
5. Bedre arealutnyttelse/reduisert bemanning i kommunale barnehager – redusert finansieringsgrunnlag for private barnehager			- 2 480	- 2 480	- 2 480
SUM	-260	-5 250	-7 730	- 7 730	-7 730

Se tertialrapporten til barnehageetaten og rapporten "Analyse og innsparingstiltak 2010" for nærmere forklaring.

Barnehagedekning

Status for hovedopptaket viser pr. 30. april at det er 153 barn med rett til plass som ikke har fått tilbud om plass. Situasjonen pr. 1. juni er at barnehageetaten antar at alle med rett til plass vil få tilbud om dette fra høsten. I tillegg er det ca. 200 uten rett til plass som har søkt plass. Dette er barn som er yngre enn 1 år pr. august, eller som har søkt om opptak på senere tidspunkt.

Midlertidige tiltak

Rådmannen anbefaler rammeutvidelser knyttet til midlertidige barnehagetilbud, utredning av tomt m.m. totalt 2,52 mill kr (se tertialrapporten til barnehageetaten).

Datasamband

Teknisk budsjettregulering fra barnehageetaten til IT-tjenesten – se kommentarer under sektor 6.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for barnehageetaten:

Tiltak	I 1000 kr
Inndekning underfinansiering statstilskudd 2010	11 100
Økt tilskudd private barnehager 2010 (stedf.2009)	3 300
Utredning tomt	100
Skyss Møllestua	120
Midlertidig tilbud	1 300
Midlertidig tilbud – Hellinga barnehage	300
Leie Kongsgård/Marvika	400
Utredning tomt Kongsgård	300
Datasamband (se kommentar under sektor 6)	-36
Sum sektor 2:	16 884

I tillegg til dette så anbefaler rådmannen å kompensere 11,5 mill kr vedrørende underskudd 2009. Det betyr at 11,5 mill kr slettes av barnehageetatens negative fond.

Sektor 3 - Helse- og sosialsektoren

Generelt

Totalt så meldes det om et underskudd i sektoren på 7 mill kr. Dette er i hovedsak knyttet til omsorgstjenestene.

Omsorgstjenesten

Hovedutfordringen for sektoren er som tidligere år aktivitetsavvik innenfor hjemmetjenestene. Tjenestenivået knyttet til både hjemmesykepleie, hjemmehjelp, brukerstyrt personlig assistent og psykiatri er for høyt i forhold til vedtatt budsjett. Dette til tross for at det er gjennomført til dels omfattende gjennomganger av alle forhold ved tjenestetildeling, organisering av tjenestene osv. Forventet netto overforbruk for omsorgstjenestene er beregnet til 16,5 mill kr.

Det kan ikke forventes at sosialtjenesten vil kunne dekke merforbruket innenfor hjemmetjenestene fremover. For å håndtere presset på omsorgstjenesten kan det derfor vurderes om gjenåpning av Grimtunet etter renovering og ombygging i 2011 må utsettes. Dette må endelig behandles i forbindelse med Handlingsprogram 2011-2014. Som følge av dette anbefales den planlagte gjenåpningen (februar 2011) utsatt frem til sommeren 2011 (av hensyn til tilsettingsprosesser av nye ansatte).

Isolert sett gir det en årlig nettobesparelse på ca 11 mill kroner å ikke ta i bruk de 21 sykehjemsplassene samt 15 dagsenterplassene som er planlagt i bygget. Samlet sett gir dette en nedgang i antall sykehjemsplasser på 6 fra dagens antall. Som følge av demografisk utvikling og press på omsorgstjenestene, er heller ikke dette et langsiktig tiltak. En slik utsettelse er svært lite ønskelig og rådmannen kommer tilbake til saken.

Rådmannen vil i forbindelse med handlingsprogramprosessen 2011-2014 foreta en grundigere gjennomgang av omsorgstjenesten i forhold til budsjettammer og kostnadsutviklingen over år. Dette arbeidet er påbegynt.

Sosialtjenesten

Til tross for flere år med effektivisering og omdisponering fra sosialtjenesten forventes det et positivt avvik på 8 mill kroner for denne tjenesten ved årets slutt. Noe av forklaringen på dette er merinntekter på integreringstilskudd i forhold til budsjett. For inneværende år bidrar dette til å minimere det samlede negative budsjettavviket for sektoren. Men dette er en kortsiktig og midlertidig løsning.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten hadde et merforbruk i 2009 på 10,6 mill kr. På bakgrunn av dette og økning i antall barn er det gjennomført en omfattende gjennomgang av organisasjonen.

Innenfor barneverntjenesten meldes det om fortsatt aktivitetsvekst. Prisveksten på 4 mill kr ved de statlige barnevernsinstitusjonene anbefales kompenseres av bykassen. Kombinert med tiltak på tjenestenivå og endringer i intern organisering gjør dette at tjenesten forventer balanse ved året slutt. Iverksatte tiltak og aktivitetsvekst vil imidlertid følges opp nøye og ny vurdering av situasjonen vil komme i 2. tertialrapport.

Andre forhold i sektor 3

Det forventes 10,375 mill kr i merinntekt på integreringstilskuddet. 8,3 mill kr (80%) av disse overføres helse- og sosialsektoren.

Ekstra lønnstillegg Nattjenesten

Rådmannen anbefaler å kompensere 800.000 kr vedrørende manglende kompensert lønnsvekst Nattjenesten i 2009.

Pasient- og brukerombud og Gatejuristen

Det ble i bystyret 20. januar 2010 vedtatt å overføre 200.000 kr til Pasient- og brukerombudet og 250.000 kr til Gatejuristen. Rådmannen anbefaler at midlene overføres fra sektor 1.

Datasamband – se kommentarer under sektor 6.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for helse og sosialsektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Barnevern – økt pris på statlige barnevernsinstitusjoner	4 000
Økt integreringstilskudd	8 300
Lønnsvekst Nattjenesten	800
Pasient- og brukerombudet	200
Gatejuristen	250
Datasamband	-11
Sum – sektor 3	13 539

Rådmannen vil i tillegg anbefale å tilføre 3,5 mill kr til det negative disposisjonsfondet til barnevernet knyttet til underskudd 2009.

Sektor 4 – Kultur

Driftsbudsjettet forventes å gå i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken.

Revisjonsrapport om kulturhusdriften i Agder Teater, kr 79 000.

Det er utarbeidet en rapport om de økonomiske problemene forbundet med kulturhusdriften i Agder Teater. Det anbefales at sektoren får dekket utgiftene på 79.000 kr til utarbeidelsen av rapporten. Det henvises for øvrig til saken om ekstrabevilgning til kulturhusdriften.

Ekstratilskudd til kulturhusdriften i Agder Teater.

Det har over lang tid vært uenighet mellom kommunen og Agder Teater om størrelsen på tilskuddet til kulturhusdriften. En revisjonsrapport konkluderer med at tilskuddet har vært for lavt i forhold til prinsippene som ligger til grunn for avtalen om kulturhusdrift. Det anbefales derfor å gi en kompensasjon i form av et ekstratilskudd for 2010. Agder Teater mener kompensasjonen må settes til 1,772 mill. kr. som er summen av underskuddet for 2009 og forventet underskudd for 2010. Rådmannen mener imidlertid at teatret må ta medansvar for at underskuddet er betydelig større enn hva som er budsjettet. Det forslås derfor at ekstratilskuddet settes til 1,070 mill. kr. som er summen av budsjettet underskudd i 2009 og 2010.

Midlertidig svømmehall - ekstrabevilgning.

Kommunalutvalget har i sak nr 11/10 gjort vedtak om at en økning av bevilgningen til midlertidig svømmehall med 6,2 mill kr innarbeides i tertialrapporten.

Prosjektet har utlyst 3 anbud i Doffin:

- Leie av midlertidig svømmebasseng hadde innleveringsfrist fredag 30. april kl 1200. Ett anbud ble levert innenfor tidsfrist. Ett anbud ble levert 13 minutter over kl 1200, - og det 3. og siste anbudet ble levert mandag 3. mai.
- Leie av midlertidige garderober og dusjmoduler hadde innleveringsfrist onsdag 19. mai kl 1200. Her er det innkommet ett anbud
- Kjøp / leie av isolert plasthall hadde også anbudsfrist 19. mai. Her er også kommet inn ett anbud.

Anbudene på plasthall og garderober er innenfor rammene i oppsatt budsjett, - men det viser seg at leiepris for plasthall er betydelig gunstigere enn kjøp. Det anbefales derfor å gå videre med leie av også plasthall.

For bassenget er det gjort henvendelse til kommuneadvokaten om å få vurdert muligheten av ny konkurranse. Dette primært pga at tilbudet fra leverandør ligger en del over budsjett. Den endelige kostnaden på prosjektet er dermed ikke helt avklart og avhenger av hva som er mest gunstig utifra de skisserte alternativene.

Rådmannen anbefaler at det i 1. tertialrapport bevilges 6,2 mill kr over driftsbudsjettet og at det i 2. tertialrapport foretas en endelig kostnadsramme med en rettmessig fordeling mellom drifts og investeringsbudsjettet.

Rådmannen vil i kommunalutvalget 8. juni muntlig komme med mer presis avklaring mht utfall og kostnader.

Montering/avduking av veggmosaikk fra Rajshahi.

Netto kostnad for kommunen vedrørende oppsettingen av kunstverket inkl. belysning er på 341.000 kr. Rådmannen anbefaler at dette beløpet bevilges over investeringsbudsjettet.

I tillegg til selve monteringen er det behov for midler til reiseutgifter/kost og losji for 2 personer fra Rajshahi som skal være med på avdukingen av monumentet. Dette er beregnet til 70.000 kr som rådmannen anbefaler finansieres av budsjettet til rådmannens stab.

Ekstra driftstilskudd til Fullriggeren Sørlandet

Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet skal kun betale renter av lånet fra kommunen på 13,5 mill. kr (altså ikke avdrag). Dette har medført at en del av tilskuddet på 1,025 mill. kr for 2010 blir tilbakeholdt for å dekke rentene. Stiftelsen har en meget vanskelig økonomisk situasjon som har gjort at man skylder renter med 397.371 kr for 2009 og ca 486.000 kr i renter for 2010. Primært ønsker stiftelsen at kommunen avskriver lånet på 13,5 mill. kr, men kommunen ønsker å synliggjøre kommunens totale støtte til stiftelsen overfor de andre tilskuddspartnere

(staten og fylkeskommunen) gjennom at kommunen dekker store deler av rentebelastningen på lånet. Fra stiftelsen side er det ønskelig at det opprinnelig tilskudd på 707.000 kr (prisjustert) blir opprettholdt i årene fremover og at kommunen dekker fullt ut rentekostnadene gjennom å øke totaltilskuddet med 168.000 kr fra 2011. For 2010 er det ønskelig at kommunen gir engangsbevilgning på 565.371 kr til dekning av renter for 2009 og 2010.

Rådmannen mener at kommunen har overholdt sine økonomiske forpliktelser overfor Fullriggeren, og at det primært er de øvrige offentlige tilskuddsyterne som må bidra for at stiftelsen skal komme à jour med innbetalingen av rentekostnaden. Rådmannen vil på denne bakgrunn ikke anbefale ekstra driftstilskudd til Fullriggeren Sørlandet.

Ekstratilskudd til Christianssands Kunstforening

Kulturdirektøren har mottatt brev fra Kunstforeningens styre, datert 3. mai, hvor det beskrives en meget bekymringsfull økonomisk situasjon. Daglig leder har mottatt oppsigelse og det er fare for at utstillingsprogrammet for sommeren og høsten 2010 ikke kan gjennomføres som planlagt. Foreningen har en positiv dialog med private sponsorer, men ber om et ekstratilskudd fra kommunen på kr 300.000. Rådmannen kan ikke anbefale dette nå og saken kan eventuelt bli vurdert i forbindelse med 2. tertialrapport.

Videre har kommunen mottatt to søknader som ikke er behandlet pga streik:

- Fra Kilden drift AS vedrørende driftsmidler for 2011 (likelydende søknad er også sendt Vest Agder Fylkeskommune).
- Fra Agder Kunstnersenter vedrørende fritak for husleie 2010.

Rådmannens anbefaling vil bli fremmet som egen sak.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for kultursektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Revisjonsrapport om kulturhusdriften i Agder Teater	79
Ekstra tilskudd til kulturhusdriften i Agder Teater	1 070
Midlertidig svømmehall	6 200
Avduking av veggmosaikk – overføring fra rådmannens stab	70
Sum – sektor 4	7 419

Sektor 5.1 – Teknisk sektor

Driftsbudsjettet forventes å gå i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken.

Teknisk direktør – stab + politisk virksomhet

Overføring av stilling til kommunikasjonsenheten

En stilling ble etter avtale mellom sektorene overført fra teknisk direktørs stab til kommunikasjonsenheten pr 01.02.2010. Tilsvarende lønnsmidler foreslås flyttet over. Beløpet for inneværende år er 0,409 mill kr (helårsvirkning 0,446 mill kr)

Manqlende bevilgning 2009 - Kjevikrådet.

I sak 46/08 behandlet av kommunalutvalget ble det bestemt at 0,17 skulle innarbeides i budsjett 2009. Dette ble ikke gjort. Bevilgningen som er treårig er på plass fra 2010. Det foreslås at det bevilges 0,17 mill kr til Kjevikrådet slik at forpliktelsen er fulgt opp.

Faktura fra Kristiansand Havn - isbryting

Teknisk sektor har etter avtale med rådmannen dekket to fakturaer fra Kristiansand havn for leie av isbryter. Sektoren ber om å få dekket til sammen 91.000 kr eks mva.

Kommuneplanen

Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel nærmer seg slutten. Det er bevilget 1,35 mill kr til arbeidet. Det forventes at 0,15 mill kr ikke blir brukt og foreslås tilbakeført bykassa.

Belønningsmidler 2009 – økt tilskudd ATP

Kommunen har fått økte renteinntekter i 2009 hvilket betyr at tilskuddet til ATP kan økes med 238.000 kr

Ingeniørvesenet

Kommunal vei - vintervedlikehold

Det er bevilget 21,2 mill kr til vinterdrift av kommunale veier i 2010. Vinteren har vært lang med mange snøfall som har krevd full utrykning. Dette har gitt høyt forbruk på brøyting. Pr. 19. april var det bokført 21,1 mill kr. Tar en med påløpte/ikke bokførte kostnader i tillegg til faste beredskapskostnader som kommer resten av året forventes en overskridelse på ca 9 mill + 1 mill i erstatninger. Dette forutsetter ingen snøfall før nyttår. Rådmannen anbefaler en rammeøkning på 9 mill kr og kommer tilbake til 2. tertialrapport vedrørende erstatningsutgifter.

Fyllplasser/deponier

Industriedeponiene har de siste åra blitt finansiert av næringsinntekter. Næringsdriften er nå overført til Avfall Sør, derfor mangler finansiering av kostnader knyttet til deponiene. Det er ikke avklart om disse kostnadene skal ligge i Ingeniørvesenet eller hos Avfall Sør. Ifølge kostnader tidligere år kan dette utgjøre ca 1,1 mill kr. Av inntekter som ikke er overført til Avfall Sør er mottak av forurensede masser til Strandkantdeponiet. Det er beregnet en restkapasitet på ca 36.000 m³. Potensielle inntekter her er i underkant av 3,5 mill kr med dagens leveringspris, men det er usikkert når kommunen kan forvente inntekter – dette er avhengig av andre aktørers behov for å levere forurensede masser. Det foreslås at eventuelle inntekter motregnes kostnader for aktuelle næringsdeponier. Inntekt utover dette tilføres bykassa. Rådmannen kommer tilbake til dette i 2. tertialrapport.

Vann og avløp

Avdelingen har også i år store utfordringer i driften.

Drift avløp - slam

Det forventes et merforbruket på ca 1,5 mill kr. Dette til tross for at budsjettet er økt med 1,5 mill kr i 2010 sammenlignet med 2009 (merforbruket i år 2009 ble 3 mill kr). Det er gjort tiltak for å redusere kostnadene. Jobben er forsøkt organisert med fokus på å redusere overtidsbruk, optimalisere bruk av bilpark og sjåførere samt redusere noe på kvalitet på tømningene m.m. Det har vært vanskelig å se kostnadseffekt av dette hittil selv med iherdig innsats fra alle involverte. Det kan derfor tyde på at det er mindre å spare inn enn antatt. Ut fra nye beregninger av hele tjenesten er det identifisert et behov for å øke budsjettet ytterligere med 1 mill kr i et normalt år, men i år er det behov for 1,5 mill kr ekstra. Årsaken er at det er 1500 flere tømninger i 2010 sammenlignet med 2009 (varierer fra år til år pga tømmeffrekvens) og ikke minst pga stort etterslep (4 mnd) i hovedsak grunnet den lange perioden med snø og kulde. Dette fører til mye overtid og økt bruk av innleie fra eksterne for å gjennomføre årets tømmeplan. Konsekvensen av å redusere på tømning av tanker, er økt risiko for tett kloakk som igjen kan medføre oversvømte kjellere/hager med påfølgende erstatningskrav. Rådmannen foreslår en økning på 1,5 mill kr.

Drift avløp – avløpsnett

Driften av avløpsnett byr på store utfordringer. Forfallet i ledningsnett medfører at en stadig oftere må foreta spyling av nettet og lokale reparasjoner. Enkelte ledningsstrekk i

sentrale strøk er i så dårlig forfatning at det er fare for totalt sammenbrudd. Kommunen har også store utbetalinger til erstatningssaker i forbindelse med kjelleroversvømmelser. År 2009 var et år med mye ekstremvær som satte avløpsnettets på en alvorlig prøve, og mer ekstremvær vil det mest sannsynlig bli fremover. Budsjettbehovet i et normalt år vil være en økning på ca 1 mill kr, men i år vil behovet være ca 2 mill kr pga etterslep på oppdrag fra år 2009 og en stor/kostnadskrevenende jobb i vinter (Østerveien 52). Dersom rammen ikke økes, vil etterslepet på vedlikeholdsjobber/utbedringer bli stadig større. Det vil hope seg opp med kritiske feil i nettet med fare for unødige følgeskader. Det vil si oversvømmelser i kjellere og kloakk som renner ut av kumlokkene, ut på veien og videre ned til vann og vassdrag. Rådmannen foreslår en økning på 2 mill kr.

Drift avløp – Korsvik renseanlegg

På grunn av forsinkelser i prosjekteringsarbeidet på sjøledningen fra renseanlegget til Tangen, vil ikke innsparing på driftskostnader ved nedleggelse av Korsvik renseanlegg få effekt i 2010. Det derfor behov for å få tilbakeført 0,5 mill kr til drift da renseanlegget blir i drift hele 2010. Rådmannen anbefaler dette.

Bidrag fra VA til dekning av kapitalkostnader

Kalkulasjonsrenta som benyttes i selvkostkalkylene for VA-tjenestene er foreløpig 0,91% lavere en forutsatt i budsjettet for år 2010. Det er også endringer i investeringsnivået. Samlet anslås kapitalkostnaden dermed å bli redusert med ca 8 mill kr. Rådmannen anbefaler at driften på avløp styrkes med 4 mil kr jmf. sakene nevnt ovenfor. Dette betyr at 4 mill kr må settes av på bundet fond (stort sett på vann).

Plan- og bygningsetaten

Konsekvenser av ny plan- og bygningslov samt endringer i type saker

Plan- og bygningsetaten har sett på driften av enheten knyttet opp mot økonomi. Konsekvensene av ny plan- og bygningslov i forhold til arbeidsmengde og gebyrer er så omfattende at det vil bli fremmet en egen sak. Enheten opplever også en endring i type saker som kommer til behandling. Eventuelt behov for økt bevilgning fra bykassa for å dekke økt andel arbeidsoppgaver som ikke kan dekkes inn av gebyrer fremmes i 2. tertial.

Parkvesenet

Scene Ravnedalen pålagt inndekning etter manglende gave fra Byselskapet

I årsoppgjøret 2009 ble manglede dekning knyttet til scene i Ravnedalen utgiftsført hos parkvesenet. Dette var blitt lovet som en gave til byen fra Byselskapet. Udekket beløp er 0,948 mill kr. Rådmannen anbefaler at parkvesenet bruker sitt disposisjonsfond på 370.000 kr til dette tiltaket og foreslår videre en rammeutvidelse på 580.000 kr for å kunne dekke inn utgiften.

Driftsutgifter Ulstrupshage, Jaktodden Vågsbygd

Rådmannen anbefaler økt bevilgning til vedlikehold av Per Ulstrups hage. Avtalen gjelder i 5 år fra 01.01.10 og er på 38.000 kr pr år.

Barnevandringen, skilting og merking av trase.

Skilting av barnevandrersti er et interkommunalt prosjekt, som er startet opp nå i år, og strekker seg fra Audnedal til Landvik i Grimstad. I Kristiansand foreslår parkvesenet å konsentrere informasjon og veimerking langs postveien Kvislevatn-Suldalen, infotavle og punktmarkeringer i Markensgate og ved Lundsbroa, videre på Postveien fra Jegersberg til Ålefjær, og fra Skådane til Foss. Det anses som mindre aktuelt å markere stien langs dagens riks/fylkesveier, men konsentrere informasjon langs turveisystemet. Anslått behov er på 0,150 mill kr. Rådmannen vil vurdere saken i handlingsprogram 2011-2014.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for teknisk sektor:

Tiltak	I 1000 kr
Overføring av stilling til administrasjonssektoren	-409
Kjevikrådet	170
Kristiansand Havn - isbryting	91
Kommuneplanen – ubrukte midler	-150
Økt tilskudd ATP	238
Vintervedlikehold	9 000
Ingeniørvesenet – drift avløp slam	1 500
Ingeniørvesenet – drift avløpsnett	2 000
Ingeniørvesenet – Korsvik renseanlegg	500
Reduserte kapitalkostnader VA tjenestene	- 8 000
Reduserte kapitalkostnader avsettes på bundet fond	4 000
Parkvesenet – scene Ravnedalen	580
Parkvesenet – Ulstrups hage	38
Sum - sektor 5.1	9 558

Sektor 5.2 – Kristiansand Eiendom

Driftsbudsjettet forventes å gå i balanse under forutsetning av at sektoren tilføres midler som nevnt i saken.

Dvergsøya, Vogts Villa

Prosjektet omfatter forsikringens egenandel etter vannskaden på Vogts Villa vinteren 2009/2010. I tillegg kommer oppgraderinger til dagens krav ifht. våtrom for å forhindre at tilsvarende skader skjer igjen. Prosjektet omfatter også utbedringer av flere bygningsmessige feil og skader som ikke er forårsaket av vannskaden, men som er hensiktsmessig å utbedre i denne sammenheng. I tillegg er det også lagt inne en kostnad for nødvendig vedlikehold i 2010 som er pålagt utleier gjennom leieavtalen med slottet. Ferdigstilles i løpet av medio 2010. Forventet leieinntekt 2010 er trukket fra budsjettbehovet.

Rådmannen anbefaler at driftsrammen til Kristiansand Eiendom sitt budsjett for vedlikehold oppjusteres med 0,6 mill kr.

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for Kristiansand Eiendom:

Tiltak	I 1000 kr
Dvergsøya, Vogts Villa	600
Sum - sektor 5.2:	600

Sektor 6 – Administrasjonssektoren

Sektoren melder om budsjettutfordringer, men velger å avvente situasjonen til 2. tertialrapport legges fram. Dette henger også sammen med de rammejusteringer som skal gjøres i forbindelse med ny organisering

Kommunikasjonstjenesten

Det er fra 1.2.2010 overført en stilling fra teknisk sektor til administrasjonssektoren. 409.000 kr foreslås overført fra teknisk sektor til administrasjonssektoren (446.000 kr helårseffekt).

Datasamband

IT-etaten bestiller alle datasamband for alle enheter, og legger ut for kostnaden. Dette blir korrigert for ved omkontering det første året. IT-etaten betaler årlige kostnader på dette slik at det må foretas en rammeoverføring fra sektorene/enhetene til IT-etaten.

Fra og med 2010 får dette følgende rammeendring:

Sektor	2010
Barnehageetaten	36
Helse- og sosial	11
Kristiansand Eiendom	7
Administrasjon v/IT	54

Dette bør innarbeides i handlingsprogram 2011-2014.

Rådmannen foreslår følgende rammeendringer for administrasjonssektoren:

Tiltak	I 1000 kr
Kommunikasjonsrådgiver fra teknisk	409
Datasamband v/IT	54
Sum – sektor 6	463

Sektoren foreslår å bruke 1,7 mill kr av disposisjonsfondet til IT-tjenesten til et nyere e-post system. Dette er et investeringsprosjekt og er omtalt i tertialrapportens investeringsdel.

Sektor 7 – Skole

Skoleetaten forventer et merforbruk på om lag 4 mill kr for inneværende år. Dette vil gi et samlet negativt disposisjonsfond på 10,8 mill kr.

Ved avslutning av budsjettåret 2009 viste regnskapet et underskudd på -12,8 mill. kr etter avsetning til bundne fond og sentralt reservefond. Skoleetatens netto disposisjonsfond pr. 01.01.10 utgjorde -6,8 mill. kr, der den enkelte resultatenheter har en positiv eller negativ andel i fondet.

I henhold til årskontraktene skal de skoler/enheter som har et negativt disposisjonsfond iverksette tiltak for å komme i økonomisk balanse. Fokus på å komme i balanse er også sterkt understreket i skoleetatens tildelingsbrev til skolene/enhetene for budsjettåret 2010.

Merkostnader til brøyting

Som følge av den relativt strenge vinteren i 2010 har det påløpt betydelige merkostnader til brøyting på skolene. Merkostnaden er beregnet til 390.000 kr. Rådmannen vil anbefale at bykassen dekker 200.000 kr av dette.

Merkostnader til bosetting av flyktninger

Kongsgård skolesenter vil fra og med august 2010 få betydelige merutgifter knyttet til det å gi en forsvarlig og lovpålagt undervisning til enslige mindreårige (introduksjonsordningen). Den elevrelaterte merkostnaden er beregnet til 1,15 mill kr. I tillegg kommer merutgifter knyttet til lokaler, beregnet til 0,25 mill kr. I 2011 er den elevrelaterte merkostnaden beregnet til 1,95 mill kr. I tillegg til dette vil bosetting av enslige mindreårige flyktninger føre til økte utgifter hos overformynderiet. Rådmannen anbefaler en rammeutvidelse på 1,4 mill kr i 2010 og kommer tilbake i handlingsprogramprosessen 2011-2014 vedrørende kostnader fra 2011 og utgifter knyttet til overformynderiet.

Merkostnader til midlertidige løsninger

Karl Johans Minne skole (KJM) er i 2010 bevilget 2,0 mill kr til midlertidige løsninger. Midlene skal gå til dekning av leiekostnader, diverse bygningsmessige tiltak, brakker og flytting. Beregninger viser et merbehov på 0,575 mill kr i 2010 utover rammen. I 2011 er behovet beregnet til 0,5 mill. kr. Rådmannen anbefaler rammeutvidelse i 2010 og kommer tilbake til handlingsprogramprosessen 2011-2014 vedrørende kostnader i 2011.

Grim skole er i 2010 bevilget 0,4 mill kr til midlertidige løsninger. Midlene skal brukes til etablering og leie av brakker samt transport. Beregninger viser et merbehov på 0,17 mill kr i 2010. I 2011 er behovet beregnet til 0,51 mill. kr. Rådmannen anbefaler rammeutvidelse i 2010 og kommer tilbake til handlingsprogramprosessen 2011-2014 vedrørende kostnader i 2011.

Rådmannen foreslår følgende rammeendringer for skoleetaten:

Tiltak	I 1000 kr
Merkostnader brøyting	200
Merkostnader til bosetting av flyktninger	1 400
Midlertidige løsninger Karl Johans Minne skole	575
Midlertidige løsninger Grim skole	170
Sum – sektor 7	2 345

5. Budsjettreguleringer

I oversikten nedenfor oppsummeres foreslåtte budsjettreguleringer.

Tiltak:	Økte utgifter/ Red.inntekter.	Red.utgifter/ Økte inntekter:
Sektor 1 - Rådmannens stab		
Vedtatt innsparingskrav administrative stillinger		3 000
OU-midler 2010	300	
Utgifter vedrørende avduking av gave fra Rajsahai - midler over til kultursektoren		70
Etaberingstilskudd frivillighetens hus	900	
Kirkelig fellesråd - tilbakeføring av FDV kostnader		158
Godtgjørelse politikere	400	
Pasient- og forbrukerombudet - midler overføres til helse- og sosialsektoren		200
Gatejuristen - midler overføres til helse- og sosialsektoren		250
Sum sektor 1:	1 600	3 678
Sektor 2 - Barnehageetaten		
Inndekning av underfinansiering fra staten 2010	11 100	
Økt tilskudd til private barnehager 2010 pga stedfortrederordning i 2009	3 300	
Utredning tomt Kongsgård	100	
Skysst Møllestua	120	
Midlertidig tilbud	1 300	
Midlertidig tilbud - Hellinga barnehage	300	
Leie Kongsgård/Marvika	400	
Utredning tomt Kongsgård	300	
Datasamband		36
Sum sektor 2	16 920	36
Sektor 3 - Helse- og sosial		
Barnevern - økt pris på statlige barnevernsinstitusjoner	4 000	
Økt integreringstilskudd (80%)	8 300	
Lønnsvekst Nattjenesten 2009	800	
Pasient- og forbrukerombudet - midler overført fra rådmannens stab	200	
Gatejuristen - midler overført fra rådmannens stab	250	
Datasamband		11
Sum - sektor 3:	13 550	11
Sektor 4 - Kultur		
Revisjonsrapport om kulturhusdriften i Agder teater	79	
Ekstra tilskudd til kulturhusdriften i Agder teater	1 070	
Midlertidig svømmehall	6 200	
Utgifter vedrørende avduking av gave fra Rajsahai - midler fra rådm.stab.	70	
Sum - sektor 4:	7 419	-
Sektor 5.1 - Teknisk		
Overføring av stilling til administrasjonssektoren		409
Kjevikrådet	170	
Kristiansand Havn - isbryting	91	
Kommuneplanen - ubrukte midler		150
Økt tilskudd ATP pga renter	238	
Vintervedlikehold	9 000	
Ingeniørvesenet, avløp slam	1 500	
Ingeniørvesenet, drift avløpsnett	2 000	
Ingeniørvesenet, Kosvik renseanlegg	500	
Reduserte kapitalkostnader		8 000
Reduserte kapitalkostnader avsetning til bundet fond	4 000	
Parkvesenet scene Ravnedalen	580	
Ulstrups Hage	38	
Sum - sektor 5.1	18 117	8 559

Sektor 5.2 - Kristiansand Eiendom		
Dvergsøya, Vogs villa	600	
Sum - sektor 5:	600	-
Sektor 6 - Administrasjon		
Overføring av stilling til administrasjonssektoren fra teknisk	409	
Datasamband	54	
Sum - sektor 6	463	-
Sektor 7 - Skoleetaten		
Merkostnader til brøyting - delfinansiering fra bykassen	200	
Merkostnader til bosetting av enslige mindreårige flyktninger	1400	
Merkostnader til midlertidige løsninger Karl Johans Minne skole	575	
Merkostnader til midlertidige løsninger Grim skole	170	
Sum - sektor 7 - skoleetaten	2 345	-
Sektor 9 - Frie inntekter, netto finans m.v.		
Økt eiendomsskatt		2 600
Reduksjon netto renter		15 000
Amortisering premieavvik	12	
Tilskudd renter/avdrag	3000	
Redusert momskompensasjon invest	9 000	
Tilskudd forprosjekt Sandripheia	200	
Integreringstilskudd		10 375
Seniortillegg	169	
Administrative stillinger vedtatt krav	3 000	
Energiprogram		
Bruk av sentralt disp.fond		36 136
Sum - sektor 9:	15 381	64 111
SUM:	76 395	76 395

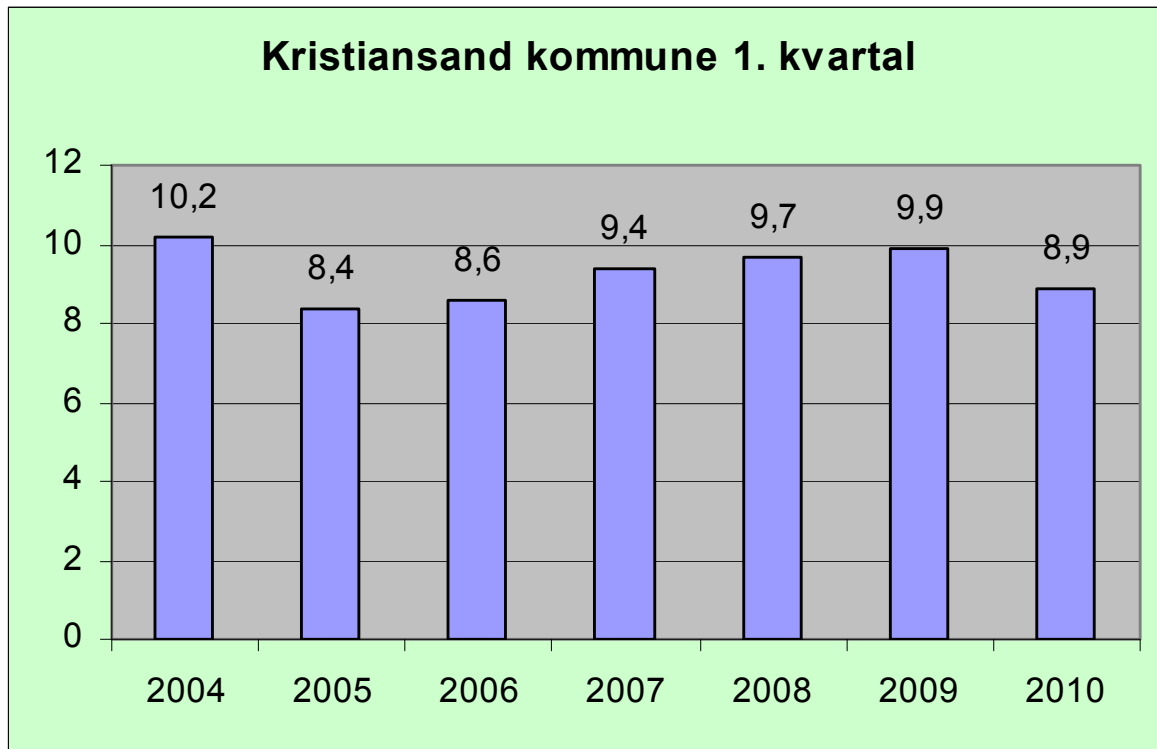
I tillegg foretas følgende endringer mellom disposisjonsfondene:

- Sektor 2's negative fond reduseres med 11,5 mill kr
- Sektor 3's fond negative fond reduseres med kr 3,5 mill kr
- Sektor 6's fond overføres 1,7 mill kr til investeringsprosjekt

6. Fraværsrapport 1. kvartal 2010

Sykefraværet for kommunen per 1. kvartal er på 8,9% og viser en positiv utvikling fra 2009 (9,9%) til 2010. Denne utviklingen viser seg også gjeldende i de andre kommunene vi sammenligner oss med i ASSS.

Kristiansand kommune pr. 1 kvartal 2004-2010:

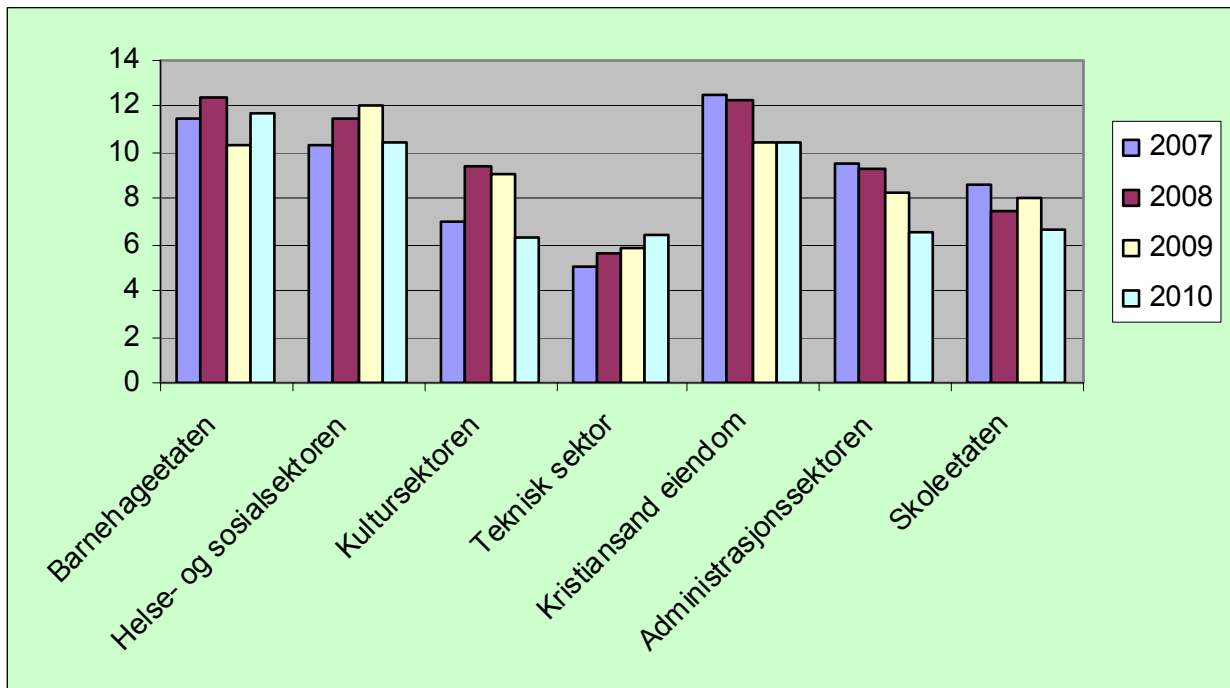

Årsaken til denne positive utviklingen fra 2009 til 2010 er flere. I kommunens storby samarbeid med andre bedriftshelsetjenester meldes det om at dette er en trend over hele landet. Det har vært stor mediefokusering på sykefraværet og forhandling om ny IA-avtale, og det har også vært mye fokus på å forebygge sykdommer blant annet pga fare for svineinfluensa som var utbredt sommer og høst/vinter 2009.

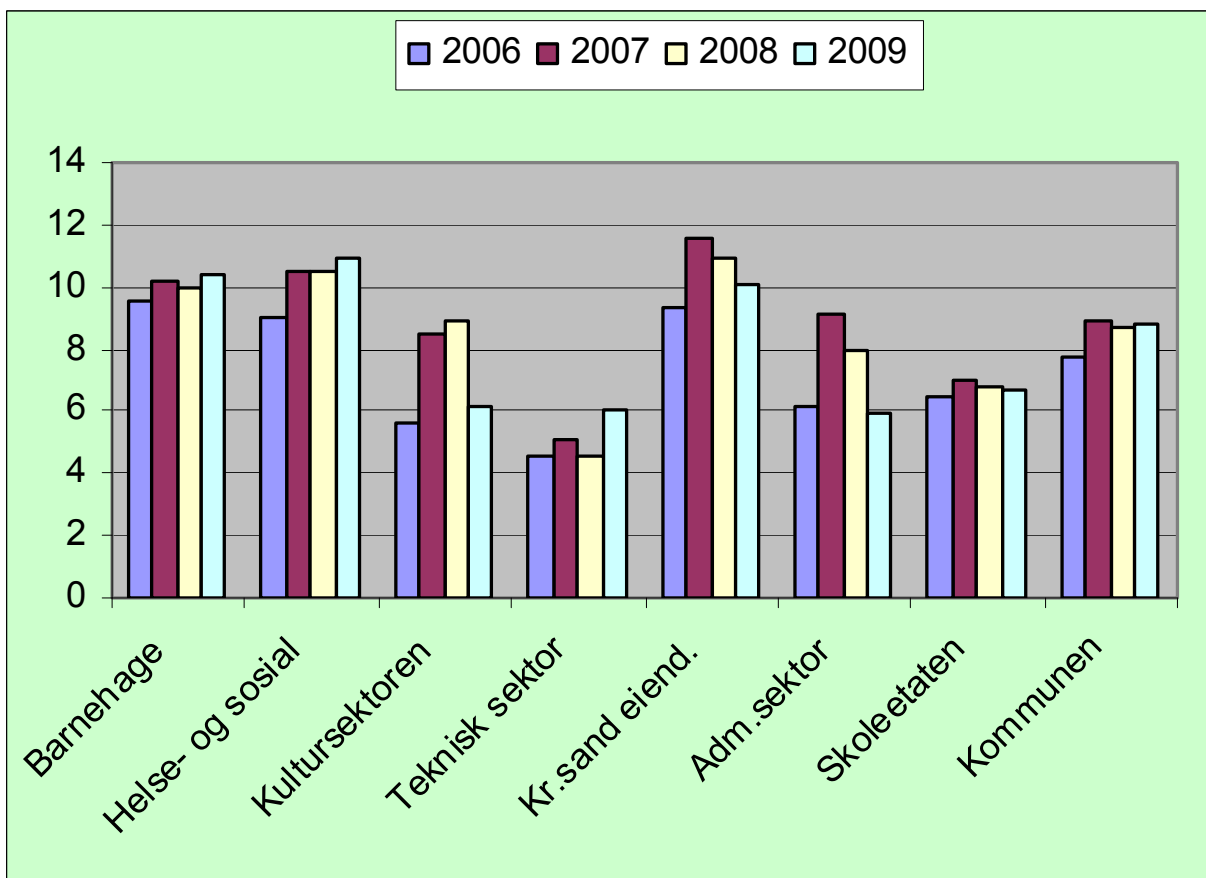
I følge KS som har NAV som kilde, meldes det om at kommunene er best til å følge opp ansatte som blir syke, og at dette er et veldig viktig virkemiddel for å redusere lengden på fraværet. Kommunens egne erfaringer fra Egenmeldingsprosjektet viser det samme; at tett og god oppfølging gir lavere sykefravær.

Ifølge Bedriftsidrettslaget (BIL) og Folkehelse har det vært en gradvis økning i deltakelse på fysiske aktivitetstilbud som arrangeres i samarbeid med kommunen. Blant annet hadde kommunen for første gang lag i Holmenkollstafetten i år.

Sykefravær pr. sektor 1. kvartal fra 2007:

Sykefravær pr år pr. sektor fra 2006:

Punkt 65/10: Evaluering av Kristiansand Ungdomsutvalg- anbefaling om videreføring

Bilag

Saksprotokoll

Saksprotokoll

Dato: 07.05.2010
Saksnr.: 201003859-1
Arkivkode E: 033
Saksbehandler: Anne Karen Aunevik

Saksgang

Kulturstyret
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato

19.05.2010
25.05.2010
09.06.2010

Evaluering av Kristiansand Ungdomsutvalg- anbefaling om videreføring

Sammendrag: Kristiansand ungdomsutvalg (KUU) ble etablert i 2007. I forbindelse med etableringen ble det vedtatt at ordningen skulle evalueres etter 3 år. I budsjettet er det avsatt kr.450.000 til sekretariat, drift og tilskuddsmidler hvert år i forsøksperioden..

Kristiansand var i 2009 med i en kartlegging av barn og unges deltakelse og innflytelse i kommunale beslutningsprosesser. Kartleggingen var finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet, og ble gjennomført av Norsk Institutt for by og regionforskning (NIBR). Kristiansand ungdomsutvalg var et av medvirkningsorganene som ble kartlagt og analysert.

Rådmannen mener at NIBR rapporten, samt innspill fra sekretariatet, ledere og nestledere i KUU de tre årene KUU har eksistert, er tilstrekkelig som evaluering i forhold til å kunne anbefale videreføring av ungdomsutvalget etter prosjektperioden.

Opprettelse av eget innflytelsesorgan for barn og unge er anbefalt både gjennom nasjonale politiske føringer og forskere. KUU vurderes som hensiktsmessig av de ulike partene.

Rådmannen vil derfor anbefale at KUU videreføres som en permanent ordning i sin nåværende form. Rådmannen vil samtidig peke på følgende forbedringsmuligheter:

- KUU bør i enda større grad bli brukt av administrasjon og hovedutvalg som høringsinstans og konsultasjonsorgan.
- Utvalgets dialogmøter med folkevalgte bør videreutvikles og inkludere flere av hovedutvalgene.
- Nye rutiner for saksbehandling både i hovedutvalgene og i KUU.
- KUU bør tar initiativ til å oppsøke grupper av ungdom som kan være lite representert i KUU og som de ønsker å gi spesiell oppmerksomhet.
- KUU bør får en mer sentral plassering på kommunens hjemmeside.

Rådmannen foreslår følgende justeringer av mandatet (endringer skrevet i kursiv)

1. Utvalget tar selvstendige initiativ overfor politikere.
2. Utvalget fungerer som *rådgivende organ* og høringsinstans i politiske saker
3. Utvalget fordeler egne tilskuddsmidler.
4. *Utvalget kan delta i nasjonale nettverk og internasjonale prosjekter*

Rådmannen foreslår følgende endringer i valgmåte (endringer skrevet i kursiv)

- Utvalget består av en representant fra hver ungdomsskole med personlig vara. Utvalget oppnevner selv lederen
- *Når skolene velger representant og vararepresentant skal begge kjønn være representert.*
- *Inntil seks representanter kan beholde sine verv ett år ekstra når de går over på videregående.*

Vedrørende økonomi så anbefaler rådmannen at ordningen med tilskuddsmidler videreføres, men beløpet kan reduseres fra kr.300.000 til kr.200.000. Det innebærer at det må avsettes kr.350.000 årlig i budsjettet til videreføring.

I stedet for ny evaluering anbefaler rådmannen at KUU rapporterer hvert andre år til formannskapet om hvordan de vurderer:

1. Resultatoppnåelse: Hva har KUU oppnådd i forhold til mandatet?
2. Valgmåter, rekruttering og representativitet: Hvordan er ungdomsutvalget representativt for hele kommunens ungdomsbefolkning?
3. Arbeidsform: Hva er styrker og svakheter i forhold til arbeidsform?
4. Ungdomsutvalgets funksjon: Hvordan bidrar KUU i forhold til å fremme deltakelse og innflytelse?

Rapporten bør utarbeides i slutten av skoleåret. Første rapportering bør komme om 2 år, våren 2012.

Forslag til vedtak:

1. Ordningen med Kristiansand Ungdomsutvalg videreføres med de forbedrings- og endringsforslag som er beskrevet i saken.
2. Økonomiske konsekvenser innarbeides i handlingsprogrammet for 2011-2014.
3. Hvert andre år rapporterer ungdomsutvalgets til formannskapet om resultatoppnåelse, valgmåter og representativitet, arbeidsform og funksjon. Første rapportering kommer våren 2012.

Tor Sommerseth
Rådmann

Marie Føreland
Skoledirektør

Utrykt vedlegg: "De unge stemmene. Innflytelsesorgan for barn og unge i kommuner og fylker". Lillin Knudtzon og Trond Tjerbo. NIBR-rapport 2009:34

Bakgrunn for saken

Formannskapet vedtok 11.04.2007 å opprette Kristiansand ungdomsutvalg (sak nr 26/07). Vedtaket var som følger:

1. Rådmannen anbefaler opprettelse av Kristiansand Ungdomsutvalg, KUU, i en prosjektperiode på tre år, inkludert evaluering.
2. Forslag til sammensetning, mandat, arbeidsoppgaver, administrativ forankring og ressursbruk godkjennes.

Utvalget består av en representant fra hver ungdomsskole med personlig vara. Utvalget oppnevner selv lederen

Mandat til KUU utvides også å innbefatte internasjonalt arbeid.

3. Økonomiske konsekvenser innarbeides i HP 2008-2010.
4. Bruk av IKT for å fremme ungdomsdeltakelse i lokaldemokratiet utredes i tilknytning til Kristiansand Ungdomsutvalg.

KUU hadde sitt første møte 23.10.2007. Den tre-årige prosjektperioden går ut i 2010, og evalueringsarbeidet burde derfor nå igangsettes for å kunne vurdere videreføring.

Kristiansand var i 2009 med i en kartlegging av barn og unges deltakelse og innflytelse i kommunale beslutningsprosesser. Kartleggingen var finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet, og ble gjennomført av NIBR. Hensikten med NIBR-prosjektet var å få ny og bredere kunnskap om barn og ungdoms deltakelse og innflytelse i kommunene slik dette praktiseres gjennom formaliserte medvirkningsorganer og representasjonsordninger. Disse omtales også som innflytelsesorganer. Vanlige navn for slike i kommunene er barne- og/eller ungdomsråd og barn og unges kommunestyre. NIBR baserer sine analyser på en spørreskjemaundersøkelse blant alle landets kommuner, og hvor 82% deltok. I tillegg var Kristiansand en av seks case-kommuner, og KUU var et av medvirkningsorganene som ble kartlagt og analysert.

Rådmannen mener at NIBR rapporten, samt innspill fra sekretariatet, ledere og nestledere i KUU de tre årene KUU har eksistert, er tilstrekkelig som evaluering i forhold til å kunne anbefale videreføring av ungdomsutvalget etter prosjektperioden.

Rådmannens anbefaling er basert på vurdering av følgende tema og problemstillinger:

1. Resultatoppnåelse: Hva har KUU oppnådd i forhold til mandatet?
2. Valgmåter og representativitet: Hvordan kan ungdomsutvalget være representativt for kommunens ungdom?
3. Arbeidsform: Hva er styrker og svakheter i forhold til arbeidsform?
4. Ungdomsutvalgets funksjon: Er KUU en hensiktsmessig ordning for å fremme deltakelse og innflytelse?

1. Resultatoppnåelse: Hva har KUU oppnådd i forhold til mandatet?

Formannskapet har vedtatt følgende mandat for KUU

1. Utvalget tar selvstendige initiativ overfor politikere
2. Utvalget fungerer som høringsinstans i politiske saker
3. Utvalget fordeler egne tilskuddsmidler
4. Internasjonalt arbeid

1.1. Utvalget tar selvstendige initiativ overfor politikere

Ungdommene i KUU anslår at 80% av tiden brukes til saker på eget initiativ. KUU har satt mange saker selv på dagsorden av varierende innhold, og flere har ført til endring og bidratt til at ungdom har blitt involvert i sakens videre utvikling. Eksempler på slike saker:

- *Stemmerett for 16-åringer:* Bystyret behandlet i sitt møte 10. september 2008 forslag om forsøksordning om stemmerett for 16-åringer, og vedtok å ikke søke om å bli forsøkskommune. De hadde ikke bedt KUU uttale seg i saken. KUU henvendte seg til ordføreren og ba om at saken skulle fremmes på nytt slik at de fikk gitt innspill. Dette ble avvist. KUU ønsket at Kristiansand kommune skulle be om å få bli forsøkskommune for stemmerett for 16-åringer, men denne saken har de ikke fått gjennomslag for.
- *Sørlandet 2009 :* KUU gjorde etter en idédugnad våren 2008 vedtak om at de ville at det skulle arrangeres et Dataparty/LAN for ungdom i regionen. KUU støttet arrangementet med kr.100.000 av sine tiltaksmidler. De valgte en arbeidsgruppe og samarbeidet med fritidsetaten. Et LAN med 500 deltakere over tre dager ble avholdt med stor suksess september-oktober 2009 i Gimlehallen. Fritidsetaten planlegger nytt LAN i 2010, og KUU har satt av kr.50.000 til det arrangementet.
- *Mobbing:* Utvalget er opptatt av at det skal jobbes for å forebygge og redusere mobbing. Utvalget utarbeidet en uttalelse som ble sendt til alle skoler i kommunen. Leder og nestleder sitter i en komite som deler ut en årlig pris til arbeid mot mobbing. Mobbing er et tema KUU fortsatt har på dagsorden.
- *Mopedparkering:* Flere og flere ungdommer over 16 år skaffer seg moped. Dette mener KUU er et godt alternativ til å bli kjørt av foreldre til skole, trening og fritidsaktiviteter. I Kvadraturen er det få p-plasser for MC kjøretøyer. Utvalget mener det er viktig med flere slike plasser slik at mopedene står trygt og ikke hindrer andre som ferdes i trafikken. KUU gjorde vedtak om at de ber kommunen anlegge flere parkeringsplasser for mopeder sentralt i Kvadraturen. Resultatet er at parkeringsselskapet har etterkommet henstillingen og lagt til rette for flere plasser.
- *Fysisk aktivitet og frukt i skolen:* KUU gjennomførte en spørreundersøkelse om fysisk aktivitet og fruktordningen på alle ungdomsskolene i kommunen. Hensikten var å finne ut hvordan satsingen på økt fysisk aktivitet fungerer, om det er forskjeller fra skole til skole, om elevene er fornøyde med ordningen med mer. Likedan ønsket man å finne ut hvordan ordningen med gratis frukt fungerer. KUUs representanter tok skjemaet med til eget elevråd, og elevrådet organiserer gjennomføringen av undersøkelsen. Elevrådet hadde også ansvar for å oppsummere svarene fra hele skolen slik at representanten fra KUU kunne ta resultatet med til møte i utvalget. Resultatene ble brukt til å argumentere for frukt overfor bystyret og belyse hvordan tiltaket for fysisk aktivitet virker. KUU ble med i en arbeidsgruppe nedsatt av oppvekststyret for å lage modeller for ordningen. Dette er en sak KUU fortsatt jobber aktivt med.

KUU har i tillegg tatt initiativ vedrørende kollektivtilbudet.

I følge NIBR er det å initiere saker en relativt vanlig oppgave for medvirkningsorganene. Initiering av saker skjer vanligvis på en av to måter; enten ved at medvirkningsorganet har spesiell fokus på det i forbindelse med en prosess for generering av ideer, eller ved at det kommer opp problemstillinger fra "grasrota" slik som skoler eller nærmiljø. I noen kommuner er det rutiner for å sette av god tid til at barn og/eller ungdom skal finne frem til saker som er viktige for dem å spille inn til kommunen. Dette skjer enten i lokale prosesser på skoler etter

forespørsel fra medvirkningsorganene, i egne møter i medvirkningsorganet med dette som hovedformål, eller på egne arrangement med bredere deltakelse for å nå ut til enda flere i barne- og ungdomspopulasjonen. I kommuner hvor medvirkningsorganet ikke har rutiner for å generere innspill, skjer det også i liten grad. Vårt inntrykk er at denne typen initiativ trenger egne satsinger i medvirkningsorganet for å komme frem og være en reell innflytelse. I tillegg må kommunene som mottar den type innspill fra medvirkningsorganet forplikte seg til at det skal gis en reell behandling med grundig tilbakemelding.

1.2. Utvalget fungerer som høringsinstans i politiske saker

KUU får regelmessig hørings saker fra teknisk sektor om uteområdene i sentrum. Dette er saker de er engasjert i. De har vært konsultert og involvert i en rekke saker fra ulike hovedutvalg. Eksempler på saker hvor KUU har gitt innspill:

- Normaler for utomhusanlegg (teknisk sektor)
- Revisjon av kommuneplanen (teknisk sektor)
- Forskrift for parkering og lekeplasser i Kvadraturen (teknisk sektor)
- Samferdselspakke 2 (Statens Vegvesen)
- Areal og transport i byområder (Statens vegvesen)
- Frivillighetsmeldinga (rådmannen)
- Innspill til forbedringstiltak for å bedre tilliten og troverdigheten til lokaldemokratiet i Kristiansand (formannskapskontoret)
- Kommunedelplan for idrett og friluftsliv (kultursektoren)
- Brukerutvalg for biblioteket (kultursektoren)
- Aquarama (helse – og sosialsektoren)
- Interaktiv nettside for ungdom i regi av Sosiale og forebyggende tjenester (helse – og sosialsektoren)
- Frukt og grønt i skolen – arbeidsgruppe (oppvekst)
- Skolestruktur (oppvekst)

I flere av disse sakene er KUU konsultert i innspillsfasen tidlig i saker og planer. I tillegg har de vært høringsorgan når sakene har kommet på høring. Selv om KUU har vært brukt av alle hovedutvalg, administrasjonen og Statens Vegvesen i en rekke saker, er det fortsatt mange saksområder de kunne vært involvert i.

Å være formell høringsinstans kan ha mange ulike former, fra sandpåstrøing ved at medvirkningsorganet har lest sakspapirene og gitt sin tilslutning, til reell medvirkning. Reell innflytelse som høringsinstans forutsetter god tilrettelegging. I mange av sakene som KUU har vært involvert i har det vært stor grad av tilrettelegging. For eksempel i arbeid med kommuneplanen var det en fra prosjektgruppa som orienterte i KUU om kommuneplanen og hvordan KUU kunne bidra. Utvalget etablerte en arbeidsgruppe som samarbeidet med kommunen frem til det ble arrangert et dagsseminar med KUU. De tegnet på kart og beskrev hvordan områder er i bruk, og de utarbeidet en rapport som ble presentert for både prosjektgruppa i kommunen og for bystyret. Ungdommene valgte selv rammene for arbeidet, definerte sine oppgaver og supplerte temamessig med transport og samferdsel.

Synspunkt på egen innflytelse fra representanter i KUU:

- *Formannskapet og politikerne generelt burde bruke KUU og ungdommene mye mer enn det de har gjort i år. De ville ha oss, vi ble til, men har de brukt oss?*
- *Veldig fint at Statens Vegvesen har involvert KUU i Samferdselspakke 2, og jeg ser at enda flere personer i byen også ser oss ungdommer nå, at vi ikke bare er en del av innbyggerne, men at vi også har noe vi vil si.*

I følge NIBR er det å komme inn tidlig i prosessen for å være med å legge premisser i en sak, en viktig forutsetning for reell innflytelse. Det er på dette feltet de fleste kommunene selv mener de bør bli flinkere i tiden fremover. Det er mange faktorer som kan spille inn her.

Ressurser i administrasjonen i forhold til tid til å kontakte medvirkningsorganet og involvere dem er én. En annen kan være manglende vilje og interesse, noe som kanskje springer ut av at de ikke ser den potensielle verdien i det for eget arbeid. En tredje faktor som begrenser samarbeid mellom administrasjon og medvirkningsorgan er manglende rutiner som gjør at de som jobber med en sak ikke tenker på å involvere barn og unge.

En forutsetning for at dette skal fungere godt er at medvirkningsorganet har vedvarende aktivitet gjennom året og at arbeidet i organet er tilpasset en utstrakt kontakt med administrasjonen. NIBR anbefaler å la forskjellige medlemmer i organet ha ansvar for kontakt med administrasjonen på hvert sitt saksfelt eller sektorområde, ser ut til å fungere godt. Sekretæren eller koordinatoren for medvirkningsorganet kan også ha en nøkkelrolle her med fastsatte kontaktpunkter med resten av administrasjonen hvor saker som egner seg for ungdoms medvirkning diskuteres.

I mandatet står det at KUU skal fungere som høringsinstans. I praksis brukes KUU ofte også som rådgivende organ i utarbeidelsen av saker, og det gir ofte også større muligheter for innflytelse på resultatet. Rollen som rådgivende organ bør derfor innarbeides i nytt mandat.

1.3. Utvalget fordeler egne tilskuddsmidler

Det er avsatt kr.450.000 til KUU i budsjettet. Av disse disponerer KUU kr.300.000 til tiltak de ønsker å initiere eller støtte. Av disse brukes kr 100.000 til arrangement, kr.50.000 til opplæring og nettverk og kr.150.000 fordeles etter søknad gjennom hele året. Kriteriene for fordeling er som følger:

1. Tiltak for barn og unge fra 0 – 21 år i Kristiansand kommune
2. Tiltaket må komme mange til gode
3. Tiltak i nærmiljøet prioriteres
4. Tiltaket må ha et budsjett og en plan for gjennomføring
5. Søknaden må begrunnes
6. Det må lages en rapport om bruken av pengene. Rapporten må vise hva pengene er brukt til og må sendes KUU innen 3 mndr. etter at tiltaket er ferdig.
7. 75.000,- kr deles ut om våren og 75.000,- kr deles ut om høsten. Det er ingen søknadsfrist, og tildelingene skjer fortløpende.
8. Dersom pengene til arrangementer og møtegodtgjørelse ikke blir brukt opp, brukes disse også til tildeling.

I prosjektperioden har KUU gitt over 400.000,- kr i tilskudd til 29 ulike tiltak som kommer barn og unge til gode. Det har pleid å være udisponerte tilskuddsmidler igjen ved årsslutt.

Kristiansand ble kåret til årets barne- og ungdomskommune i 2007. KUU fikk da kr.250 000 kroner som de disponerte til brygger, stupetårn og badeutstyr ved et utendørs badested.

Representanter i KUU har ulike syn på tilskuddsmidlene:

- *Pengebeløpet utvalget disponerer er i mine øyne egentlig for stort. Jeg syntes ikke utvalget skal dele ut penger på den måten de gjør idag, dette er i mine øyne ikke så viktig. Jeg vil at utvalget skal fungere som et høringsorgan for politikerne, og som et organ som tar selvstendig initiativ ovenfor dem.*
- *Jeg er veldig fornøyd med pengebeløpet vi disponerer i dag, men ønsker ikke i det hele tatt at noe av det kuttes bort. Dette for fortsatt å ha et slagkraftig KUU som kan ta avgjørelser, påvirke og fortsatt være de unge i Kristiansands beste venn.*

I følge NIBRs undersøkelse er det 82% av barne- og ungdomsrådene som fordeler egne midler til tiltak i kommunen. NIBR mener disse midlene representerer reell innflytelse, men viser samtidig til at de tiltakene de støtter i hovedsak er knyttet til fritidssektoren. Dermed gjelder den reelle innflytelsen på en svært begrenset arena. De advarer mot å la oppgaven

med å fordele midler ta for mye tid, slik at det blir mindre tid på politikktutforming og planlegging. Noen råd har derfor valgt å avgrense dette til noe de gjør en eller to ganger i året, og ikke i hvert møte. Fordelen med midlene er at de brukes til konkrete og synlige tiltak rettet mot barn og unge som de kan realisere raskt. I tillegg kan det bidra til å gjøre det mer attraktivt å delta i organet. Ved å fordele og prioritere ressurser lærer ungdommene dessuten noe om demokratiske prosesser

Rådmannen mener ordningen med tilskuddsmidler bør videreføres, men at beløpet kan reduseres fra kr.300.000 til kr.200.000.

1.4. Internasjonalt arbeid

I 2008 og 2009 har KUU hatt en aktiv rolle i forhold planlegging og gjennomføring av en stor internasjonal ungdomskonferanse i regi av UBC (Union of Baltic Cities) som ble avholdt i Kristiansand september 2009– "Bridges over the sea". KUU var vertskap og ansvarlig for programmet. Deltakelsen i UBC-konferansen var arbeidskrevende. KUU fikk mye anerkjennelse for sitt bidrag og opplevde det interessant.

Det kommer en del henvendelser om deltakelse i nye nettverk og prosjekt. Dette kan være både interessante og relevante prosjekt for KUU og ungdom å delta i. Men hovedfokuset for KUU er lokale saker. Hvis KUU skal delta i internasjonale prosjekt bør det finansieres av samarbeidspartnere, og være forankret i kommunens internasjonale strategi.

KUU har i tillegg deltatt på følgende nasjonale nettverksamlinger:

- Landstreff for ungdomsråd i Larvik våren 2008
- Ungdomskonferansen Kristiansand 2008 – vertsrolle
- Medvirkningskonferanse Karmøy høst 2009

I 2008 var KUU på studietur til Oslo. De besøkte to skoler, et ungdomsråd, Stortinget og Nobels fredssenter. Det kan gi både kompetanse og inspirasjon å møte ungdom og medvirkningsorgan fra andre kommuner. Dette er derfor en oppgave som kan tydeliggjøre i nytt mandat.

Oppsummering og anbefaling :

KUU har satt mange saker selv på dagsorden av varierende innhold, og flere har ført til endring og bidratt til at ungdom har blitt involvert i sakens videre utvikling.

KUU er blitt brukt som høringsinstans av alle sektorene. Likevel kan KUU i enda større grad bli brukt av administrasjon og hovedutvalg som høringsinstans og rådgivende organ. Mandatet bør justeres for å få fram at KUU både fungerer som rådgivende organ og høringsinstans i politiske saker.

Ordningen med tilskuddsmidler bør videreføres, men beløpet reduseres fra kr.300.000 til kr. 200.000.

Det anbefales at mandatet justeres slik at det inkluderer både deltakelse i internasjonale prosjekt og i nasjonale nettverk.

2. Valgmåter og representativitet: Hvordan kan ungdomsutvalget være representativt for kommunens ungdom?

2.2. Valgmåte

I vedtak fra formannskapet i 2007 foreslo man at utvalget skulle ha følgende sammensetning:

- 2 representanter (samt vara-) fra hver av byens ungdomsskoler
- 6 av disse representantene velges for 2 ekstra år for å ivareta den yngste aldersgruppa i videregående skole.

Ungdomsutvalget rekrutteres fra alle byens ungdomsskoler som hver stiller med en representant. Dette gir 12 representanter. Representantene til KUU velges for ett skoleår av gangen. I tillegg kan inntil seks representanter beholde sine verv i to ekstra år når de går over på videregående. Dette er gjort for å ivareta den yngste aldersgruppa på videregående, samtidig som man ikke ønsker at det holdes valg til utvalget på disse skolene. Fra skoleåret 08/09 var det fire som fortsatte til 09/10.

Kontinuitet søkes sikret ved at noen kan stille til gjenvalg fra skolen sin. Høsten 2008 var det mange som ble valgt inn om igjen fra sin ungdomsskole. Det skjedde ikke høsten 2009, så utvalget i 09/10 består av mange nye medlemmer.

Representantene i KUU utgår fra elevrådet ved sin skole, men det trenger ikke være lederen som stiller selv om det vanligvis er utfallet. Det velges også en vara fra hver skole, og både representant og vara stiller på de to første møtene når nytt utvalg etableres på høsten.

I rådet velges det en leder og en nestleder. Oversikt over ledere i prosjektperioden:

- 2007/2008: Leder Vegard Launes, nestleder Jannike Arnesen
- 2008/2009: Leder Jannike Arnesen, nestleder Jacob Emil Tønnessen
- 2009/2010: Leder Arne Bendik Rekve, nestleder Caroline Tram Nguyen

Synspunkter fra representanter i KUU:

- *Jeg synes også at det er en god ordning med at de som vil, kan ønske om å sitte et år til når KUU året nærmer seg mot slutten, og samholdet har vært utrolig bra, spesielt etter at vi hadde "Bridges over the sea" som gjorde at flere av medlemmene i KUU ble bedre kjent. Ellers er sammensetningen fin.*
- *Jeg mener valgordningen vi har per dags dato er god da det legger til rette for kontinuitet og et ungdomsutvalg med erfaringsgrunnlag blandet med "ferskingene".*
- *De som velges inn i KUU går på ungdomsskolen, men vi bør kanskje oppfordre folk også i 9.klasse til å stille til valg som KUU-representant i den hensikt å skape den kontinuiteten som er så viktig. Det skal alltid være valg, enten internt i Elevrådet eller aller helst på hele skolen slik at KUU også blir kjent for alle elevene rundt på skolene. Mitt første kjennskap med KUU kom f.eks. med at jeg tilfeldig ble spurt. Slik skal og bør det ikke være. Alle på ungdomsskolen skal være involvert og alltid ha noe å si i slike prosesser. Personen som sitter i Utvalget skal aldri representere bare seg selv, men hele skolen sin. Det er her viktig med nær kontakt med elevrådene på skolene (jfr. Elevrådskonferansen vi nå har på planleggingstadiet)*

Valgmåten bidrar til å sikre geografisk spredning og kontinuitet, og deltakelse fra ungdom i aldersgruppen 13-16 år. Valgmåten bidrar imidlertid ikke til å sikre kjønnsbalanse. Det anbefales derfor å legge inn i vedtektene at når elevrådene skal velge en representant og en vara, så skal det være en av hvert kjønn.

Ordningen med at inntil seks representanter kan beholde sine verv i to ekstra år når de går på videregående skole har fungert bra i forhold til å sikre representasjon fra ungdom i den aldersgruppen. Samtidig kan det bli stort aldersspenn mellom de yngste og de eldste i rådet, samt at de eldste ikke vil ha den samme forankringen i et skolemiljø som tidligere. Det anbefales derfor at man reduserer virkeperioden til ett ekstra år i stedet for to for de som går ut av ungdomskolen.

2.2. Representativitet

KUU er kun for ungdom, og ikke for barn under 13 år. NIBR viser til at de aller fleste råd for barn eller unge i realiteten er ungdomsråd for aldersgruppen 13 – 18 år. Ungdom de snakket med hadde liten tro på å utvide konseptet til å også inkludere barn i barneskolealder. De mente barn under 13 år ikke vil kunne forstå sakene og bidra i dem, og at de også ville synes arbeidet er kjedelig. Særlig gjaldt dette utvalgets rolle som høringsorgan som skulle ta stilling til ordinære politiske saker i kommunen.

Også politikere og administrasjon i kommunene hadde en lunken holdning til å utvide den representasjonsordningen de har i dag med noe for barn under 12 år. Særlig ble det trukket frem at medvirkning fra denne aldersgruppen er mer meningsfull på et mer lokalt nivå knyttet til konkrete forslag om endringer i nærmiljøet. Medvirkningstiltak for barn på enkeltsaker, som for eksempel barnetråkk i tilknytning til reguleringsplanarbeid, ble sett som viktig og verdifullt. I Kristiansand har vi en rekke ordninger som skal bidra til at yngre barn deltar i planprosesser, som barn – og unges representant, medvirkningskonsulent og aktivt elevrådsarbeid. Dette står nærmere omtalt i pkt 4.3.

Noen vil kanskje hevde at KUU representerer de mest taleføre og ressurssterke ungdommene, og at de vanskelig kan representere ungdom som "ikke har stemme".

NIBR sier at manglende representativitet i forhold til hele ungdomspopulasjonen er gjennomgående i alle medvirkningsorganene, og at det i noen grad er erkjent. Samtidig sees det ikke på som et vesentlig problem som man ønsker å gjøre noe med fra kommunenes side. Politikerne er fornøyd selv om ungdommene ikke er helt representative og selv om valgene er resultat av hva som er praktisk mulig. Det samme er representantene selv. Det er særlig skeptikerne i forhold til medvirkningsorganene som har målbåret at grupper av ungdom ikke kommer til orde gjennom ordningen. En løsning kan være å legge til rette for medvirkning på hver av de "lokale" arenaene som ungdom har.

BLD foreslår de at det i tillegg til representative organer (som ungdomsråd) etableres åpne og mer uformelle fora som for eksempel dialogkonferanser, kontaktmøter, drøftingsmøter og ungdomspanel. For det andre foreslår de at utekontakt og oppsøkende virksomhet gis spesielle posisjoner som positive lytteposter og talerør for ungdomsgrupper med særskilte livserfaringer og behov.

Oppsummering og anbefaling :

Valgmåten bidrar til å sikre geografisk spredning og kontinuitet, og deltakelse fra ungdom i aldersgruppen 13-16 år. For å bidra til å sikre kjønnsbalanse bør elevrådene velge en av hvert kjønn når de velger en representant og en vara.

Ordningen med at inntil seks representanter kan beholde sine verv i to ekstra år når de går på videregående bør endres til å at de kan beholde vervene i kun ett ekstra år.

De som ikke omfattes av ordningen er barn under 13 år. Medvirkning fra denne aldersgruppa ivaretas på andre måter.

Det kan tenkes at KUU ikke representerer hele bredden i forhold til ulike ungdomsmiljø og

ungdomsgrupper. Det anbefales at KUU tar initiativ til å oppsøke grupper av ungdom som kan være lite representert i KUU og som de ønsker å gi spesiell oppmerksomhet.

3. Arbeidsform: Hva er styrker og svakheter i forhold til arbeidsform?

I vedtak fra formannskapet i 2007 foreslo man følgende arbeidsform:

1. Egne utvalgsmøter
2. Dialogmøter med folkevalgte
3. Representasjon i politiske utvalg
4. Nettmøter
5. Sekretariatsfunksjonen og veilederfunksjonen for KUU er lagt til skoledirektøren v/ Pedagogisk senter.

3.1. Utvalgsmøtene

I saksframstillingen fra da KUU ble etablert ble det foreslått at utvalgsmøtene skulle brukes til intern debatt og rådslagning, og at hensikten skulle være intern konsolidering, drøfting og forberedelse av aktuelle politiske saker.

Oversikt over møteaktivitet i KUU viser følgende

- 2007/2008: 9 møter, behandlet 49 saker
- 2008/2009: 11 møter, behandlet 70 saker
- 2009/2010: Hittil pr. 12.mai 10 møter, behandlet 48 saker

Vanlig praksis er at leder og utvalgets sekretær planlegger møtene sammen. Lederen har ansvar for å lede møtene. Leder og nestleder har et særskilt ansvar for å følge opp saker som KUU tar initiativ til.

KUU setter ned arbeidsgrupper, evt. enkeltpersoner, som jobber med de aktuelle sakene mellom møtene. Disse setter seg nærmere inn i sakene og utarbeider forslag til videre behandling i utvalget.

Møteinnkalling og sakspapirer sendes direkte til hver representant på e-post en uke før møtet. Det sendes også sms om at møteinnkalling er sendt, og samme dag som møtet holdes sendes det påminning på sms. Møteinnkallinger og referat legges ut på kommunens nettside under politiske utvalg: <http://www.kristiansand.kommune.no/Politikk/Politiske-utvalg/Kristiansand-Ungdomsutvalg/>

Når KUU har saker til høring går sekretæren gjennom sakene med leder på forhånd. Leder orienterer om saken til resten av utvalget. Noen ganger kommer noen fra administrasjonen for å presentere saken.

Siden representantene velges for ett år av gangen av elevrådene tar det alltid litt tid tidlig hver høst før valgene er avholdt og det nye KUU kommer skikkelig i gang.

Deltakerne i KUU får møtegodtgjøring. Dette dekkes gjennom de budsjettmidlene som er avsatt til KUU.

Det er vanskelig å finne et godt tidspunkt for møtene i utvalget. Ungdommene ønsker ikke å gå glipp av undervisningen selv om de får godkjent fri til både møter, studietur og planlegging som "samfunnsnyttig arbeid". Tid til utvalget kommer også i konflikt med tid til trening og andre fritidsaktiviteter. Det første året ble møtene holdt kl.14, og året etter kl.16. Å starte kl.16 var problematisk fordi mange av medlemmene deltar på ulike aktiviteter om ettermiddagen. Dette året er man tilbake til kl.14. Møtene varer vanligvis i ca to timer.

Synspunkter fra representanter i KUU:

- *Jeg synes KUU fungerer godt som det er nå, men det eneste som burde gjøres noe med er at man burde kunne kaste ut medlemmer som ikke møter.*
- *Som sagt, er dette med sammensetning noe å vurdere. Jeg har ved flere anledninger følt at det har blitt en slags fireveis monolog under møtene. Er dette fordi representantene valgt fra skolene ikke er motivert for arbeidet KUU driver med? Ikke engasjerte nok? Ikke flinke nok? Hvis det skulle være noe annet, så skulle jeg gjerne ønske at medlemmene som var i KUU turte å snakke mer og være litt mer aktive i diskusjoner.*

3.2. Dialogmøter med folkevalgte

I saksframstillingen fra da KUU ble etablert ble det foreslått at KUU skulle ha dialogmøter med folkevalgte. Hensikten var å gi ungdom mulighet til både spontane og gjennomtenkte ytringer, og de folkevalgte skulle få luften sine saker hos en motivert og representativ ungdomsgruppe.

KUU har presentert seg i formannskapet hvert år, en gang i bystyret og en gang i oppvekststyret. I tillegg ble formannskapet invitert til å delta på et ordinært møte i KUU.

Både KUUs medlemmer og de folkevalgte har meldt tilbake at dette har vært nyttige og inspirerende møter som bør fortsette.

3.3. Representasjon i politiske utvalg

KUU har representanter med talerett i oppvekststyret og kulturstyret. Hensikten er å sikre kontinuerlig kontakt mellom de unge og politikerne.

KUU velger blant sine medlemmer seks representanter til kulturstyret og oppvekststyret. Tre representanter rullerer på å møte i hvert av utvalgene, og det stiller alltid to ungdommer i møtene. Disse har talerett men ikke forslagsrett. Sekretærene for disse utvalgene har ansvaret for kontakt med ungdommene og sende skriftlig innkalling. Sakene i de to styrene handler vanligvis om økonomi, men en sjelden gang er det andre typer saker der ungdommenes perspektiv trengs. Det bør vurderes om utvalgene kan etterstrebe å sette opp de sakene hvor ungdom vil komme med innspill tidligst mulig i møtet.

I følge NIBR stiller ungdommene spørsmål med om det hadde vært en bedre løsning om de sakene som er aktuelle å høre ungdoms syn på ble sendt til KUU først og så kunne ungdomsrepresentantene komme i møtene og presentere resultatet av KUUs behandling. De mener at representasjon i politiske utvalg er mest vellykket når vedkommende får diskutert saken med andre i medvirkningsorganet i forkant av møtet i komiteen. Det er imidlertid ikke alltid lett å få til rent praktisk at KUU har møter i tidspunktet mellom utsending av saker og hovedutvalgsmøtene.

3.4. Nettmøter

I formannsapsaken fra 2007 ble det vedtatt at bruk av IKT for å fremme ungdoms deltakelse i lokaldemokratiet skulle utredes i tilknytning til KUU.

Dette vedtaket er i noen grad fulgt opp gjennom utredning om "Virtuelt Rådhus" hvor KUU har vært konsultert, men det har i liten grad blitt fulgt opp i praksis.

KUU har nylig etablert egen side på Facebook og har egen blogg:

<http://kristiansandsungdomsutvalg.blogg.no/>

Dette er relativt nytt, og det er for tidlig å si hvordan tiltaket virker i forhold til å få inn saker og økt engasjement blant ungdom generelt.

I følge NIBR ser det ut som kommunene har langt igjen på bruk av egen internettside, og representantene har i all hovedsak dårlige informasjonskanaler tilbake til resten av ungdomsgruppa.

KUU har egen side på kommunens oversikt over politiske utvalg:

<http://www.kristiansand.kommune.no/Politikk/Politiske-utvalg/Kristiansand-Ungdomsutvalg/>.

For å bli enda mer synlige ønsker KUU en mer sentral plassering på kommunens hjemmeside.

3.5. Sekretariat

Sekretariatsfunksjonen og veilederfunksjonen for KUU er lagt til skoledirektøren v/ Pedagogisk senter. Det er beregnet en 20 % stilling knyttet til oppgaven som sekretær for KUU, og i praksis er det avsatt en hel dag i uka til arbeidet. Av de kr.450.000 som er avsatt i budsjettet til KUU, brukes ca 150.000 til sekretariat og administrative utgifter.

Ved hvert nytt skoleår organiserer sekretæren oppstart av ungdomsutvalgets virksomhet ved å etterlyse at det holdes valg og stilles representant fra hver skole. Sekretæren har ansvar for å sette opp møtetider, kalle inn til møter og skrive protokoller/referater. Når KUU har saker til høring går sekretæren gjennom sakene med leder på forhånd. Sekretæren veileder utvalget i forhold til kommunens saksgang, politisk arbeid, presentasjoner, å skrive innlegg med mer. Saksbehandling av søknader tar en del av sekretariatets tid.

Sitat fra medlem i KUU:

- *Det er ingen tvil om at en sekretær er vanvittig viktig. En sekretær med god innsikt i det politiske og organisatoriske i kommunen er en stor fordel.*

NIBR sier i sin rapport at organisering og forankring i kommunen er viktig for å få til et velfungerende medvirkningsorgan. Det vil minimum måtte innebære ressurser i form av tid fra minst en ansatt i kommunen. Medvirkningsorganenes "sekretærer" har en nøkkelrolle, og uten denne funksjonen ser det ikke ut til å være mulig å opprettholde et medvirkningsorgan for barn og ungdom. For å gjøre arbeidet meningsfullt og levende for ungdommen ser det også ut til at konkret opplæring og å la ungdommene selv få ansvar, er gode strategier.

Sekretariatsfunksjonen for KUU bør fortsatt være minimum 20%. Aktivitetsnivået avhenger av ressurser avsatt til administrativ støtte. Hvis det er ønskelig med økt aktivitetsnivå og større grad av opplæring og bistand, bør stillingen økes. Det synes ikke å være økonomiske rammer for det nå.

Det vurderes som en fordel at sekretariatet er fortsatt organisert ved pedagogisk senter. Det forenkler samarbeid med andre som jobber med medvirkning for barn og unge, og gjør det enklere å bygge og å bruke eksisterende nettverk med skoler og elevråd.

Oppsummering og anbefaling:

Utvalget har hatt et høyt aktivitetsnivå. Utvalgsmøter fungerer tilfredsstillende og kan videreføres i nåværende form.

Utvalgets dialogmøter med folkevalgte har vært vellykket, og kan med fordel videreutvikles og gjerne inkludere flere av hovedutvalgene.

Representasjon i politiske utvalg fungerer tilfredsstillende, men det bør vurderes om det skal lages nye rutiner for saksbehandling både i hovedutvalgene og i KUU.

Bruk av digitale medier er relativt nytt og under utprøving. Det anbefales at KUU får mer sentral plassering på kommunens hjemmeside.

Sekretariatsfunksjonen fungerer bra og bør videreføres som i dag.

4. Ungdomsutvalgets funksjon: Er KUU en hensiktsmessig ordning for å fremme deltakelse og innflytelse?

4.1. Politikernes, administrasjon og ungdommens syn i NIBRs kartlegging

I følge NIBR er politikerne i casekommunene positive til å ha et medvirkningsorgan, og de mener ungdommene er konstruktive og ser etter løsninger. Ungdom bidrar med andre vinklinger og øker de voksnes kunnskapsgrunnlag slik at beslutningsgrunnlaget også blir bedre. Politikerne mener også at medvirkningsorganene gir både demokratisk sosialisering og større tilknytning til lokalsamfunnet. Når KUU har hatt dialogmøte med formannskapet har de fått svært positive tilbakemeldinger og signaler om at dette er et viktig organ for kommunen.

I NIBRs undersøkelse fant de at administrasjonens holdninger varierer. Mange er imponert, og de aller fleste mener i prinsippet at deltakelse er viktig ut fra et demokratiresonnement. Flere hadde erfart at medvirkningen gjorde sakene de jobbet med bedre belyst. Samtidig er en del skeptiske til om de får nok igjen for å bruke tid på å involvere ungdom, og noen er kritiske til om ungdommen som involveres er representativ. I hovedsak vil de med mer erfaring fra samarbeid være mer positive til organet. Det er sektorvise forskjeller, og særlig i sektorene som har ansvar for fysisk planlegging har de positive erfaringer med medvirkning generelt. I skolesektoren er de positivt innstilt til skolen som rekrutterende arena og medvirkningsarbeide som konsept. Det er lite empiri fra helsesektoren, noe som indikerer at medvirkningsorganene i liten grad trekkes inn her. I oppvekst og kultursektoren er det svært delte syn på medvirkningsorganene.

I følge NIBR opplever ungdommene at de møtes med respekt og at de blir hørt. De opplever at de har innflytelse gjennom å få bidra med sine standpunkt selv om de ikke alltid får gjennomslag for sitt syn.

4.2. Nasjonale føringer og forskning

Det er bred enighet i ulike deler av forvaltningen i Norge om at barn og unge bør medvirke på ulike arenaer. Dette har blant annet bakgrunn i at man mener tilbud til denne gruppen kan bli bedre hvis de blir hørt, og at de kan ha en innsikt som voksne ikke har. Det har vært en holdningsendring fra å se på barn og unge som uferdige voksne til å se på dem som mennesker med erfaringer og innsikt det er verdt å lytte til.

I Kommunal- og regionaldepartementets St.meld. nr. 33 (2007-2008) "Eit sterkt lokaldemokrati", er unge i lokaldemokratiet viet spesiell oppmerksomhet. Det heter blant annet at:

Inkludering av barn og unge i lokaldemokratiet medverkar til å styrkja det. Synspunkt frå barn og ungdom kan gjera at politikarane tek avgjerder på eit breiare grunnlag enn dei elles ville ha gjort. Deltaking i lokale plan- og avgjerdsprosessar, i ungdomsråd og liknande organ har ført til større politisk engasjement og interesse for lokaldemokratiet mellom ungdom

Medvirkning fra barn og ungdom verdsettes positivt i de ulike sektordepartementene slik at signalene til kommunene fra statlig nivå på dette temaet er gjennomgående og konsistente. Det er like fullt en bred politisk enighet om at kommunene skal stå fritt til å velge om de skal ha en representasjonsordning for barn og unge og hvordan de eventuelt skal organisere denne.

Miljøverndepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet har ansvar for plan- og bygningslovgivningen, hvor det er presisert at barn og unges interesser skal ivaretas i planprosessene. Med ny lov fra 2008, forsterkes kommunens ansvar for medvirkning fra befolkningen generelt og fra barn og unge spesielt. I henhold til lovens § 5-1. skal enhver som fremmer planforslag legge til rette for medvirkning enten dette er private eller kommunale planer. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Det understrekes også at det er viktig at barn og unge blir trukket med tidlig i planprosessen for å sikre reell medvirkning fordi erfaringene viser at det er vanskeligere å bli hørt og tatt hensyn til dersom ens synspunkter fremmes sent i planprosessen.

Kunnskapsdepartementet legger til rette for brukermedvirkning blant annet gjennom opplæringsloven som forankrer elevenes deltakelse i elevråd, samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg. Elevrådene er en første deltakelses- og innflytelseserfaring for mange.

82% av kommunene i NIBRs undersøkelsen har innflytelsesorgan per i dag. I tillegg er det 5% som har hatt det tidligere, men hvor organet enten er nedlagt eller inaktivt/sovende. 18% av kommunene i undersøkelsen har ikke medvirkningsorgan for barn og unge. De fleste av disse er småkommuner med færre enn 5000 innbyggere - 50 av 62 kommuner. De resterende 12 har mellom 5000 og 20 000 innbyggere. En del av kommunene som ikke har medvirkningsorgan involverer barn og unge på annet vis.

Det er en del systematiske forskjeller mellom organene som heter barne- og ungdomsråd, og organene som heter barn og unges kommunestyre eller bystyre. De fleste barne- og ungdomsråd er i realiteten ungdomsråd – medlemmene er i alderen 14 – 18 år. Rådene har møter 8-10 ganger i året, og har i snitt 9 medlemmer. Barn og unges kommunestyre avholdes vanligvis en gang i året. Deltakerne er i aldersgruppen 11 til 18 år, og det kan være svært mange på et møte. 80% av styrene har mer enn 14 representanter, og 50% har 20 eller flere.

Deltagelse i ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre er en av flere mulige kanaler for politisk innflytelse. Ungdoms kanaler for demokratisk påvirkning kan beskrives som følger:

1. Partikanalen: Ungdom kan melde seg inn i ungdomspolitiske partier og engasjere seg politisk der. Påvirkningen skjer da i hovedsak gjennom moderpartiet.
2. Den korporative kanal: Ungdom kan også søke å påvirke samfunnet gjennom interessepolitiske ungdomsorganisasjoner som for eksempel Natur og Ungdom, Røde Kors eller Palestina-komitéen.
3. Aksjonskanalen: De kan mobiliseres i enkeltsaker, gå i demonstrasjonstog, skrive under på underskriftskampanjer eller lignende.
4. Forvaltningens brukerkanal: Ungdomsråd og ungdommens kommunestyre er eksempler på dette. Kanalen har vokst frem siden midten av 1900-tallet samtidig med en mer omfattende velferdsstat og byråkratisk autonomi, og hensikten med kanalen er blant annet å styrke beslutningsgrunnlaget for politikere og forvaltningen.

NIBR viser til at unge voksne i alderen 18 - 25 år er underrepresentert som folkevalgte. Et fellestrekk i deres casekommuner er at medvirkningsorganet sees som et supplement til de ordinære politiske kanalene for en gruppe som ikke kan delta gjennom disse. Når man er stemmeberettiget forventes det at man bruker de andre kanalene som finnes for resten av befolkningen.

Samfunnsvitenskapelig forskning på deltakelse generelt gir et ufullstendig bilde av i hvilken grad politisk deltakelse er kumulativ (dvs. samme person er aktiv på flere ulike arenaer) eller spesialisert (dvs. man deltar på en politisk arena men ikke på en annen). For ungdomsbefolkningen er ikke bildet noe klarere, og det finnes ingen kvantitativ forskning på dette. Kvalitativt materiale indikerer at ungdommer som har erfaring fra ungdomsråd også er/blir mer aktive på andre politiske arenaer.

Ungdomsråd skiller seg fra eldreråd, innvandrerråd og råd for funksjonshemmede ved at det ikke er et supplement til grupper som alt har en politisk stemme, men at det er et supplement til en gruppe som ikke har en politisk stemme. I den politiske behandlingen av St.meld. nr. 33 (2007-2008) *Eit sterkt lokaldemokrati*, var det ingen som målbar at ungdomsråd eller tilsvarende representasjonsordning bør bli lovfestet på linje med eldreråd og råd for funksjonshemmede. Både regjeringen og et flertall i kommunal- og forvaltningskomiteen trakk imidlertid frem som positivt at et stort flertall av kommunene faktisk har barne- og/eller ungdomsråd og/eller kommunestyre for barn og ungdom.

NIBR oppsummerer i sin rapport fem hovedbegrunnelser for barn og ungdoms medvirkning:

1. Etisk imperativ – menneskerettigheter – av prinsipp
2. Kollektiv brukermedvirkning gir bedre tjenester
3. Større innsikt gir bedre beslutninger
4. Demokratisk sosialisering
5. Sosiale og sosialpolitiske begrunnelser

4.3. Andre medvirkningsordninger i Kristiansand

Kristiansand har en **medvirkningskonsulent** med ansvar for å gjennomføre medvirkningsprosesser som gir barn og unge mulighet til å delta aktivt med innspill når kommunen planlegger. Stillingen er organisert hos skoledirektøren v/ pedagogisk senter, samme sted som sekretær for KUU. Mye av arbeidet er knyttet til fysisk planlegging. De ulike sektorene i kommunen kontakter denne medvirkningsansvarlige når de skal legge til rette for at de unge innbyggernes stemmer kan bli synlig i planarbeidet. Arbeidet foregår vanligvis på bydelsnivå, så heller enn KUU er det lokale elevråd, skoler og barnehager som blir koblet inn i arbeidet. Det er også raskere å koble på disse aktørene enn KUU, slik at KUU blir mest aktuelt å bruke i de langvarige prosessene. Konsulenten har også brukt utvalget til å gi innspill på de tekstlige delene i sine arbeider.

Barn og unges representant etter den nye plan og bygningsloven har en 70%stilling. Stillingen er organisert i kultursektoren. Representanten møter i byutviklingsstyret, gjennomgår sakslister og går inn i alle saker som angår barn og unge. Representanten deltar i de ukentlige møtene i tre tverrsektorielle samarbeidsgrupper for vest, øst og sentrum. I Kristiansand er det tidligere gjort et omfattende kartleggingsarbeid med barnetråkkregistreringer, og kartfesting av grønne lunger, badeplasser, hjerteplasser og skolenes bruk av arealene. Dette bruker barnerepresentanten mye i sitt arbeid i dag. KUU har gjort et vedtak på at de ønsker et nærmere samarbeid med barn og unges representant.

Elevrådsarbeid. Siden 1995 har det vært en fast ordning med skolering av elevråd i regi av Pedagogisk senter. Kommunen har etter hvert ansatt en veileder ved Pedagogisk senter som jobber med å strukturere og koordinere arbeidet knyttet til medvirkning og demokratiforståelse. Alle elevråd i kommunen skolerer ved oppstart av et nytt skoleår. Skoleringen fokuserer på betydningen av å ha et elevråd som fungerer og hvordan man kan få dette til. Det er laget et eget kursmaterieell til bruk for samlingen. Elevrådskontaktene samarbeider om gjennomføringen. Kurset fører elevrådene frem til en egen plan for elevrådsarbeidet inneværende skoleår. Elevrådskontaktene innkalles til samling minst en gang pr år. Dette gjøres for å holde interesse og oppmerksomhet på elevrådsarbeidet i

kommunen og for å gi informasjon, skape et nettverk, utveksle tips og erfaringer mellom skolene.

Elevrådene er høringsinstans i plansaker som angår deres nærområde. Det har kommunen vedtatt i egne retningslinjer. Elevrådene blir involvert i saker som angår barn og unges oppvekstvilkår. Kommunens bevisste satsing på elevrådsarbeid, har gitt elevrådene økt status og betydning. Gjennom satsing på elevråd og elevrådsarbeid har Kristiansand kommune opparbeidet gode rutiner for dette arbeidet. Ved å holde fast på rutinene og stadig utvikle disse, er det oppnådd gode resultater. Bevisst satsing har gjort at elevene og elevrådene i kommunen er aktive, tar initiativ på egen skole, i nærmiljøet og overfor kommunen.

4.4. Er ungdomsutvalget en hensiktsmessig ordning i Kristiansand?

Representanter fra KUU sier selv:

- *Jeg er opptatt av at ungdom skal være synlige i Kristiansand, og gjennom KUU kan de være med å påvirke og prøve å nå frem til politikerne med sine meninger om Kristiansand og deres ønsker. Det er ikke bare de voksne som bor i byen, og ikke alltid de voksne som vet alt eller vet best. Ungdommene har et synspunkt de også, og det er viktig å få frem stemmene til ungdommene i byen.*
- *Fordi dette gir ungdom en unik demokrati-forståelse. Det er viktig å ha et uavhengig organ politikerne kan lytte til.*
- *Hvorfor et effektivt ungdomsutvalg er viktig, er åpenbart fordi en så stor samfunnsgruppe som ungdommen bør ha uttalelsesrett og påvirkningskraft i offentlige prosesser og avgjørelser. I tillegg er vårt ungdomsutvalg partipolitisk uavhengig, noe som gir politikerne en slags kontakt med vanlige ungdommer. Dette henger litt sammen med valg av representanter. Ved å ta inn en representant fra hver skole kommer alle stemmer med, ikke bare superengasjerte stemmer.*
- *Jeg synes det har fungert kjempe bra i KUU, både med penger og selve utvalget. KUU burde og SKAL bli mer synlige i Kristiansand for at ungdom i Kristiansand skal få fremmet sine meninger og bli sett!*
- *Et fortsatt ungdomsutvalg er viktig for muligheten det gir for at en stor gruppe menneske skal ha et organ hvor de har muligheten til å fremme sine synspunkter. Det er alltid viktig å på en måte være en gruppe for rett og slett å bli hørt. På lik linje med eldrerådet og rådet for funksjonshemmede.*

Et overordnet mål for kommunen i den kommende kommuneplanen og kommunens kommunikasjonsstrategi er at innbyggerne deltar aktivt i lokalsamfunnet. En sentral strategi for å nå dette målet er at kommunen stimulerer barn og unges evne til demokratiforståelse og medvirkning. En annen strategi er at kommunen skal gjennomføre planprosesser som fremmer deltakelse, engasjement, ideer og synspunkter blant innbyggere og ulike interessegrupper. KUU er et av flere tiltak som bidrar til dette.

KUU ble etablert som en prøveordning, og denne evalueringen skulle gi svar på om dette bør etableres som en permanent ordning. Ut fra anbefalinger i NIBR rapporten bør kommunen fortsatt ha et eget innflytelsesorgan for ungdom. KUU har fungert relativt bra i sin nåværende form, og det vurderes derfor ikke som aktuelt å erstatte det for eksempel med barn- og unges bystyre. Rådmannen vil derfor anbefale at ordningen videreføres som en permanent ordning i sin nåværende form. Samtidig bør de forbedringsmuligheter og endringsforslag som er kommet fram i denne saken innarbeides i det videre arbeid.

Det vurderes ikke som hensiktsmessig å gjennomføre en ny evaluering av KUU. Men det vil antagelig være nyttig at utvalget årlig gjennomgår egen fungering og praksis i forhold til de samme punktene som er gjennomgått i denne saken. På den måten kan de justere kursen,

og vurdere fortløpende om noe bør endres. Hvert andre år bør denne gjennomgangen presenteres for formannskapet i form av en rapport.

Oppsummering og anbefaling:

Opprettelse av eget innflytelsesorgan for barn og unge er anbefalt både gjennom nasjonale politiske føringer og forskere. KUU vurderes som hensiktsmessig av de ulike partene. KUU bør videreføres som en permanent ordning i sin nåværende form. KUU har samtidig følgende forbedringsmuligheter:

- KUU bør i enda større grad bli brukt av administrasjon og hovedutvalg som høringsinstans og konsultasjonsorgan.
- Utvalgets dialogmøter med folkevalgte videreutvikles og inkludere flere av hovedutvalgene.
- Nye rutiner for saksbehandling både i hovedutvalgene og i KUU.
- KUU bør tar initiativ til å oppsøke grupper av ungdom som kan være lite representert i KUU og som de ønsker å gi spesiell oppmerksomhet.
- KUU bør få en mer sentral plassering på kommunens hjemmeside.

Forslag til nytt mandat (endringer skrevet i kursiv)

1. Utvalget tar selvstendige initiativ overfor politikere.
2. Utvalget fungerer som *rådgivende organ* og høringsinstans i politiske saker.
3. Utvalget fordeler egne tilskuddsmidler.
4. *Utvalget kan delta i nasjonale nettverk og internasjonale prosjekt.*

Forslag til endring av valgmåte (endringer skrevet i kursiv)

- Utvalget består av en representant fra hver ungdomsskole med personlig vara. Utvalget oppnevner selv lederen
- *Når skolene velger representant og personlig vara skal begge kjønn være representert.*
- *Inntil seks representanter kan beholde sine verv ett år ekstra når de går over på videregående.*

Vedrørende økonomi så bør ordningen med tilskuddsmidler videreføres, men beløpet kan reduseres fra kr.300.000 til kr. 200.000. Det innebærer at det må avsettes kr.350.000 årlig i budsjettet til videreføring.

KUU bør rapportere hvert andre år til formannskapet om hvordan de vurderer:

1. Resultatoppnåelse: Hva har KUU oppnådd i forhold til mandatet?
2. Valgmåter, rekruttering og representativitet: Hvordan er ungdomsutvalget representativt for hele kommunens ungdomsbefolkning?
3. Arbeidsform: Hva er styrker og svakheter i forhold til arbeidsform?
4. Ungdomsutvalgets funksjon: Hvordan bidrar KUU i forhold til å fremme deltakelse og innflytelse?

Rapporten bør utarbeides i slutten av skoleåret. Første rapportering bør komme våren 2012

Punkt 66/10: Tiltak for å bedre innbyggernes tillit til lokaldemokratiet i Kristiansand

Bilag

dltmp46.Doc

Saksprotokoll

hør debatten sak 142-10

Dato: 12.05.2010
Saksnr.: 200909457-4
Arkivkode E: 00
Saksbehandler: Dag Vige

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
09.06.2010

Tiltak for å bedre innbyggernes tillit til lokaldemokratiet i Kristiansand

Sammendrag: Høsten 2008 gjennomførte KS en spørreundersøkelse blant 1000 innbyggere i Kristiansand. Kristiansand kom godt ut når det gjaldt politisk tydelighet og tjenestetilbud. Men kommunen fikk relativt dårlig score når det gjaldt folkevalgtes lydhørhet, involvering og innbyggernes mulighet for innflytelse. Resultatene ble presentert for formannskapet i mars 2009, og det ble da satt ned en ad hoc – komitè som fikk i oppdrag å komme med forslag til forbedringer. Komiteen har gått gjennom undersøkelser og tidligere satsinger på lokaldemokrati i Kristiansand, samt invitert partigruppene, interessegrupper, media, utdanningsinstitusjoner og befolkningen generelt til å komme med forslag til forbedringstiltak. Komiteen har vektlagt tiltak som kan bedre kommunens og de folkevalgtes omdømme. På grunnlag av dette anbefaler komiteen følgende tiltak:

1. Implementere "Virtuelt Rådhus".
2. Tydeliggjøre hvordan innbyggere og grupper kan påvirke og få innsyn i planer og saksbehandling på kommunens hjemmeside.
3. Ungdomskole-elever kurser eldre i bruk av internett.
4. Dyktiggjøre saksbehandlere i forhold til service og kundekontakt.
5. Tydeliggjøre medvirkningsmetoder i planprogrammene.
6. Styrke medvirkningskompetanse blant folkevalgte, planleggere og saksbehandlere.
7. Bruke kommunens råd mer aktivt i medvirkningsprosesser og dialog med grupper av befolkningen som har demokratisk underskudd.
8. Videreføre formannskapets temamøter i bydeler og områder.
9. Bruke måleverktøy som finnes og brukes av andre kommuner, og innarbeide dette i handlingsprogram og årsrapport.
10. Gjennomgå eksisterende brukerundersøkelser med tanke hvilken informasjon de gir om innbyggernes tillit til kommunen som helhet.
11. Invitere relevante fagmiljø til å komme med analyser og forbedringsforslag av hva som kan bedre tilliten til lokaldemokratiet i Kristiansand.

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet slutter seg anbefalingene fra ad hoc komiteen og anbefaler at disse følges opp av rådmann, ordfører og partigrupper.
2. Aktuelle tiltak vurderes innarbeidet i handlingsprogram og budsjett for 2011.

Dag Vige, formannskapet

Tor Sigbjørn Utsogn, formannskapet
Ellen Skeie Hansen, formannskapet

Trykt vedlegg: Innspill og rapporter

Bakgrunn for saken

Høsten 2008 gjennomførte Kommunenes Sentralforbund en spørreundersøkelse blant 1000 innbyggere i Kristiansand. De samme spørsmålene ble også stilt til alle folkevalgte i bystyret. Den samme undersøkelsen ble gjennomført i fem andre kommuner. Kristiansand kom godt ut når det gjaldt politisk tydelighet og tjenestetilbudet, med fikk dårlig score på følgende:

- Likebehandling: Særinteresser har bedre kår enn fellesinteresser, og de med personlige forbindelser får helt klart lettere ivaretatt sine interesser enn de uten.
- Kommunens informasjon: Kommunen er ikke god til å informere om aktuelle saker som diskuteres i lokalpolitikken, og heller ikke god til å informere om hvilke rettigheter man har som innbygger
- Folkevalgtes involvering: Kommunen er lite åpen for forslag og involvering fra innbyggerne
- Folkevalgtes lydhørhet: Politikerne er lite lydhøre, er bare moderat interessert i folkets meninger
- Egen innflytelse: Det er vanskelig å påvirke kommunale beslutninger

Resultatene ble presentert for formannskapet i mars 2009, og det ble da satt ned en ad hoc komite bestående av Dag Vige, Tor Utsogn og Ellen Skeie Hansen. I møte 14.10.2009 vedtok formannskapet følgende mandat for komiteens arbeid:

1. Kommunen evaluerer egen praksis med bistand fra KS
2. Komiteen går gjennom tidligere undersøkelser og satsinger på lokaldemokrati i Kristiansand, og vurderer om tiltakene kan vitaliseres.
3. Partigruppene inviteres til å komme med skriftlige forslag til forbedringstiltak.
4. Komiteen inviterer ulike interessegrupper, media, studenter og befolkningen generelt til å komme med innspill til forbedringstiltak.
5. Komiteen utarbeider forslag til tiltak med bistand fra ekstern konsulent.
6. Rådmannen innarbeider forslag til bedre informasjonsrutiner i handlingsprogram og virksomhetsplaner.

Komiteen har fått administrativ bistand fra Rita Hansen, leder for kommunikasjonstjenesten, seksjonsleder Anne Aunevik og politisk rådgiver Cathy Quist.

Komiteen hadde opprinnelig tenkt å innhente konsulentbistand til å systematisere innspillene og utarbeide konkrete forslag basert på disse samt egne faglige vurderinger. Det vurderes ikke lenger som aktuelt, og da særlig fordi det har kommet inn relativt få innspill. Kristiansand har tidligere deltatt i undersøkelser og satsinger som gir råd og anbefalinger om hva som kan bedre vilkårene for lokaldemokratisk deltakelse. Mange av de tiltakene som er foreslått tidligere er fortsatt aktuelle, og kan med fordel vitaliseres. Flere andre undersøkelser kan dessuten gi utfyllende info om hvordan innbyggere oppfatter folkevalgtes rolle. Komiteens egen gjennomgang av innspill og rapporter fra tidligere satsinger vurderes som tilstrekkelig, og følger som trykt vedlegg.

Komiteen vil understreke at de andre pilotkommunene var mye mindre enn Kristiansand. Det vil antagelig influere på hva slags kontakt og samarbeidsarenaer det er realistisk å få til mellom folkevalgte og innbyggere. I andre undersøkelser viser det seg at oppfatningen av de folkevalgtes representativitet og lydhørhet viser en tendens til å bli mer negativ med økende kommunestørrelse.

Begrepet "særinteresser" framstilles som noe negativt i presentasjon av funnene. Men særinteresser kan også være viktig for å utløse politisk engasjement. I praksis kan det for eksempel bety at innbyggere har gått sammen for å samarbeide og aksjonere i forhold til noe de brenner for.

Forskning om lokaldemokrati

I januar 2010 ble det avholdt en nasjonal konferanse om lokaldemokratiet i Norge hvor to av komiteens medlemmer deltok. Konferansen var en del av forskningsprogrammet "Demokrati, styring og regionalitet" (DEMOSREG) som skal stimulere til økt kunnskap om lokale og regionale konsekvenser av nasjonale og internasjonale utviklingstrekk i forhold til samfunnsdeltakelse, bosetting, tjenestetilgjengelighet, næringsutvikling og identitet. Komiteen har valgt å bruke noen av de foreløpige funnene i forskningsprogrammet som bakgrunn for forslagene.

I følge professor Lawrence Rose ved Universitetet i Oslo, er innbyggerne stort sett fornøyd med hvordan demokratiet fungerer. Over 80% sier seg nokså fornøyd eller meget fornøyd med måten lokaldemokratiet fungerer. Innbyggerne mener lokaldemokrati er nødvendig for å få demokratiet til å fungere. 65% mener valgresultatet har stor eller en viss betydning for hvordan utviklingen i kommunen skjer. 35% sier det har ingen betydning.

Innbyggerne har like høy eller høyere tillit til lokale politikere enn nasjonale politikere. De har stor tillit til ordførere og kommunestyret, men klart mindre tillit til kommunal administrasjon og til fylketinget. 47% mener lokalpolitikkerne tar hensyn til det folk mener når det tas beslutninger.

Innbyggerne mener de har gode forutsetninger til å delta og mene noe om lokalpolitikk. De kan mye om det som skjer. Selv om den vanlige innbygger føler begrenset forpliktelse til å engasjere seg, så er interessen for lokalpolitikk er relativt høy – like mye som interessen for nasjonalpolitikk. Synspunkt på egen lokalpolitisk kompetanse er økende.

Undersøkelser til forsker Jacob Aars fra Rokkansenteret viser at arbeidspendling har liten effekt på deltakelse i samfunnsliv, mens fritidspendling viser en positiv effekt. Fritidspendling betyr reising ut av kommunen i forbindelse med familiebesøk, trening, shopping og benyttelse av kulturtilbud. Resultatene viser at personer som pendler med disse formålene, oftere øver innflytelse på lokalpolitikken i egen kommune, de er oftere med i politiske organisasjoner, og de har mer interesse for politikk i nabokommunene enn andre personer har. En mulig forklaring er at kommunen er et viktig orienterings-punkt for innbyggerne, både politisk og som tjenesteyter.

1. Virtuelt rådhus og publikumsservice

Flere undersøkelser i tillegg til innbyggerundersøkelsen fra KS viser at kommunen har et forbedringspotensiale når det gjelder informasjon og service. Dette har blitt bekreftet gjennom alle innspillene som har kommet i kartleggingsprosessen, og det gjelder i særlig grad tiltak som kan bidra til å gi åpenhet rundt beslutningsprosesser.

Kommunen får mye positiv tilbakemelding på bruk av nettet. Den nye hjemmesiden er en stor forbedring og brukes som informasjons- og nyhetskilde både av media og av privatpersoner. Politisk Agenda og offentlig postjournal gir innsyn i politiske vedtak og prosesser. Ordfører (www.ordfører.no) har egen nettside og blogg, hvor også nettmøte er prøvd ut.

Kommunen som organisasjon er på Facebook (<http://www.facebook.com/pages/Kristiansand-kommune/79632777479>) . Mulighetene for nettprat (også kalt Chatting) er under utprøving ved flere publikumsmottak.

Sosiale medier er stadig i bruk for å mobilisere innbyggere i ulike aksjoner, og brukes i tillegg aktivt av mange folkevalgte. Kristiansand ungdomsutvalg (KUU) har egen blogg: <http://kristiansandungdomsutvalg.blogg.no/>

Kommunen gjennomførte i 2008 og 2009 et forprosjekt om Virtuelt Rådhus. Grunntanken var å tilrettelegge informasjon om lokalpolitikk for et ungt publikum på et nettsted. Virtuelt Rådhus skulle bruke digitale virkemidler til å gi innblikk i lokalpolitiske prosesser, og å skape engasjement blant yngre innbyggere og nettbrukere. Det skulle også gi mulighet for selv å bli hørt i den politiske debatten. Det ble utarbeidet en rekke ideer med bistand fra næringsliv, forskere fra UiA og fra ungdom. De kom med ideer som kombinerte spillverden, wiki, nettsamfunn og 3D-representasjoner.

Kristiansand kommune har skaffet delfinansiering av prosjektet ved å søke Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) om prosjektmidler til "Digital fornying i kommunene". Men av budsjettmessige årsaker har virtuelt rådhus ikke vært prioritert i handlingsprogram og budsjett. Det vurderes som viktig for videre utvikling av lokaldemokratiet at Kristiansand i større grad bruker digitale virkemiddel for å øke deltakelsen og drøfte kommunale spørsmål. Mange etterlyste dette i innspill og kartlegging. Komiteen ønsker at rådmannen vurderer om hele eller deler av det som ble fremmet i forprosjektet Virtuelt Rådhus kan implementeres uten store kostnader.

Svært mange etterlyser informasjon om hvordan de kan få innsyn i hvordan saker behandles og hvordan de kan påvirke og involveres seg i beslutningsprosesser. Komiteen ønsker derfor at kommunen bruker hjemmesiden til å legge ut informasjon om framgangsmåte og innbyggernes rettigheter i forhold saksbehandling, klageadgang og muligheter for innsyn i beslutningsprosesser. Dette bør inkludere informasjon om ulike ombudsfunksjoner, kontakt med folkevalgte og muligheter for å varsle hvis man har mistanke om forskjellsbehandling eller misligheter. Den bør også synliggjøre pågående planprosesser, og hvordan medvirknings- og påvirkningsmulighetene er i de ulike fasene i planprosessen.

Det er ulike grupper som ikke bruker internett, blant annet en del eldre. Det er et poeng å tilby særskilt kursing av for grupper som ikke er vant til dagens nettbruk. Eldresenter og ungdomskoler kan eksempelvis være samarbeidspartnere i utvikling av tilbud. Eldresentrene bør ha offentlig tilgjengelige PC-er med internett-tilgang.

Enkelte etterlyser en kommunal informasjonsavis. Det er imidlertid svært ressurskrevende å produsere, og komiteen er ikke sikker på informasjonsverdien. Dessuten er Kristiansands Avis blitt en sentral kanal for å få ut nyhetsstoff om kommunale planer og prosjekt, som et godt supplement til medier som allerede er i markedet. Komiteen vil derfor anbefale fortsatt utvikling av kommunens nettbaserte informasjon, og en aktiv oppsøking av eksisterende medier framfor at det skal produseres egen kommunal avis.

Det er administrasjonens ansvar å sikre gode systemer og rutiner for informasjon og tilbakemelding. Komiteen forventer derfor at administrasjonen jobber videre med for eksempel nettbaserte oversikter over tilskudd og rutiner for tildeling, elektronisk forslagskasse, rutiner for tilbakemelding, og informasjon om hvordan man får opp politiske saker.

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) årlige kvalitetsvurdering av offentlige nettsteder har påvist flere forbedringsområder for Kristiansand kommune. Kvalitetsvurderingen omfatter forhold som dels er teknologiavhengige, dels går på innhold og nyttige tjenester. Kristiansand kommunes tekniske publiseringsplattform har vært et problem, men kommunen har nylig skiftet ut hele plattformen.

Samtidig med skifte av publiseringsplattform har Kristiansand kommune systematisk lagt til rette for å forbedre sin nettbaserte informasjon og mulighetene for enkelt å komme i kontakt med kommunen. Gode tilbakemeldinger fra nettbrukere tyder på at endringene var vært vellykket.

Kristiansand kommune gjennomførte en brukerundersøkelse direkte på kommuneportalen i april 2010. Datagrunnlaget er ikke ferdig analysert, men tilbakemeldingene ser bra ut også her. Å lytte til nettbrukere skjer stort sett via tilbakemeldinger og brukeranalyse på søkemotorer. Denne type brukerundersøkelse gir kommunen en helt annen mulighet til å lytte, og kommunen får svært verdifull informasjon. Vi anbefaler derfor at Kristiansand kommune årlig gjennomfører denne type brukerundersøkelse.

Når det gjelder andre kvalitetskriterier er det spesielt nyttige tjenester basert på ny nettt Teknologi som er en konstant utfordring. Det er derfor viktig at kommunens ledelse prioriterer å styrke dette området.

Forbrukerrådet tester jevnlig kommunal service på nett, e-post og telefon. Testene viser at Kristiansand kommune har et forbedringspotensiale, spesielt på e-post og telefon.

Publikumskontakt handler om mer enn digitale hjelpemidler. Det er saksbehandlere og skrankepersonell som ofte er kommunens ansikt utad i forhold til innbyggerne, enten den skjer digitalt, på telefon eller ansikt til ansikt. Kommunens omdømme er nært knytte til hvor fornøyde innbyggerne er med tjenester og service. Det er derfor viktig at kommunens ledelse prioriterer å styrke kompetanse og ferdigheter innen publikumsservice slik at kommunen oppleves som troverdig, profesjonell og imøtekommende i forhold til hele mangfoldet i befolkningen.

Aktuelle tiltak:

- Implementere "Virtuelt Rådhus".
- Tydeliggjøre hvordan innbyggere og grupper kan påvirke og få innsyn i planer og saksbehandling på kommunens hjemmeside.
- Ungdomskole-elever kurser eldre i bruk av internett
- Dyktiggjøre saksbehandlere i forhold til publikumsservice

2. Medvirkning

Flere av de undersøkelsene Kristiansand har deltatt i påpeker at kommunen bør invitere mer aktivt til deltakelse i planprosesser og sentrale beslutninger.

Planprosesser er en god anledning for bedre dialog mellom innbyggere og folkevalgte. Da drøftes saker som folk er opptatt av, og de kan ha reell mulighet for innflytelse. De folkevalgte kan markere politiske standpunkt, sine erfaringer og sitt verdisyn i forhold til konkrete veivalg. I tillegg skaper slike prosesser ofte engasjement og gir mulighet for å innhente viktig kunnskap fra befolkning og interessenter. Planprosesser bør derfor planlegges og gjennomføres slik at de kan bidra til å fremme engasjement, ideer og synspunkt blant innbyggerne.

Samtidig er det ofte i planprosesser det kan skapes tvil om det er noen som får fremmet sine syn på bekostning av andre. Ofte gjelder det planer med private aktører som pådrivere. Utbyggerstyrt byutvikling ivaretar sjelden bred medvirkning, og mange kommuner opplever at grupperinger kan sette det politiske beslutningssystemet under press. Dette stiller krav til organisering og til kompetanse både hos politikere og i fagetatene, og til dialogen mellom politikere, utbyggere, administrasjon og innbyggere. Partnerskapssamarbeid kan utfordre krav til likebehandling, transparens og medvirkning. Derfor er det svært viktig at det tilrettelegges for åpenhet rundt prosessene, og informasjon om hvordan beslutninger tas.

Som nevnt i pkt 1 foreslår komiteen at kommunens hjemmeside synliggjøre pågående planprosesser, og hvordan medvirknings- og påvirkningsmulighetene er i de ulike fasene i planprosessen. Hvis Virtuelt rådhus implementeres, kan det også bli et nyttig virkemiddel for

å sikre innsyn i beslutningsprosesser, samt visualisere når og hvordan innbyggere og interessegrupper kan delta.

Kristiansand er i ferd med å bli deltaker i et nytt storbyforskningsprosjekt for å få analysert hvilke muligheter byene har til å styre byutvikling ved hjelp av planetater og politiske organer, når denne utviklingen i stor grad initieres av private utbyggere. Dette prosjektet vil kunne gi nyttige innspill til hvilken kompetanse og roller administrasjon og folkevalgte kan utvikle framover.

Kristiansand har kommet relativt langt når det gjelder å tilrettelegge for medvirkning fra barn og unge i planprosesser. Kommunen har et aktivt elevrådsarbeid, barn- og unges representant i 70% stilling, medvirkningskonsulent i 100% stilling og Kristiansand ungdomsutvalg (KUU).

Kommunen har etablert følgende råd for grupper i befolkningen som har vanskelig for å delta og bli synlige i de ordinære demokratiske kanalen: Rådet for funksjonshemmede, eldreråd og innvandrerrådet, Kristiansand ungdomsutvalg. Disse organene kan antagelig benyttes mer i forhold til å tilrettelegge for at grupper med demokratisk underskudd blir synlige og aktive i beslutningsprosesser. Videreføring av KUU skal vurderes i egen sak i formannskapet i juni 2010, og i den saken vil blant annet deres rolle som medvirkningsorgan drøftes. Innvandrerrådet skal også evalueres i 2010 med tanke på videreføring, og i den forbindelse vil det kunne drøftes hvordan de også fungerer som medvirkningsorgan.

Aktuelle tiltak:

- Tydeliggjøre medvirkningsmetoder i planprogrammene.
- Tydeliggjøre hvordan innbyggere og grupper kan påvirke og få innsyn i planer og saksbehandling på kommunens hjemmeside.
- Styrke kompetanse om medvirkning blant både folkevalgte, planleggere og saksbehandlere.
- Bruke kommunens råd mer aktivt i medvirkningsprosesser og dialoger med grupper av befolkningen med demokratisk underskudd.

3. Dialogarenaer

Mange har kommet med innspill om at de folkevalgte bør mer ut i lokalsamfunnene og mer ute blant folk. I tillegg er det enkelte grupper som er underrepresentert i beslutningsprosessene, og som bør ha et særlig fokus for de folkevalgte.

Formannskapet har jevnlig temamøter i de ulike lokalområdene i kommunen. Representanter for beboerne og lokale frivillige organisasjoner styrer innholdet i møtet, legger opp reiserute og holder innleggene og de vanligste innleiderne er representanter for elevråd, FAU, menighet, idrettslag, velforeninger og eventuelt andre lokale interesseorganisasjoner. For de folkevalgte oppleves dette som positivt, de får mye og konsentrert info om de ulike lokalområdene i kommunen sett med innbyggernes egne øyne. For beboerne er det en anledning til å bli kjent med kommunens beslutningstakere. Dette er et tiltak som bør videreføres.

Som nevnt tidligere i saken kan kommunens råd antagelig benyttes mer i forhold til å etablere dialog mellom folkevalgte og grupper av befolkningen. Ulike former kan dialog prøves ut, gjerne i form av mer åpne og uformelle fora som dialogkonferanser, kontaktmøter, drøftingsmøter og panel.

Komiteen har fått et innspill fra Batteriet (Servicesenter for selvhjelp) i Kristiansand. De har kompetanse når det gjelder å styrke grupper med demokratisk underskudd i forhold til å ha dialog med politiske organ. Batteriet ble etablert i Kristiansand i 2008 og er en ordning finansiert av sosial- og helsedirektoratet. De har opparbeidet kontakt med ca 40 brukere og

interesserorganisasjoner av ulik slag. Batteriet foreslår en styrket og mer systematisk kontakt mellom kommunens råd og relevante brukerorganisasjonene, for eksempel mellom innvandrerrådet og de etniske organisasjonene. Batteriet tilbyr både sekretariatsbistand, kursing og assistanse til dialogmøter. Komiteen mener at det bør være opp til det enkelte råd om de benytter seg av kompetansen som tilbys av Batteriet.

Aktuelle tiltak:

- Videreføre formannskapets temamøter i bydeler og områder.
- Utfordre kommunens råd til å etablere dialog mellom folkevalgte og grupper av befolkningen som har demokratisk underskudd.

4. Åpenhet rundt partigruppenes kontakt med interessenter

Partigruppene ble bedt spesielt om å komme med innspill til hva som kan bidra til å forbedre de punktene i undersøkelsen hvor Kristiansand får dårlig score. Det kom innspill fra Venstre, KRF og Høyre. Innspillene er innarbeidet i komiteens forslag til tiltak.

I KS undersøkelsen kom det fram at Kristiansand scorer bra når det gjelder synliggjøring av partipolitiske skillelinjer, noe som er en styrke for lokaldemokratiet. Bystyret er et sentralt organ for å markere partipolitiske skillelinjer. Når bystyrets medlemmer profilerer eget parti, vil det å så tvil om andre partiers beslutningsgrunnlag være en del av den politiske retorikken. Hvis dette skjer på en respektløs og usaklig måte vil det minske innbyggernes interesse for partipolitisk deltakelse. Bystyrets har derfor et felles ansvar for å skape engasjement, tillit og økt troverdighet i befolkningen. Komiteen vil understreke viktigheten av at bystyrets medlemmer omtaler hverandre og andre partier på en respektfull og saklig måte.

Komiteen mener uansett at partigruppene er sentrale aktører for å forbedre tilliten til lokaldemokratiet. De bør gå foran med hensyn til åpenhet, noe som blant annet kan gjøres ved at partiene bidrar til mest mulig offentlighet rundt hvilke interessenter og aktører som møter gruppeleder og partigruppene for å legge fram sine saker. Dette kan for eksempel gjøres ved at partiene aktivt bruker sine nettsider til å informere om hvordan de involverer seg i lokalpolitiske saker. Komiteen vil ikke foreslå felles tiltak for partigruppene, valg av tiltak og profil bør være opp til partiene selv.

5. Fortsatt fokus på forbedring

I det videre arbeidet bør kommunen etterstrebe fortsatt forbedring og måle resultatene av dette så langt det lar seg gjøre. Komiteen ønsker at den lokaldemokratiske satsingen synliggjøres i kommunens styringsdokument, som handlingsprogram og årsrapport. Administrasjonen bør etterstrebe å finne verktøy som gjør det mulig å følge med på utviklingen på enklest mulig måte slik at folkevalgte organ kan følge utviklingen og komme med føringer og prioriteringer når det synes nødvendig. Dette bør gjøres i samråd med KS, og kommunen bør derfor være i fortsatt dialog med KS om hvilke måleverktøy som kan være aktuelle å bruke.

Komiteen har liten tro på generelle omdømmemålinger som beslutningsgrunnlag. I stedet bør administrasjonen vurdere om de brukerundersøkelsene som allerede gjøres i kommunens ulike enheter kan benyttes også i forhold til å få kunnskap om innbyggernes tillit til kommunen. Flere av disse spør primært om tilfredshet med tjenester, men mange har også med spørsmål om opplevelsen av kundeservice og om muligheter for innflytelse og samarbeid. Hvis disse svarene samles og systematiseres kan det gi en mer generell tilbakemelding på innbyggernes tillit til kommunen som helhet.

I forbindelse med kartleggingen var komiteen i kontakt med både ledelsen på BI, fagpersoner på UiA og med foreningen "Politicus" på UIA. I tillegg ble det sendt henvendelse til Mediehøgskolen Gimlekollen. De har vært positive til samarbeid og det kan være interessante tema for studenter. Men studentene bør gis tid til å gjøre dette faglig og systematisk, noe det ikke var tid og rom for i den tidsperioden kartleggingen ble gjennomført. Det er imidlertid grunnlag for å videreutvikle samarbeid framover om forskningsprosjekt og studentoppgaver om tema som omhandler og berører lokaldemokrati og tillit til folkevalgte.

Aktuelle tiltak:

- Bruke måleverktøy som finnes og brukes av andre kommuner og innarbeide dette i handlingsprogram og årsrapport.
- Gjennomgå eksisterende brukerundersøkelser med tanke hvilken informasjon de gir om innbyggernes tillit til kommunen som helhet.
- Invitere relevante fagmiljø til å komme med analyser og forbedringsforslag av hva som kan bedre tilliten til lokaldemokratiet i Kristiansand.

Vedlegg til sak om lokaldemokrati, mai 2010

Innspill og rapporter

Komiteens anbefalinger baserer seg på følgende innspill og rapporter:

1. Kommunens evaluering av egen praksis med bistand fra KS, rapport fra 2010
2. Partigruppenes forslag til forbedringstiltak.
3. Innspill fra kommunens råd
4. Innspill fra media
5. Innspill fra enkeltpersoner.
6. Ad-hoc utvalget for i dialog – rapport og vedtak fra 2005.
7. CLEAR-måling, resultat av undersøkelse fra 2006.
8. Storbys forskningsrapport fra 2007 "Virker medvirkning virkelig?"
9. Storbys forskningsrapport fra 2006 "Hvordan kommuniserer vi med innbyggerne våre?"
10. Frivillighetsmelding for Kristiansand
11. Bertelmannstesten 2008
12. Byombudets årsrapport 2007 og 2008
13. Evalueringsrapport fra NIBR, 2010 "De unge stemmene"

1. Kommunens evaluering av egen praksis med bistand fra KS

Mer info på: <http://www.ks.no/tema/Samfunn-og-demokrati/Lokaldemokrati/Viktig-undersokelse-om-lokaldemokratiet/>

Våren 2010 har Kristiansand har vært testkommune for et selvevalueringverktøy for å måle status i forhold til demokratisk ledelse og styresett. Norge er pilotland i implementering av Europarådets strategi for innovasjon og god styring. I undersøkelsen ble følgende kjennetegn ved godt lokaldemokrati fremhevet:

- Pålitelig styre: tillit til folkevalgtes redelighet og styringsorganenes virkemåte
- Ansvarlig styre: at innbyggerne kan følge med i politikken og stille de styrende til ansvar
- Borgernært styre: muligheter for innbyggerne å delta i og påvirke politikken
- Effektivt styre: evne til å levere tjenester som er i samsvar med innbyggernes behov, samt de folkevalgtes evne til å styre kommunen.

Undersøkelsen gikk i praksis ut på at representanter fra KS gikk gjennom et spørreskjema sammen med ordfører, rådmann og en fra opposisjonen.

Resultatet ble at Kristiansand scoret bra på de fleste indikatorene, men har et forbedringspotensiale når det gjelder involvering av innbyggere i beslutningsprosesser.

Resultatene fra testingen, samt en rapport med tilbakemeldinger på verktøyet er sendt Europarådet for videre behandling og revidering. Europarådet tar sikte på å ha et endelig verktøy ferdig sommeren 2010. Grunntanken i prosjektet er at kommunene gjennom å sammenligne sine egne resultater med resultater fra andre kommuner kan hente inspirasjon til utviklingsarbeid, lære av hverandre og dessuten følge egen utvikling over tid når slike undersøkelser gjentas flere ganger. Resultatene gjøres tilgjengelig via internettportalen www.bedrekommune.no.

2. Partigruppenes forslag til forbedringstiltak.

Komiteen tror det er viktig å ansvarliggjøre og involvere partigruppene når det gjelder ideer til hva som kan forbedre tilliten til lokaldemokratiet. Partigruppene ble bedt spesielt om å komme med innspill til hva som kan bidra til å forbedre de punktene i undersøkelsen hvor Kristiansand får dårlig score. Det kom følgende innspill fra Venstre, KRF og Høyre. Disse kan oppsummeres som følger:

Venstre:

Venstre vektlegger åpenhet og foreslår at blant annet større åpenhet rundt hvem partiene har kontakt med, for eksempel ved at partiene offentliggjør hvilke interessenter de har særlig kontakt med og hvem som besøker partigruppene, før viktige saker avgjøres. Det bør også være åpenhet om hvem som besøker ordfører og ledere av hovedutvalg.

Venstre anbefaler at man sjekker prinsipper som gjelder åpenhet nedfelt i "Transparency International".

Det bør være legitimt å engasjere seg for å påvirke beslutningsprosesser, uten at det må få negativt stempel som "særinteresser". Kommunen har en viktig rolle i å motivere for deltakelse, og formidle at hvis man vil få noe til, må en engasjere seg.

Venstre mener at folkeopplysning og informasjon er svært viktig. Som eksempel nevner de saken om plassering av "overgangsboliger" oppfattet folk at det var "en hemmelig plan" om hvordan og hvor de skulle plasseres. Debatten kom etter hvert over i et spor der åpenheten ble tydelig. Men når dette kommer frem, kan en imøtegå synspunktene. Det er verre når hatske utsagn og subkulturer får lov å utvikle seg.

Venstre synes kommunens nye nettside er veldig bra. Men flere av de elektroniske kommunikasjonskanalene er lite kjent blant både innbyggere og folkevalgte, som for eksempel at det er mulig å gjennomføre "e-chat med Servicebutikken og DUViTo.

For at innbyggerne skal oppleve at de faktisk har mulighet for å påvirke kommunale beslutninger bør det gis tilbakemeldinger på uttalelser og engasjement slik at folk erfarer at de blir tatt på alvor.

Venstre mener at for at kommunen skal framstå som mer åpen og involverende bør politikerne oftere komme seg ut i lokalsamfunnene. Åpne folkemøter er bra, der både politikere og kommunalt ansatte deltar. Viser til at det er viktig å være klar over at selv om aktivister kan samle 1000 mennesker om et synspunkt, er det ikke sikkert byens 79 000 øvrige innbyggere er enige. En særinteressegruppe kan føle seg overhørt, uten å være i flertall - selv om ildsjelene får en oppfatning av massiv støtte.

Venstre viser til at folkevalgte ofte er svært aktive i å oppsøke folk i forbindelse med valgkamper, men at den politiske hverdag mellom valgene handler mye om arbeidet i kommunale komiteer, råd og utvalg. Det er derfor en utfordring å prioritere tid til å innhente innbyggernes meninger utenom valgene.

Høyre

Høyre mener at de folkevalgte må være tydelige på at de er åpne for innspill fra alle. Det må være fokus på etterrettelighet og likebehandling.

Når det gjelder informasjon mener Høyre at den må bli bedre og at den må "folkeligjøres" og frigjøres fra byråkrat/politiker-språk. Kommunen bør synliggjøre de informasjonskanaler som finnes. Kommunens hjemmeside er ukjent for mange og vanskelig å finne frem i - ikke minst gjelder det politiske saker/vedtak som selv erfarne politikere har problemer med å finne frem til.

De folkevalgte bør bruke NRK og Kristiansands Avis mer og ikke la Fvn "råde grunnen" alene.

Høyre mener at for at kommunen skal framstå som mer åpen og involverende bør det være flere arenaer for dialog, og folkevalgte bør være mer ute blant. "Vi må ut i lokalmiljøene og lytte mer enn vi snakker".

Høyre mener at avstanden mellom politikk/adm må bygges ned gjennom tettere dialog, men det er på sin plass å nevne at i undersøkelsen sammenlignes vi med kommuner som er betydelig mindre enn oss

KRF

KRF foreslår at gruppelederne har faste møtetidspunkter hvor publikum kan møte politikerne, på samme måte som leder av byutvikling har det.

3. Innspill fra kommunens råd

Komiteen sendte forespørsel til eldrerådet, innvandrerråd, ungdomsutvalg og rådet for funksjonshemmede. Av disse kom innvandrerrådet og ungdomsutvalget med innspill.

Ungdomsutvalget mener at det er viktig at kommunen følger vedtatt planer i prinsipp saker, slik at det ikke skapes inntrykk av at særinteresser og de personlige forbindelser lettere får ivaretatt sine interesser. De er opptatt av det ikke må ha noe å si at man kjenner noen, og at vedtatte lover og regler må følges.

Når det gjelder informasjon foreslår ungdomsutvalget ny avis. De er opptatt av at kommunen bør ha kommunikasjonskanal som brukes, som for eksempel Facebook. De etterlyser tidligere planer for Virtuet Rådhus.

Innvandrerrådet opplever at kommunen, på enkelte områder, er meget god på sin informasjonsplikt overfor gruppen innvandrerrådet representerer. Et eksempel er barnehagesektoren med info-film på flere språk. Når det gjelder øvrig informasjon, foreslår de et engelsk alternativ på kommunen nettside, slik at brukere selv kan bestemme om de vil tilegne kommunens websideinformasjon på norsk eller engelsk.

Både ungdomsutvalget og innvandrerrådet mener informasjon er viktig for at kommunen skal framstå som mer åpen og involverende. Innvandrerrådet anbefaler bedre markedsføring av ordførermøtene, bedre kommune-informasjon der innvandrerne ferdes og bedre introduksjonskurs til "nye kristiansandere". Ungdomsutvalget etterlyser informasjon om hvor innbyggerne skal henvende seg, og hva som kreves for å kunne ta opp en sak. De mener at Virtuet Rådhus kunne være et nyttig hjelpemiddel for det.

Når det gjelder folkevalgtes kontakt med folk og interesser for folks meninger så sier både ungdomsutvalget og innvandrerrådet at dette er en utfordring. Innvandrerrådet etterlyser større interesser fra de folkevalgte for å møte på møtene i rådet, inkludert de som er valgte representanter. De viser til at innvandrerrådet representerer en viktig del av byens befolkning og de folkevalgte bør av den grunn ta rådets kompetanse mer i bruk. "Kanskje hadde bystyret gjort andre vedtak i viktige integrasjonssaker hvis innvandrerrådet hadde blitt rådført først?" De nevner etablering av internasjonalt senter og kutt på språkopplæring til tospråklige assistenter for barnehagebarn som eksempler.

Innvandrerrådet anbefaler at kommunen allerede nå forberede informasjonsarbeid knyttet til byens internasjonale befolkning og bruken av stemmeretten for valget i 2011.

4. Innspill fra media.

Komiteen har fått innspill fra et par journalister i Fædrelandsvennen som har fulgt kommunale saker. Her er noen av deres innspill:

- Første bud for en politiker er å være ærlig! Det er ok å måtte beklage at en har gjort en feil eller tabbe. Jørgen Kristiansens beklagelse mht gratis buss-prosjektet et et

godt eksempel. (Sammenlikne med Fædrelandsvennen - som er eneste avis i landet med fast spalte for å omtale de feil avisen gjør) Forsøk på bortforklaringer blir avslørt.

- Elementet med at "noen kjenner noen" i det politiske arbeidet, vil alltid vær et element en må vurdere – og leve med. En er mennesker. Med en gang en kjenner på habilitetsproblemet, må en henvise saken til kolleger. Et eksempel en kan vise til er fiskeriministeren som er litt mer og mer "svett" i forhold til at hun behandler politiske saker som har innvirkning på hennes private virksomhet.
- En må klare å vise at det ikke finnes skjulte agendaer. Selvfølgelig har noen bruk for å være taktisk klok for å få ting gjennom. Og av og til foregår der politisk "hestehandel". Men det utelukker ikke at det som skjer kan være åpent. Arbeidsmetodene må tåle dagslys. Det kan lages et åpent register for informasjonskildene politikerne har – utenom den ordinære saksbehandlingen. Det kan også lages et lobbyregister på i Kristiansand. I regimer i andre land arbeider en med å eliminere korrupsjon. Det er neppe et utbredt problem i Kristiansand . Men det er naivt å tro at det ikke forekommer at noen får fordeler eller posisjoner som gjenytelse.
- Beste måten å skape god kommunikasjon på er å være tilgjengelig.
- Små saker kan være den store saken i livet for enkeltmennesker. Eiendomsutvikler Bjørgum møter politikerne uansett. Vidar Kleppe er unik mht å snakke for og om "de små". Ekteparet i Vågsbygd som ikke fikk bygge hus på tomte si med begrunnelse i vanskelige trafikkforhold til byen – saken er på grensa til det korrupte. De store får lov – betaler bidrag til fellesanlegg fordi de har økonomiske muskler til det. Dette er det største troverdighetsproblemet i Kristiansand.
- Mange engasjerer seg sterkt i enkeltsaker, og når ikke frem. Det gir stor skuffelse.
- Antall mennesker som sliter med livet sitt er høyere enn før. Når en får inntrykk av kaos i NAV, skaper det mistillit til politikerne.
- Kilden blir reist – men det brede lag i befolkningen ønsker det ikke. Vi har råd til Kilden, men ikke til de "små" tjenestene.
- God kommunikasjon: Ekthet og ærlighet er viktigst. En kan heller ikke kommunisere seg bort fra en konflikt. Konflikten er der. Salget av Agder Energi, opprettelsen av Cultiva og ansettelse av tidligere rådmann – lukter ikke godt.
- Politikerne må være til stede der folk er. I klubber og lag, om nødvendig møte på torvet med mikrofon og bli utspurt – som i gamle Athen.
- Saksbehandlerne er viktige for den politiske troverdighet. Folk som henvender seg til kommunen må få svar: Servicebutikken, Byhallen, DuViTo. Og det er viktig at den som svarer har kompetanse

5. Innspill fra enkeltpersoner.

Komiteen la ut skjema for besvarelser i servicebutikken og på DuViTo, samt på intranett. Komiteen gikk ut en henstilling til innbyggere generelt om å komme med forslag via på kommunens hjemmeside. Det kom 6 innspill, og 2 av disse var fra ansatte i kommunen. Eksempler på innspill:

- Etatene bør aktivt informere om hvem de er og hvordan de jobber, som for eksempel plan – og bygningsetatens bydelsmøter med velforeninger som hovedmålgruppe.
- Sikre likebehandling i prosess og likeverdighet i konklusjon. Styrke kompetansen og tryggheten for de ansatte slik at våger å lytte og invitere innbyggere til å komme med innspill.
- Være aktiv og åpen i å beskrive saksbehandling og prosesser for hvordan beslutninger tas. Skrive innlegg og forklare dette i forbindelse med enkeltsaker der det sås tvil om særinteresser eller de med personlige forbindelser når lettere fram.
- For å forhindre at folkevalgte mister kontakt med folk kan det være aktuelt å ha maksimumstid i bystyret, redusere muligheter for forhåndskumulering, gjeninnføre muligheter for å stryke kandidater ved lokalvalg, samt frys eller reduksjon av møtegodtgjørelser.
- Det bør engasjeres en ekstern person (som Eva Joly) til å passe på det ikke skjer korrupsjon i den form at ansatte og folkevalgte begunstiger dem de selv kjenner.
- Kommunen bør enten lage egen informasjonsavis eller øke bruken av Kristiansands avis for å informere, slik at Fædrelandsvennens mulighet til å fremme særinteresser svekkes.
- Åpenhet rundt hvilke frivillige organisasjoner som får støtte, og hvorfor andre ikke får.
- Hvorfor heter det at foreningene må drive lobby-arbeid i forhold politikere? Hvorfor er det ikke politikere som må drive lobby-arbeid i forhold til byens innbyggere og de foreningene disse er med i?
- Det bør skapes faste møtepunkt mellom befolkning og ledelsen i de politiske partiene, for eksempel jevnlig møter med gruppeleder og ordfører, demokratitorv i Byhallen, og på torvet.
- Samråd med velforeninger i Byhallen hvert halvår eller hvert kvartal.
- Lag 3D animasjoner over alle store byggeprosjekt eller over hva som skal skje i planlagte bygg.

6. Ad-hoc utvalget for i dialog – rapport og vedtak fra 2005.

<http://www.kristiansand.kommune.no/bin/CEE8AD75-19C7-42E0-A02E-0EF869CC9E55.doc>

Ad-hoc utvalget laget forslag til hva som kan bidra til at flere innbyggere deltar i samfunnsdebatter og i samfunnsbyggende prosesser. Bystyret vedtok følgende:

1. Formannskapet får en årlig melding som redegjør for status når det gjelder dialog med innbyggere.
2. Demokratiforståelsen blant barn og unge skal økes ved å strukturere opplæring og demokratiarbeid i tilknytning til klassens time. Dette innarbeides i skolesektorens handlingsprogram og virksomhetsplan.
3. Det fremmes egen sak om opprettelse av et Kristiansand ungdomsutvalg våren 2006, med forslag til sammensetning, mandat, arbeidsoppgaver og ressurser. Ungdomsutvalget erstatter nåværende ungdomsråd.
4. Det fremmes egen sak om hvordan internett skal brukes til politisk dialog og debatt snarest mulig.

5. Kristiansand ønsker i den sammenheng å være pilotkommune i forhold til å prøve ut og utvikle ulike metoder innenfor dette området "e-demokrati".
6. Hovedutvalgene innarbeider besøk og temamøter i sine møteplaner for å tilstrebe å treffe grupper med demokratisk underskudd.
7. Det vurderes å etablere servicesenter-funksjon for skole, barnehage, kultur og administrasjon i nær tilknytning til Servicebutikken for teknisk sektor og helse- og sosialsenteret DuViTo. Dette fremmes som egen sak.
8. Formannskapet gis jevnlig orientering om ulike metoder for måling av brukertilfredshet.
9. I etterkant av folkevalgtopplæringen gis det tilbud om medietreningskurs.
10. Det utarbeides frivillighetsmelding for Kristiansand. Den tidligere vedtatte utredningen om frivillighet innen kultursektoren innarbeides som en del av denne felles frivillighetsmeldingen.
11. Innbyggerhøring som metode prøves ut på en planprosess i løpet av 2006.
12. Arbeidet med Lokal Agenda 21 intensiveres som en del av utvikling av et deltakende demokrati.

De foreslåtte arenaene og tiltakene er en konsekvens av tendensen til enkeltsak-engasjement, det såkalte "ad hoc-demokratiet", og skal tilrettelegge for at de nye deltakelsesformene kan bli en styrke for lokaldemokratiet. Ombudsfunksjonen til den enkelte politiker vurderes som særdeles viktig, og utvalget har foreslått tiltak som kan lette og styrke denne funksjonen.

Utvalget velger å ikke foreslå tiltak som berører partienes kontakt med sine velgere, men utfordrer det enkelte parti til å vurdere hvordan gruppemøter, partienes hjemmesider og andre former for dialog med velgere kan bidra til bedre dialog.

7. CLEAR-måling, resultat av undersøkelse fra 2006.

Høsten 2005 ble Kristiansand invitert av Kommunal- og regionaldepartementet til å bli med i et prosjekt i regi av Europarådet. Prosjektet gikk ut på å lage et nytt kartleggingsverktøy som alle kommuner i Europa kan bruke. Bokstavene CLEAR representerer forkortelser for hva som er viktig for å lykkes med innbyggerdeltakelse. I denne sammenhengen refererer innbyggerdeltakelse seg til aktivt engasjement fra innbyggere som søker å påvirke lokale politikere og tjenestemenn i utforming eller gjennomføring av offentlig politikk. Verktøyet fokuserer på deltakelsesaktiviteter som kommunen selv tar initiativ til eller støtter.

- C- can, kan. Innbyggernes evner, ferdigheter, kompetanse og ressurser.
- L- like to do, vil. Opplevd stedsidentitet, tilhørighets- og fellekapsfølelse.
- E-enable to, strukturer. Sivil infrastruktur, organisasjonsliv og frivillig sektor.
- A-asked to, invitere. Hvordan kommunen tilrettelegger for deltakelse, medvirkning og dialog.
- R-reponse, tilbakemelding. Kommunens informasjon til innbyggere om resultat.

Kan.

Mye tyder på at de aller fleste innbyggerne har både evne og kompetanse til å delta, samt at det finnes flere typer ressurser og tilgjengelige arenaer som kan tilrettelegge eller være kanal for politisk deltakelse.

Men utfra demografiske faktorer kan det se ut som kommunen har en utfordring når det gjelder å inkludere innbyggere med minoritetsbakgrunn og grupper med med lave levekår i beslutningsprosesser.

Det finnes mange tilgjengelig ressurser som kan tilrettelegge for økt deltakelse. Og det kan se ut som kristiansandere har mer fritid enn i andre byer, samt at de har et mer bevisst forhold til at man skal engasjere seg i noe på fritida.

Vil

Det vil være svært individuelle variasjoner når det gjelder opplevd identitet. Svært mange er veldig glad i byen og opplever at den er vakker, tilgjengelig, pulserende og "akkurat passe

stor". Mange opplever Kristiansand som en veldig trygg og familievennlig by, med gode oppvekstvilkår. Til å være storby tyder mye på at fellesskapsånden er ganske stor. Men det ser ut til å være geografiske variasjoner når det gjelder hva som er viktigst for identitetsfølelsen. De som bor langt fra kommunesenteret identifiserer seg i mindre grad som "kristiansander", og mer med bydelen eller nabolaget.

For andre er interessefellesskap på tvers av geografi sterkere. I en stor by som Kristiansand vil identiteten variere etter flere skillelinjer samtidig. Det kan noen ganger være alder, andre ganger geografi, utdanning, yrkestilhørighet, sosial status, livssyn eller etnisk bakgrunn. Noen hevder at kristiansanderes identitet i sterkere grad knytter seg til deltakelse i organisasjonsliv enn andre steder i landet.

Men det er forøvrig viktig å ta hensyn til at identitetsfølelsen vil være situasjonsbetinget, noen ganger opplever man seg mest som sørlending, andre ganger som kristiansander eller som del av et nærmiljø.

Strukturer

Kristiansand er kjennetegnet av et rikt og mangfoldig organisasjonsliv med svært høy deltakelse. Kommunen bidrar med mange ulike støtteordninger som bidrar til deltakelse og aktivitet i regi av frivillige organisasjoner.

Men kommunen mangler en felles oversikt som viser omfang og variasjon blant de frivillige.

Invitere

Kommunen har lang og bred erfaring i å involvere innbyggere i beslutningsprosesser. Mange ulike medvirkningstiltak er prøvd ut, og det gjøres stadig forsøk på å finne gode dialogarenaer for både befolkningen generelt og for under-representerte grupper.

Kommunen har spesielt mye erfaring i å involvere barn og unge.

Men kommunen har i liten grad brukt internett som virkemiddel for å øke deltakelsen, Kommunen har i svært liten grad prøvd ulike incitamentordninger for å fremme deltakelse blant spesielle grupper.

Tilbakemelding

Det er vanskelig å si hvordan innbyggernes innspill vektet i beslutningsprosessene. Det vil variere med sakstype og stadie i prosessen. Kommunen har en tradisjon på å involvere berørte grupper, og har en rekke eksempler på at innbyggerne eller interessegruppene har fått stor innflytelse på vedtakene.

Men kommunen har i mindre grad prioritert å gi informasjon om vedtakene tilbake igjen til innbyggerne, og har nok forebedringspotensiale på det feltet.

8. Storbyforskningsrapport fra 2007 som evaluerer byenes planprosesser "Virker medvirkning virkelig?"

http://www.byrådsavdeling-for-finans-og-utvikling.oslo.kommune.no/forskning/storbyforskning/prosjektkatalog/demokrati_og_styring/article90688-15876.html

Asplan Viak har evaluert medvirkningsprosesser i 13 større planarbeider i storbyene. Alle planene er enten fremmet av kommunene selv eller i samarbeid med kommunale selskaper eller Statens Vegvesen. Evalueringen omfatter ikke reguleringsplaner fremmet av private utbyggingsinteresser. Evalueringen munner ut i følgende hovedfunn:

- Alle byene legger opp til mer omfattende medvirkningsformer enn lovens minimumskrav
- Alle planprosessene fikk fram engasjement og synspunkter fra berørte
- Deltakelsen underveis i planprosessene har stort sett vært representativ i forhold til dem saken berører
- Medvirkningen virker.

Med bakgrunn i evalueringen av de 13 planeksemplene og egen og internasjonale erfaringer har Asplan Viak sammenfattet 10 råd for medvirkning i planprosesser:

- Planlegg for medvirkning – bruk planprogrammet aktivt
- Tilpass medvirkningsopplegg til plannivået
- Medvirkning må skje i rett tid
- La medvirkning bli læring i demokratiske prosesser
- Tydeliggjør at medvirkningsprosessen skal gi muligheter for langsiktig involvering
- Design prosesser som sikrer åpenhet og tilgjengelighet for deltakerne
- Avklar forhold til de ordinære politiske prosessene
- Vær forberedt på at medvirkning koster
- Vær bevisst på at medvirkning forplikter
- Lag et kommunalt "policy" dokument for planmedvirkning.

9. Storbyforskningsrapport fra 2006 som analyserer de kommunale kommunikasjonsformene "Hvordan kommuniserer vi med innbyggerne våre?"

http://www.byrådsavdeling-for-finans-og-utvikling.oslo.kommune.no/forskning/storbyforskning/prosjektkatalog/demokrati_og_styring/article66872-15876.html

Analysen av de kommunale kommunikasjonsformene i storbyene sammenlikner byenes praksis og fremmer forslag til strategier for videre utvikling både for kommunikasjon med innbyggerne generelt og med gruppene eldre og minoritetsspråklige. Dette er første gang man har gjort en slik studie i Norge.

Konkluderer med at Kristiansand synes å ha godt omdømme hos sine innbyggere. Kommunen scorer høyt både med hvordan innbyggerne får dekket sitt informasjonsbehov og på tilfredshet med "annen informasjon". Det forklares med at Kristiansand er mye mindre enn de andre byene i studien, slik at man får et slags "småbyfenomen" som de andre ikke har.

Rapporten anbefaler å satse på internett som hovedkanal for all rettighetsinformasjon.

Storbyene bør utvikle skreddersydde tiltak for eldre borgere. De eldre ønsker særlig tilrettelagt materiale og det er viktig for dem at de vet hvor de skal henvende seg når de trenger mer informasjon.

For å nå frem med informasjon til minoriteter, er det sentralt å skape et grunnleggende klima for god kommunikasjon. Vital informasjon må være på flere språk, ellers er norsk eller engelsk tilstrekkelig. Rent praktisk bør man i langt større grad utnytte internett og e-post som kommunikasjonskanaler.

Mener man bør skille partipolitikk og administrativ kommunikasjon. Viktig å ha politikerfrie kanaler og å avpolitisere kommunikasjon der administrasjonen er avsender.

10. Frivillighetsmelding

Finnes på: www.kristiansand.kommune.no/frivillig

Se meldingens pkt 4.5 om frivillig sektors betydning for et levende lokaldemokrati

I kartleggingsprosessen var det mange som ønsket at frivillige i større grad burde kunne påvirke kommunale beslutninger. Det kom flere konkrete innspill om hvordan graden av medvirkning kunne øke. Det var gjennomgående at forholdet burde være preget av likeverdighet og respekt. Eksempler på sitater fra frivillige:

- Sunne holdninger handler om å se folk som de er og se det de står for, ingen frivillige skal sees på som objekter som kun er mottaker av en eller annen hjelp eller støtte som gis ovenifra og ned.

- I alle møter vi innkalles til av kommunen vil vi være likeverdige og bli tatt på alvor. Jeg har opplevd at når jeg ble frivillig så var det ikke lenger viktig hva jeg sa.

Mye av innbyggernes engasjement er kanalisert gjennom frivillige sektor. De folkevalgte, og særlig kommunes politiske ledelse, er svært viktige både som premissleverandør og i rollen som ombudsmenn for frivillig sektor. Hvis kommunen tilrettelegger mer for systematikk og åpenhet i dialog med frivillig sektor, kan det antagelig også bidra å øke innbyggernes motivasjon for lokaldemokratisk deltakelse og deltakelse i annet frivillig arbeid.

Det er behov for å finne gode modeller for samarbeid, og kommunens ledelse bør tilrettelegge for ide- og erfaringsutveksling på tvers av sektorer og enheter. Frivillighet bør settes på dagsorden i eksisterende samarbeidsfora. Og det bør opprettes ”bransjevise” dialogarenaer for frivillige som mangler systematisk kontaktpunkt med kommunen.

Når det gjelder tilskudd er det flere som sier at prinsippene for fordeling oppleves uklare og udefinerte. Noen opplever at tildelingspraksisen som en forfordeling av særinteresser og sterke pressgrupper, og håper en felles tilskuddspolicy kan gi større likeverd mellom aktuelle søkergrupper, samt at det kan bli mer forutsigbart for søkerne.

11. Bertelmannstesten 2008.

Offentlighet, åpenhet og demokratisk kontroll:

- Høy score på informasjon ift innbyggere
- Lav score på fremming av borgernes engasjement.
- Høy score på informasjon om resultatene i kommunen.
- Høy score på brukerorientert forvaltningsstrategi.
- Ganske høy score på å bedre oversiktighet for innbyggerne.
- Lav score på at brukere selv kan påvirke tilbudet de får.
- Høy score på bruker- og borgerundersøkelser.

Klarhet i samspillet mellom politikk og administrasjon:

- Høy score på kvaliteten på målformuleringsarbeidet
- Høy score på klare retningslinjer mellom politisk og administrativt nivå
- Høy score på rapportering til fra adm til politisk nivå
- Høy score på gjensidig forståelse

Kommunen som samfunnsbygger:

- Høy score støtte opp om organisasjonslivet
- Høy score samspill med kulturlivet
- Høy score partner med næringslivet
- Høy score samspill internasjonale kontakter

12. Byombudets årsrapport 2007 og 2008

Finnes på: <http://www.kristiansand.kommune.no/Administrasjon/Radmannelsstab1/Byombudet/>

I 2007 var det økning i tilbakemeldinger på at møter med offentlig forvaltning var negative. Flere mente forvaltningen hadde møtt dem uten å vise verdighet for dem som person, at man har vært moraliserende og i enkelte tilfeller vært frekke. Usikkert om dette skyldes problemer med enkeltpersoner, eller om det skyldes en mer generell stressende situasjon for saksbehandlere.

I 2008 var det økende antall saker vedrørende NAV trygd og arbeid. Byombudet valgte å sette spesielt søkelys på 3 grupper som har det spesielt vanskelig ift bolig: tidlige domfelte,

personer med psykiske lidelser og boligsøkere med fremmedspråklig bakgrunn. I tillegg ble retten til midlertidig husvære vurdert prinsipielt, og i den forbindelse fikk Byombudet flere henvendelser fra bostedsløse som ikke hadde tro på at de ville bli møtt annerledes og at de ikke trodde det ville komme noe tilbud til dem.

I 2008 var det flere saker i teknisk sektor hvor det gjennomgående var et problem for innbyggerne at det var vanskelig å forstå prosessene, og ikke minst hvilke muligheter man har for å bestride vedtak som gjøres. Systemet oppleves stort og uoversiktlig, det føles vanskelig å komme fram med synspunkt og mange har liten følelse av å bli hørt. Mange er dessuten usikre på om det er kommunen eller en privat part eller utbygger de skal kontakte.

13. "De unge stemmene. Innflytelsesorgan for barn og unge i kommuner og fylker." Rapport fra NIBR, 2010

Finnes på:

<http://www.nibr.no/uploads/publications/c68924857eb86fab3e1ade3feb26d923.pdf>

Rapporten belyser barn og unges deltakelse og innflytelse i kommunale beslutningsprosesser, med eksempler fra 6 kommuner som hadde positive erfaringer med sine medvirkningsorgan, og Ungdomsutvalget (KUU) var et av casene. I kartleggingen kom det fram at de har jobbet lite med høringssaker, og at 80% av tiden ble brukt til saker på eget initiativ. De får regelmessige høringssaker fra teknisk sektor og om uteområdene i sentrum. De deltar i kommuneplanen og kommunedelplan for idrett og friluftsliv. NIBR sier at det er tre grupper som i liten grad omfattes av dagens medvirkningsorgan for barn og unge:

- De som "ikke har stemme" fordi de formelle organene i liten grad er representative. Foreslår at det satses på åpne og mer uformelle fora som dialogkonferanser, kontaktmøter, drøftingsmøter og ungdomspanel.
- Barn i alderen 8-12 år. Bør trekkes inn i konkrete forslag til endringer i nærmiljøet.
- Unge voksne i alderen 18-21 år. Bør kanskje heller trekkes inn i deltakerdemokratiske familier, som politiske partier.

Punkt 67/10: Sommerfullmakt til ordføreren 2010.

Dato: 14.06.10
Saksnr.: 201005749-1
Arkivkode E: 044
Saksbehandler: Arnhild T. Egeland

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
16.06.2010

Sommerfullmakt til ordføreren 2010.

Kommunelovens § 9 nr. 5 lyder: *"Kommunestyret og fylkestinget kan gi ordfører og fylkesordfører myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning."*

I møte 4. juni 2008 delegerte Bystyret til Formannskapet å gi fullmakt til ordfører/fungerende ordfører til å treffe avgjørelser i ferietiden som ikke er av prinsipiell betydning i sommerens møteferie i medhold av kommunelovens § 9 nr. 5.

Da det er behov for å få tatt avgjørelser i ferietiden og det er vanskelig å sammenkalle de politiske organene, foreslås det at ordfører/fungerende ordfører gis fullmakt til å treffe avgjørelser som ikke er av prinsipiell betydning i møteferien.

Forslag til vedtak:

1. I henhold til delegert myndighet fra Bystyret gir Formannskapet ordfører/fungerende ordfører fullmakt til å treffe avgjørelser i saker som ikke er av prinsipiell betydning i møteferien fra og med 23. juni til og med 17. august 2010 i medhold av kommuneloven § 9 nr. 5.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arnhild T. Egeland
Sekr.

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen